

TOEGERUST VOOR LATERE TIJDEN

1 Timotheüs vers voor vers besproken

ANDRÉ PIET

TOEGERUST VOOR LATERE TIJDEN

1Timotheüs

vers voor vers besproken

André Piet

Stichting GoedBericht

Colofon

Titel: TOEGERUST VOOR LATERE TIJDEN

1Timotheüs vers voor vers besproken

© 2025 André Piet, goedbericht.nl

Eerste druk: maart 2025

Uitgever: Stichting GoedBericht, Rijnsburg

Alle rechten voorbehouden

Samenstelling: Evangelie Om Niet, evangelieomniet.nl

Cover ontwerp: Art den Boer

Foto cover © AdobeStock

Technische realisatie: Cora Sanders, Schrijverspunt

ISBN 978-94-6266-755-6

NUR 707

INHOUD

Timotheüs 1:1 – naar bevel van God	11
1Timotheüs 1:2 – aan Timothëus	12
1Timotheüs 1:3 – geen andere leer	13
1Timotheüs 1:4 – geen aandacht voor mythen	14
1Timotheüs 1:4 – verzinsels versus waarheid	15
1Timotheüs 1:5 – het doeleinde van de opdracht	16
1Timotheüs 1:5 – ongeveinsd geloof	17
1Timotheüs 1:6 – ontspoord	18
1Timotheüs 1:7 – zogenaamde leraren van de wet	19
1Timotheüs 1:8 – het wettig gebruik van de wet	20
1Timotheüs 1:9 – de wet niet gesteld voor de rechtvaardige	21
1Timotheüs 1:9 – de wet gelegd op zondaren	22
1Timotheüs 1:10 – haaks op de gezonde leer	23
1Timotheüs 1:10 – de gezonde leer	24
1Timotheüs 1:10,11 – de gezonde leer naar het Evangelie	25
1Timotheüs 1:11 – de gelukkige God (1)	26
1Timotheüs 1:11 – de gelukkige God (2)	27
1Timotheüs 1:11 – dat mij werd toevertrouwd	28
1Timotheüs 1:12 – dankbaar ben ik aan Hem	29
1Timotheüs 1:13: lasteraar, vervolger en mishandelaar	30
1Timotheüs 1:13 – onwetend	31
1Timotheüs 1:14 – overweldigend en onwederstandelijk	32
1Timotheüs 1:14 – overweldigend met geloof en liefde	33
1Timotheüs 1:15 – om zondaren te redden	34
1Timotheüs 1:16 – Paulus als patroon	35
1Timotheüs 1:17 – de Koning van de aeonen	36
1Timotheüs 1:17 – de onvergankelijke en onzienlijke God	37
1Timotheüs 1:17 – de enige God	38
1Timotheüs 1:18 – de voortreffelijke strijd	39
1Timotheüs 1:19 – wanneer lijdt het geloof schipbreuk?	40
1Timotheüs 1:20 – Hymeneüs en Alexander	41

1Timotheüs 2:1 – allereerst 42
1Timotheüs 2:1 – alle mensen 43
1Timotheüs 2:2 – koningen en superieuren 44
1Timotheüs 2:2 – een stil en rustig leven 45
1Timotheüs 2:2 – een ambassadeur waardig 46
1Timotheüs 2:3,4 – God wil alle mensen redden 47
1Timotheüs 2:5 – want er is één God 48
1Timotheüs 2:5 – één middelaar 49
1Timotheüs 2:6 – een losprijs voor allen 50
1Timotheüs 2:6 – een losprijs, geen schuldbetaling 51
1Timotheüs 2:6 – het getuigenis te eigener tijden 52
1Timotheüs 2:7 – heraut, afgevaardigde en leraar van natiën 53
1Timotheüs 2:8 – opheffing van integere handen 54
1Timotheüs 2:9,10 – het sieraad van vrouwen 55
1Timotheüs 2:11 – discrimineert Paulus? 56
1Timotheüs 2:12,13 – hiërarchie van man en vrouw 57
1Timotheüs 2:13 – Adam eerst, daarna Eva 58
1Timotheüs 2:13 – eerst en daarna 59
1Timotheüs 2:14 – misleiding 60
1Timotheüs 2:14,15 – gered door het kinderbaren 61
1Timotheüs 2:14,15 – heilzaam moederschap 62
1Timotheüs 3:1 – het voortreffelijke werk van de opziener 63
1Timotheüs 3:2 – onbesproken, man van één vrouw 64
1Timotheüs 3:2,3 – hoogwaardig profiel 65
1Timotheüs 3:4,5 – het huisgezin van de opziener 66
1Timotheüs 3:6 – geen nieuweling 67
1Timotheüs 3:7 – een voortreffelijk getuigenis naar buiten 68
1Timotheüs 3:8 – de dienaren 69
1Timotheüs 3:8 – eerbaar en respectabel 70
1Timotheüs 3:9 – het geheim van het geloof 71
1Timotheüs 3:10 – eerst getoetst 72
1Timotheüs 3:11 – dienaressen 73
1Timotheüs 3:12,13 – voortreffelijke dienst, hoezo? 74

1Timotheüs 3:14,15 – verkeren in Gods huis 75
 1Timotheüs 3:15 – ekklesia van de levende God (1) 76
 1Timotheüs 3:15 – ekklesia van de levende God (2) 77
 1Timotheüs 3:15 – pilaar en zetel van de waarheid 78
 1Timotheüs 3:16 – zoals wordt beleden 79
 1Timotheüs 3:16 – het geheim is groot! 80
 1Timotheüs 3:16 – die geopenbaard werd... 81
 1Timotheüs 3:16 – vlees en geest 82
 1Timotheüs 3:16 – gezien, geheraut en geloofd 83
 1Timotheüs 3:16 – opgenomen in heerlijkheid 84
 1Timotheüs 4:1 – de Geest zegt nadrukkelijk 85
 1Timotheüs 4:1: nog eens “uitdrukkelijk” 86
 1Timotheüs 4:1 – koers houden 87
 1Timotheüs 4:1 – leringen van demonen 88
 1Timotheüs 4:1,2 – huichelarij 89
 1Timotheüs 4:2 – huichelarij van valse woorden 90
 1Timotheüs 4:2 – dichtgeschroeid geweten (1) 91
 1Timotheüs 4:2,3 – dichtgeschroeid geweten (2) 92
 1Timotheüs 4:3 – verhinderend te trouwen 93
 1Timotheüs 4:3 – bang of dankbaar? 94
 1Timotheüs 4:3 – verplichte ascese 95
 1Timotheüs 4:3 – om met dankzegging tot zich te nemen 96
 1Timotheüs 4:4,5 – elk schepsel van God is voortreffelijk 97
 1Timotheüs 4:4,5 – geheiligd door Gods woord en gebed 98
 1Timotheüs 4:6 – gekweekt in de woorden van het geloof 99
 1Timotheüs 4:7 – afkeer versus oefening 100
 1Timotheüs 4:8 – de lichamelijke oefening 101
 1Timotheüs 4:8 – nuttig tot alles 102
 1Timotheüs 4:9,10 – betrouwbaar is het woord! 103
 1Timotheüs 4:9,10 – Paulus’ mission statement 104
 1Timotheüs 4:10 – geen aanbod maar mededeling 105
 1Timotheüs 4:10 – doodlopende verklaringen 106
 1Timotheüs 4:10 – Redder van alle mensen 107

1Timotheüs 4:10 – vooral van gelovigen 108
 1Timotheüs 4:11 – beveel en leer deze dingen 109
 1Timotheüs 4:12 – Timotheüs als rolmodel 110
 1Timotheüs 4:13 – geef acht op de voorlezing 111
 1Timotheüs 4:14 – Timotheüs' charisma 112
 1Timotheüs 4:15 – vooruitgang 113
 1Timotheüs 4:16 – de leer is geen theorie 114
 1Timotheüs 5:1,2 – als familie 115
 1Timotheüs 5:3,4 – eerst thuis 116
 1Timotheüs 5:5 – de echte weduwe 117
 1Timotheüs 5:6,7 – beveel ook deze dingen 118
 1Timotheüs 5:8 – het geloof verloochend 119
 1Timotheüs 5:9 – geselecteerde weduwen 120
 1Timotheüs 5:10 – bewezen gekwalificeerd 121
 1Timotheüs 5:11,12 – een lichtzinnig erewoord? 122
 1Timotheüs 5:13,14 – nutteloos of nuttig? 123
 1Timotheüs 5:15 – de satan achterna 124
 1Timotheüs 5:16 – zorgtaken 125
 1Timotheüs 5:17 – dubbele eer 126
 1Timotheüs 5:17,18 – een dorsende os niet muilbanden 127
 1Timotheüs 5:18 – de Schrift zegt! 128
 1Timotheüs 5:19 – twee of drie getuigen 129
 1Timotheüs 5:20 – zonde ontmaskeren 130
 1Timotheüs 5:21 – zonder vooroordeel of partijdigheid 131
 1Timotheüs 5:22 – bezonnen handoplegging 132
 1Timotheüs 5:22 – handoplegging als Joods gebruik 133
 1Timotheüs 5:23 – een weinig wijn 134
 1Timotheüs 5:24,25 – alles wordt openbaar 135
 1Timotheüs 6:1 – slaven die de leer versieren 136
 1Timotheüs 6:2 – betere slaven 137
 1Timotheüs 6:3 – de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus 138
 1Timotheüs 6:3 – naar de leer van eerbiedigheid 139

1Timotheüs 6:3,4 – gezond versus ziekelijk 140
1Timotheüs 6:5 – kruis of munt? 141
1Timotheüs 6:6 – tevredenheid 142
1Timotheüs 6:6,7 – lege handen 143
1Timotheüs 6:8 – te vrede 144
1Timotheüs 6:9 – wie bedoelen rijk te zijn 145
1Timotheüs 6:10 – een wortel van alle kwaad 146
1Timotheüs 6:11 – maar jij...! 147
1Timotheüs 6:12 – strijd de voortreffelijke strijd (1) 148
1Timotheüs 6:12 – strijd de voortreffelijke strijd (2) 149
1Timotheüs 6:12 – grijp het aeonische leven 150
1Timotheüs 6:12 – de voortreffelijke belijdenis 151
1Timotheüs 6:13 – de God die allen levend maakt 152
1Timotheüs 6:13 – de voortreffelijke belijdenis voor Pilatus 153
1Timotheüs 6:13,14 – tot aan de verschijning 154
1Timotheüs 6:15 – de Koning der koningen en Heer der heren 155
1Timotheüs 6:15,16 – die alleen onsterfelijkheid heeft 156
1Timotheüs 6:16 – een ontoegankelijk licht 157
1Timotheüs 6:16 – eer en eeuw-ige kracht! 158
1Timotheüs 6:17 – rijken in de huidige aeon 159
1Timotheüs 6:17,18 – rijkelijk! 160
1Timotheüs 6:18,19 – mededeelzaamheid als investering 161
1Timotheüs 6:20 – bewaar het pand 162
1Timotheüs 6:20 – ten onrechte zogenoemde kennis 163
1Timotheüs 6:20,21 164

Timotheüs 1:1 – naar bevel van God

Paulus, afgevaardigde van Christus Jezus, naar uitdrukkelijk bevel van God, onze Redder en van Christus Jezus, onze hoop...

Voor ons ligt een nieuwe brief ter bespreking. Vers voor vers en vaak ook zinsdeel voor zinsdeel, zullen we ontdekken wat Paulus destijds optekende toen hij een brief schreef aan zijn medewerker Timotheüs. Niet zomaar of op persoonlijke titel, maar als *apostel*, d.w.z. als “afgevaardigde van Christus Jezus”. Want wat Paulus te melden heeft draagt het gezag van de opgewekte en verheerlijkte Christus door wie hij hoogst persoonlijk geroepen is. Met zijn volmacht sprak Paulus.

Het was bovendien ook “naar uitdrukkelijk *bevel van God*” dat Paulus zo optrad (vergl. (Rom.16:26; Tit.1:3). Hij is niet slechts *gerechtigd* om met gezag te spreken, hij *moet* zó ook spreken. Het is niet zijn eigen keuze en hij heeft het bepaald ook niet zelf gezocht. Paulus spreekt en schrijft “naar uitdrukkelijk bevel van God, *onze Redder*”. Met deze toevoeging is in één pennenstreek ook aangegeven wat God Paulus beveelt om bekend te maken. God *wil* dat alle mensen worden gered (1Tim.2:4). En daarom *is* Hij ook, zoals we later zullen zien, de “Redder van alle mensen en speciaal van gelovigen” (1Tim.4:10). Wat een goed bericht! Het is een boodschap van universele hoop in Christus Jezus.

1Timotheüs 1:2 – aan Timothëus

... aan Timotheüs, mijn waar kind in geloof: genade,
ontferming en vrede van God de Vader en van Christus
Jezus, onze Heer.

De brief die we onder ogen zien draagt de naam van de geadresseerde: Timotheüs. Het is een *persoonlijke* brief, zoals ook de andere Timotheüs-brief dat is, evenals de brief aan Titus en Filemon. Meestal worden ze aangeduid als ‘de pastorale brieven’, maar dat is een tamelijk ongelukkige benaming. Want *pastoraal* (d.w.z. herderlijk) zijn ook de gemeentelijke brieven. Wat deze brieven echter onderscheidt is dat ze *persoonlijk* van aard zijn en gericht aan één iemand.

Timotheüs leren we voor het eerst kennen in Handelingen 16:1-4. Hij was de zoon van een gelovige Joodse vrouw maar van een Griekse vader. Timotheüs was door Paulus’ prediking gelovig geworden en vandaar dat Paulus zegt: “mijn waar kind in geloof”. Paulus heeft hem meegenomen op zijn reizen en deze heeft hem tot het einde aan toe vergezeld en bijgestaan. Hij noemt Timotheüs “mijn geliefd en trouw kind in de Heer” (1Kor.4:17).

Het is in die sfeer dat Paulus hem “genade, ontferming en vrede” toewenst. Of beter: hij *zegt* het Timotheüs *aan*, als een garantie. “Genade, ontferming en vrede” van de ene God, de Vader. En van Christus Jezus, de ene Middelaar van God en mensen (1Tim.2:5).

1Timotheüs 1:3 – geen andere leer

Zoals ik je opriep naar Macedonië gaande, blijf in Efeze om sommigen op te dragen geen andere leer te onderwijzen.

Het eerste deel van bovenstaande zin bezorgt de vertalers flinke hoofdbrekens. De ins en outs ervan laat ik hier rusten. Dat geldt ook voor de datering van de brief die vooral steunt op uitgerekend de uitleg van *dit* lastige vers. Sommigen plaatsen de brief in de tijd van Handelingen 20:1 (of Handelingen 19:22), dat is zo rond 55 AD. Meestal gaat men er echter vanuit dat de brief geschreven moet zijn *na* Paulus' tweejarige gevangenschap in Rome (Handelingen 28:30; 60-62 AD) en dus buiten Lucas' historisch verslag valt. Dat maakt de brief moeilijk met precisie te traceren. Met die marges zullen we het moeten doen.

Eén ding is wel zeker: Timotheüs zou voorlopig in Efeze blijven “om sommigen op te dragen geen andere leer te onderwijzen”. Paulus valt met deze oproep met de deur in huis en daarmee is de toon van de Timotheüs-brief gezet. Er is één leer die zou worden onderwezen en Timotheüs zou *daarop* toezien. Al het onderwijs dient in overeenstemming te zijn met wat Paulus had onderwezen. Dat was voor Timotheüs het criterium: “de gezonde leer” (1Tim.1:10; 2Tim.4:3; Tit.1:9; 2:1). En vandaag is dat nog steeds *niet* anders.

1Timotheüs 1:4 – geen aandacht voor mythen

... op te dragen geen andere leer te onderwijzen en ook geen aandacht te geven aan mythen en eindeloze geslachtsregisters...

De instructie die Timotheüs krijgt is urgent: vóór alles wat nog te zeggen is verdient dit prioriteit. “Geen andere leer”. En geheel in lijn daarmee “ook geen aandacht geven aan mythen en eindeloze geslachtsregisters...”. Met deze toevoeging geeft Paulus aan waarop hij doelt met “andere leer”. Een mythe is een ‘verhaal’ in de zin van ‘men zegt’. In de praktijk dus een *verzonnen* verhaal. Vergelijk dit met ons woord ‘sprookje’ dat is afgeleid van het werkwoord ‘spreken’ en eveneens duidt op een *verzonnen* vertelling.

Er wordt zoveel verteld en beweerd. In onze dagen wellicht meer dan ooit tevoren. Maar wanneer het niet steunt op *betrouwbaar* woord (lees: de Schrift) dan zou dat niet alleen *niet onderwezen* moeten worden, maar zelfs *geen aandacht* moeten krijgen. Aan loze beweringen en ongegronde verhalen aandacht besteden, is reeds teveel eer. Zelfs als men bedoelt ze te bestrijden. Mythen bestaan bij de gratie van doorverteld worden. Ook wanneer ze tegengesproken worden, ze worden besproken en daarmee in stand gehouden.

“De gezonde leer” staat tegenover mythen, doordat ze een solide basis heeft als fundament. Het is rotsvast en men kan erop bouwen!

1Timotheüs 1:4 – verzinsels versus waarheid

... en ook geen aandacht te geven aan mythen en eindeloze geslachtsregisters, die veeleer problemen verschaffen dan beheer van God in geloof.

Behalve dat Timotheüs geen aandacht zou geven aan verzonnen verhalen (=mythen), zou hij ook geen aandacht geven aan “eindeloze geslachtsregisters”. Beide termen liggen hier in elkaars verlengde. Paulus doelt hier uiteraard niet op geslachtsregisters in de Bijbel maar op genealogieën die al even dubieus zijn als de genoemde mythen. Voor je het weet verzeil je in eindeloze welles-nietes discussies. Veel mythen zijn trouwens fantasieën die gaan over veronderstelde oorsprongen en afstamming. Over genealogie dus.

De waarde van een verhaal hangt geheel af van de betrouwbaarheid van de bron waaruit men put. Is deze bron dubieus of gaat de onderzoeker uit van valse aannames, dan zijn de conclusies op voorhand waardeloos. Dat geldt trouwens ook voor academische studies naar oorsprongen, waarbij men God buiten beschouwing laat, zodat men genoodzaakt is de oorsprong van de mensheid te herleiden tot aapachtigen van zoveel miljoen jaar geleden.

Hoe dan ook, “mythen en eindeloze geslachtsregisters” leveren, ongegrond als ze zijn, slechts problemen op. Daarom zou Timotheüs daar ook geen aandacht aan geven. Solide en gefundeerd is wat van Godswege aan Paulus in beheer is gegeven (Ef.3:2; Kol.1:25). *Dat* is betrouwbaar en bewijst zichzelf!

1Timotheüs 1:5 – het doeleinde van de opdracht

Het doeleinde nu van de opdracht is liefde vanuit een rein hart en een goed geweten en ongeveinsd geloof.

“De opdracht” (Gr. paraggelia) waar het hier over gaat verwijst naar het ‘opdragen’ (Gr. paraggello) in vers 3. Timotheüs zou sommigen opdragen “geen andere leer te onderwijzen”. Die opdracht klinkt nogal onverbiddelijk en streng, maar Paulus verzekert Timotheüs dat het doeleinde ervan “liefde” is. D.w.z. agapé-liefde, dat is liefde die onvoorwaardelijk en blijvend is, ongeacht of ze beantwoord wordt. Dat is kenmerkend voor de liefde Gods die sterker is dan alle haat en vijandschap. Het is die liefde Gods die in “de gezonde leer” wordt onderwezen en GOD vereert als “de gelukkige GOD” omdat Zijn plannen en voornemens altijd gelukken (1Tim.1:11). Alle verzet en ongeloof van de kant van de mens ten spijt.

Niets is zó zuiverend als “de gezonde leer”. Het reinigt het hart en het verschaft de mens een “goed geweten”. “De leer” waarop Paulus voortdurend hamert en die geen afwijking verdraagt, heeft niet de mens als onderwerp. Het gaat ook niet over wat *wij* moeten doen of laten. Want juist die gerichtheid vertroebelt het hart, het geweten en geloof. Het Evangelie daarentegen vertelt wie *GOD* is en wat *Hij* bij machte is te doen!

1Timotheüs 1:5 – ongeveinsd geloof

Het doeleinde nu van de opdracht is liefde vanuit een rein hart en een goed geweten en ongeveinsd geloof.

Paulus riep Timotheüs op om sommigen in Efeze op te dragen “geen andere leer te onderwijzen” (1:3). Hier in vers 5 omschrijft Paulus het doeleinde van die opdracht. Hij noemt drie redenen: (1) “liefde vanuit een rein hart”, (2) “een goed geweten” en ten slotte (3) een “ongeveinsd geloof”. Timotheüs kende dit “ongeveinsde geloof” reeds van zijn moeder en grootmoeder (2Tim.1:5).

Het woord ‘ongeveinsd’ is letterlijk ‘niet-hypocriet’. Het begrip ‘hypocriet’ duidde in de Griekse wereld op een toneelspeler, iemand die *doet alsof*. Huichelarij wordt meestal (en terecht!) in verband gebracht met religie. Men wil zich graag moreel beter voordoen dan anderen. Maar het is slechts vorm en ‘de wereld’ prikt met minachting door zulke godsdienstige en moralistische facade heen. Religie is *geveinsd* geloof. Men *doet alsof* men God gelooft (d.w.z. vertrouwt) maar in werkelijkheid *wantrouwt* men Hem. Men is bang voor Hem en vreest in de hel terecht te komen. Religie dient om in ‘een goed blaadje’ bij God te komen.

“De gezonde leer” daarentegen spreekt van “de heerlijkheid van de gelukkige GOD” (1:11) die *Zijn creaties* liefheeft en met allen tot Zijn doel komt. Deze GOD is waarlijk te vertrouwen en dat wekt “ongeveinsd geloof”.

1Timotheüs 1:6 – ontspoord

Door hieruit te ontsporen vervielen sommigen tot zinloos gepraat.

Eerder refereerde Paulus al aan de “sommigen” in Efeze (1:3). Paulus’ opdracht voor hen is duidelijk: geen andere leer zou men onderwijzen. Maar ook het drievoudig doeleinde van die opdracht is duidelijk: “liefde vanuit een rein hart”, “een goed geweten” en “ongeveinsd geloof” (1:5). Het zijn deze dingen die de genoemde leraars hebben verlaten. Uit de meervoudsvorm die Paulus gebruikt, blijkt dat hij daarbij niet zozeer doelt op “de opdracht”, maar op “het *doeleinde*” ervan.

Wanneer leraars ontsporen is dat nooit alleen maar een *theoretische* misser of onbegrip. Het heeft ook onvermijdelijk *morele* consequenties. Wanneer mensen uit “de gezonde leer” ontsporen, verdwijnt “liefde vanuit een rein hart”. Meestal verstaat men ook niet meer dat Gods liefde werkelijk *agapé* is: onvoorwaardelijk en nooit aflatend. Ook raakt men “een goed geweten” kwijt doordat men genoodzaakt wordt om te sjoemelen met de waarheid. En in de derde plaats maakt “ongeveinsd geloof” plaats voor religieus toneel dat enkel nog de *schijn* van geloof heeft.

Onderwijs dat zo is ‘uitgekleed’ en “liefde vanuit een rein hart”, “een goed geweten” en “ongeveinsd geloof” ontbeert, *kan* niet anders dan zinloos gepraat opleveren. Hoogdravend en pretentieus wellicht, maar het is leeg en ijdel. Wat een verschil met “de gezonde leer”!

1Timotheüs 1:7 – zogenaamde leraren van de wet

Zij willen leraren van de wet zijn, zonder te verstaan wat zij zeggen of waarover zij zo stellig zijn.

In vrijwel alle plaatsen waar Paulus de vlag van het Evangelie heeft mogen planten, ondervond hij hinder van Judaïsten. Dat waren *of* van huisuit Joodse predikers, *of* gejudaiseerde mensen uit de natiën. ‘Heidenen’ dus die zich de Joodse gewoonten hadden eigen gemaakt (=proselieten) en deze manier van leven onder de natiën aanmoedigden.

Voor deze lieden is de wet van Mozes de leidraad voor het leven en ook gelovigen uit de natiën zouden zich daaraan houden. Had God de wet immers niet aan Israël gegeven en zijn wij als christenen niet de erfgenamen van dat volk? Wetsbetrachting mag dan geen redding teweegbrengen, maar is het geen mooie leefregel van dankbaarheid? Heel de kerkgeschiedenis door gingen zulke argumenten erin als koek. Tot op de dag van vandaag. Zonder te weten waar men het over heeft. Men doet wel heel dogmatisch over sabbat en zondag, besnijdenis en doop, maar de inconsequente redeneringen rammelen aan alle kanten. Men doet alsof men Israël is, maar het is een rollenspel waarin men wel vast *moet* lopen. Deze verwarring kan slechts bestaan doordat men de Schriften niet met onderscheid leest.

1Timotheüs 1:8 – het wettig gebruik van de wet

Wij nu weten dat de wet voortreffelijk is indien iemand haar op wettige wijze gebruikt...

Het feit dat Paulus zich keert tegen de “leraars van de wet” is niet omdat hij iets tegen “de wet” zou hebben of omdat “de wet” niet goed zou zijn. Integendeel, “de wet is voortreffelijk”, met dien verstande dat men “haar op wettige wijze gebruikt”. Men zou in de eerste plaats onderkennen dat de wet niet is gegeven aan de natiën (Rom.2:16). Ook zou men zich realiseren dat de wet gegeven werd op Sinäi, vierhonderd dertig jaar *na* Gods belofte aan Abraham (Gal.3:17). En zelfs vijftientig eeuwen *na* Adam (Rom.5:14). De wet van Mozes is dus geen universele leefregel, maar bestemd voor één volk: Israël. Wie de wet onderwijst maar hieraan voorbij gaat, past de wet *onwettig* toe. Dat is *misbruik* van de wet.

Daar komt bij dat het verbond dat God met Israël sloot op de Sinäi een *tijdelijk* verbond was. “... Ter wille van de overtredingen is zij er bijgevoegd, *totdat* het zaad zou komen...” (Gal.3:19). De wet fungeerde als een ‘pedagoog’ (tuchtmeester) *tot* Christus (Gal.3:24). Het oude verbond is officieel beëindigd (Rom.7:2-6) en Christus is de Middelaar van een *nieuw* verbond waarin het volk niet langer “onder de wet” is.

1Timotheüs 1:9 – de wet niet gesteld voor de rechtvaardige

... indien iemand haar op wettige wijze gebruikt, dit wetende dat de wet niet wordt gelegd [op] de rechtvaardige maar [op] wettelozen en niet-ondergeschikten...

Iemand die de wet op wettige wijze gebruikt weet dat de wet niet wordt gelegd op de rechtvaardige. Het was typerend voor het oude verbond dat de wet als een last op het volk was gelegd. Petrus zei daarvan dat het een juk was “dat noch onze vaders, noch wij in staat zijn geweest te dragen” (Hand.15:10). De inhoud van de wet mag dan “heilig, rechtvaardig en goed” zijn (Rom.7:12), maar wanneer ze wordt *opgelegd* aan het vlees, is ze gedoemd te falen (Rom.8:3). Vandaar dat de wet per definitie kennis van zonde oplevert (Rom.3:20).

Het is aan *zondaren* dat geboden worden opgelegd zoals “je zult niet echtbreken” of “je zult niet stelen” etc. Rechtvaardigen hoeven daarvoor niet te worden gewaarschuwd, zij worden niet gerekend dat te doen. Daarom wordt de wet niet gelegd op wie door geloof gerechtvaardigd is. Hetzelfde geloof dat de mens *rechtvaardigt*, is ook het geloof dat hem *heiligt*. Niet omdat hij voldoet aan de *opdracht*: *weest heilig!* Maar omdat *God* vervult wat Hij *belooft*: *je zult heilig zijn* (1Petr.1:16). Dan wordt de wet niet *opgelegd*, maar als Gods belofte *geschreven in het hart!*

1Timotheüs 1:9 – de wet gelegd op zondaren

... dit wetende dat de wet niet wordt gelegd [op] de rechtvaardige maar [op] wettelozen en niet-ondergeschikten, oneerbiedigen en zondaars, niet-integeren en onheiligen, vader- en moedermishandelaars, doodslagers, hoereerders, mannen-liggers, mensenhandelaars, leugenaars, meenedplegers en al wat anders de gezonde leer tegenstaat...

Paulus voert een lijst op van zondaren waar de wet aan wordt opgelegd. De veertien soorten zonden waaraan wordt gerefereerd zijn aanvankelijk verticaal en vooral zonden tegenover God. Later worden ze ook horizontaal: zonden tegenover de medemens.

Wettelozen en *niet-ondergeschikten* zijn mensen die geen gezag boven zich erkennen. *Oneerbiedigen* hebben geen eerbied voor God en *zondaren* omvat alle hier genoemde categorieën. *Niet-integeren* zijn oneerlijk, meestal omdat 'walk and talk' elkaar tegenspreken. *Onheiligen* maken het heiligste platvloers. Zoals *vader- en moedermishandelaars* het gebod "eer uw vader en moeder" schenden, zo doen *doodslagers* dat met het gebod "gij zult niet doodslaan". *Hoereerders* zijn mannen die "één vlees" zijn met een vrouw die niet van hen is. *Mannen-liggers* zijn mannen die seks hebben met mannen. *Mensenhandelaren* ontvoeren mensen als handelswaar. *Leugenaars* nemen een loopje met de waarheid en *meenedplegers* liegen zelfs opzettelijk ondanks een plechtige belofte de waarheid te zullen spreken.

De wet van Mozes keert zich tegen dergelijke praktijken. Maar ze staan ook stuk voor stuk haaks op "de gezonde leer".

1Timotheüs 1:10 – haaks op de gezonde leer

... dit wetende dat de wet niet wordt gelegd [op] de rechtvaardige maar [op] wettelozen (...) leugenaars, meenedplegers en al wat anders de gezonde leer tegenstaat...

De wet wordt opgelegd aan zondaren, waarvan Paulus zojuist een lange lijst opsomde. Al de praktijken die hij noemt worden veroordeeld door de wet, maar ze staan ook haaks op “de gezonde leer”. Dat is niet omdat “de gezonde leer” strijd voert tegen deze praktijken, maar omdat deze praktijken geen vat hebben op rechtvaardigen. Zij zijn immers dood voor de zonde en levend voor God in Christus! Zó rekent God en zó zouden ook wij rekenen (Rom.6:11).

Wie GOD gelooft, die vertrouwt Hem op Zijn Woord. Zo iemand is voor God een rechtvaardige. Zouden *zulke mensen* moeten horen dat ze niet mogen doodslaan, stelen, hoereren of liegen?!? Is *dat* hun ‘leefregel van dankbaarheid’? Wie de wet aan zulke mensen oplegt, zoals dat alom in de christenheid gebeurt, behandelt hen niet als *rechtvaardigen*, maar als *zondaren*. En inderdaad, men leert ook dat gelovigen altijd zondaren blijven en daarom moeten strijden tegen de zonde die in hen is. Dat is *geen* “gezonde leer”! Want in “de gezonde leer” wordt onderwezen dat gelovigen *gerechtvaardigd* zijn. Dat is geen onbereikbaar ideaal, maar op voorhand een uitgangspunt en vast gegeven!

1Timotheüs 1:10 – de gezonde leer

... en al wat anders de gezonde leer tegenstaat, naar het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij werd toevertrouwd.

Vaak refereert Paulus aan het belang van de leer, vooral in diens persoonlijke brieven aan Timotheüs en Titus. Want zij kregen de opdracht om eerst en vooral op de leer toe te zien. Vier keer spreekt Paulus in dat verband van “de gezonde leer” (1Tim.1:10; 2Tim.4:3; Titus 1:9 en 2:1). Zoals hij in deze brieven ook het belang benadrukt van “gezonde woorden” (2Tim.1:13), “gezond geloof” (Tit.1:13) en “gezond verstand”. Wat gezond is functioneert naar behoren terwijl bij ziekte juist functies uitvallen (vergl. Luc.5:31). Wie gezond is, is ook energiek en heeft weerstand.

Deze karakteristieken van gezondheid, zijn ook van toepassing op “de gezonde leer”. Leer die gezond is, maakt dat gelovigen individueel en gezamenlijk naar behoren functioneren. Zulke leer is ook energiek en krachtig want zij die er door worden onderwezen putten er kracht uit en worden er sterk van. “De gezonde leer” maakt vitaal en zorgt voor weerstand.

“De gezonde leer” is niet alleen gezond qua *uitwerking*, maar ook in zichzelf. “De gezonde leer” is intrinsiek evenwichtig, krachtig en onweerlegbaar. Dat komt omdat “de gezonde leer” is opgebouwd uit “de gezonde woorden” van GOD Zelf. Levend en krachtig!

1Timotheüs 1:10,11 – de gezonde leer naar het Evangelie

... en al wat anders de gezonde leer tegenstaat, naar het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij werd toevertrouwd.

We stonden al stil bij het gegeven dat de leer waarvan Paulus spreekt, *gezond* is. Nu worden we ook bepaald bij *wat* “de gezonde leer” is. Hier lezen we dat deze “naar” of “in overeenstemming is met” het Evangelie, oftewel: met het goede bericht. Van een goed bericht in het algemeen geldt al dat het een vitaliserend en gezondmakend effect heeft. Zoals Spreuken 15 vers 30 zegt: “een goed bericht verkwikt het gebeente!”.

De omschrijving van het Evangelie zoals we die hier treffen is buitengewoon mooi! Het is “het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God”. De uitdrukking “het goede bericht van de heerlijkheid” komen we behalve hier ook in 2Korinthe 4:4 tegen, maar daar gaat het over “de heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is”. Hier is echter sprake van “de heerlijkheid van *de gelukkige God*”. Gods heerlijkheid komt in alle facetten van zijn wezen en van zijn handelen tot uitdrukking, maar nergens komt die heerlijkheid zó veelzeggend tot uitdrukking als in het feit dat Hij “de *gelukkige God*” is. Niet vaag (zoals in veel vertalingen) “de zalige God”. Nee, veel concreter: “de *gelukkige God*”!

1Timotheüs 1:11 – de gelukkige God (1)

... naar het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij werd toevertrouwd.

Niets bepaalt ons zozeer bij het feit dat de God van de Bijbel werkelijk GOD is, als het gegeven dat Hij *gelukkig* is. Het is hetzelfde woord (Gr. makarios) als in Handelingen 26:2 of 1Kor.7:40 waar 'gelukkig' zonder twijfel de enig correcte weergave is. Kennelijk hebben vertalers moeite met de uitdrukking "de gelukkige God". Waarom anders zouden ze het hebben weergegeven met de dubieuze en nietszeggende frase 'de zalige God'?

Ongetwijfeld houdt deze moeite verband met de theologie van waaruit men vertaalt. In de klassieke dogmatiek gaat men er immers vanuit dat ooit 'in den beginne' een groot drama plaatsvond toen de zonde geïntroduceerd werd en daarmee ook het lijden en de dood. Onvoorzien en onbedoeld zouden Gods plannen toen zijn gedwarsboomd. Weliswaar liet God het daarbij niet zitten en maakte Hij een reddingsplan, maar de schade blijkt onherstelbaar groot. Want een groot deel van Gods schepselen (zo is het idee) gaat reddeloos verloren tot in alle eeuwigheden. Dat klinkt niet erg *happy*, vindt u wel?

Maar weet dit: de GOD van de Bijbel is totaal anders dan 'de god van de theologie'! Het kwaad is geen 'bedrijfsongeval'. Bij GOD gaat er nooit iets mis!

1Timotheüs 1:11 – de gelukkige God (2)

... naar het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij werd toevertrouwd.

Het Nederlandse woord 'gelukkig' geeft treffend aan wat de betekenis is van het woord. Het hangt samen met 'gelukken': een voorspoedige afloop en slagen. Van de gelukkige man in Psalm 1, die profetisch verwijst naar de Messias, wordt gezegd: "al wat Hij onderneemt gelukt Hem" (Ps.1:3). En in Jesaja 53 dat eveneens profetisch spreekt van de Messias, wordt gezegd: "het voornemen van JAHWEH zal door Zijn hand gelukkig voortgang hebben".

God is "de gelukkige God" om de eenvoudige reden dat *al* wat Hij onderneemt Hem *gelukt*! En waarom gelukt alles Hem? Omdat Hij GOD is! Hij heeft *alles* bedacht en *alles* gemaakt en *niets* valt buiten Zijn controle. *Hij* formeert het licht maar *Hij* schept ook de duisternis. *Hij* maakt de vrede, maar *Hij* is ook de Schepper van het kwaad. Plechtig verklaart deze God Zelf, bij monde van Jesaja (45:7): "Ik JAHWEH, doe *al* deze dingen!". Het bestaan van zonde, lijden, dood en het kwaad is zeker geen 'bedrijfsongeval'. Want GOD heeft *alles* gemaakt voor Zijn doel (Spr.16:4)!

God is GOD: Degene die alles een plaats geeft. Hij *wil* alle mensen redden (1Tim.2:4) en daarom *is* Hij ook de Redder van alle mensen. Alles gelukt Hem!

1Timotheüs 1:11 – dat mij werd toevertrouwd

... naar het goede bericht van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij werd toevertrouwd.

Van Godswege kreeg Paulus een *unieke* missie. Hij zou onder de natiën de waarheid bekendmaken van de ene God die werkelijk GOD is. Het is de God die, zoals Job 42 vers 2 zegt, *alles* vermag en van Wie geen van Zijn plannen kan worden vrijdeld. Deze GOD verkondigde reeds van den beginne de afloop (Jes.46:10). Dat kan Hij omdat niets en niemand buiten Zijn controle valt. Het groot heelal staat onder Zijn gezag en buiten Hem om valt zelfs geen haar van ons hoofd.

Juist omdat de God van de Bijbel werkelijk GOD is en alles een plaats toewijst en beschikt, kan Hij ook volmaakt vervullen wat Hij voornemens is. Succes verzekerd! *Alles* gelukt Hem. Hij *zoekt* het verlorene, en dat niet alleen... Hij *vindt* het ook (Luc.15:4)! Het Evangelie is geen filosofie of een morele levensleer die ons voorhoudt wat *wij* moeten doen, maar een *bericht* van heerlijkheid van Wie GOD is! Hij is “de *gelukkige* God” omdat alles, *ook* het kwaad dat Hij laat plaatsvinden, niet voor niets is, maar noodzakelijk is om Zijn doel te dienen. Wat een GOD hebben we mogen leren kennen via “de apostel van de natiën”!

1Timotheüs 1:12 – dankbaar ben ik aan Hem

Dankbaar ben ik aan Hem die mij in staat stelt, Christus Jezus, onze Heer, dat Hij mij betrouwbaar acht en mij plaatst in de bediening...

Aan Paulus viel het voorrecht ten deel om een ultiem en overtreffend bericht te herauten onder de natiën: het Evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God (1:11). Paulus is zich diep bewust van de heerlijkheid van dat bericht, maar *ook* van het feit dat *uitgerekend* hij in deze bediening is geplaatst. Dat de hoogste heerlijkheid nu wordt uitgebazuind door de onwaardigste van alle mensen.

Het is *dit* contrast waarom Paulus Christus Jezus *zó* dankbaar is dat deze hem uitkoos, hem riep en vervolgens ook in staat stelt om deze bediening te vervullen. Uiteraard wil Paulus met de woorden “dat Hij mij betrouwbaar acht” niet zeggen, dat deze betrouwbaarheid zijn eigen verdienste zou zijn. Integendeel, Paulus verwondert zich er juist over “dat Hij *mij* betrouwbaar acht”. Nota bene “een lasteraar, een vervolger en mishandelaar” (1:13).

In alles was Paulus vanuit zijn verleden onwaardig om in de bediening te worden gesteld. Dat Christus Jezus hem niettemin betrouwbaar acht, heeft maar één reden: Hijzelf heeft hem betrouwbaar *gemaakt*. God roept geen bekwamen, nee, Hij bekwaamt geroepen! Bij zoveel bewezen genade kan diepe dankbaarheid niet uitblijven!

1Timotheüs 1:13: lasteraar, vervolger en mishandelaar

... dat Hij mij betrouwbaar acht en mij plaatst in de bediening, hoewel ik vroeger een lasteraar was, een vervolger en mishandelaar.

Paulus is er diep van doordrongen dat het geen eigen verdienste is dat Christus Jezus hem betrouwbaar acht en hem in de bediening heeft geplaatst. De Heer heeft hem daartoe bekwaamd en daarom is Paulus zó dankbaar. Het contrast tussen de bediening waarin hij is geplaatst en zijn 'vorige leven' had niet groter gekund.

Zijn vroegere carrière vat Paulus in drie woorden samen. In de eerste plaats was hij ooit "*lasteraar*". In het Grieks staat hier een woord waar ons 'blasfemie' van afgeleid is. Als leraar sprak hij kwaad en smadelijk over Jezus. Maar dat is nog alleen met woorden. Het tweede woord "*vervolger*" gaat verder en houdt in dat hij allen die bij Jezus hoorden achterna zat en velen van hen gevangen heeft genomen (Hand.8:3; 22:4; 26:10). De derde aanduiding spant de kroon in slechtheid: "*mishandelaar*". Paulus deinsde niet terug om met geweld huizen binnen te dringen en mannen en vrouwen gevangen te nemen (Hand.8:3). En ook niet om door middel van martelingen mensen tot lasteren te dwingen (Hand.26:11). Maar uitgerekend *deze* Paulus had God reeds vanaf de moederschoot afgezonderd om in genade te roepen (Gal.1:15)!

1Timotheüs 1:13 – onwetend

... hoewel ik vroeger een lasteraar was, een vervolger en mishandelaar. Maar ik verkreeg ontferming omdat ik onwetend was, ik deed [het] in ongelooft...

Niemand die zozeer de naam van Jezus lasterde, de ekklesia vervolgde en haar leden mishandelde als Saulus van Tarsus. De naam van Saulus staat in het 'Nieuwe Testament' model voor de vervolging van de Zoon van David. Precies zoals in de Hebreeuwse Bijbel de naam van Saul (ook een Benjaminit!) model staat voor de vervolging van David.

Maar aan de vaststelling van wie hij vroeger was voegt Paulus iets belangwekkends toe: "ik verkreeg ontferming omdat ik onwetend was...". Dat maakt wat hij deed niet minder erg. Het is ook geen excuus. Alsof hij vanwege zijn onwetendheid ontferming zou hebben *verdiend*.

Wat Paulus doet is de *bron* van zijn zonde aanwijzen. Hij was een lasteraar, vervolger en mishandelaar omdat hij de genade van Christus Jezus niet kende. Dat is een universele waarheid: wie God werkelijk kent, heeft Hem per definitie ook lief. *To know Him, is to love Him*. Saulus handelde in ongelooft omdat hij de Heer die hij lasterde en vervolgde *niet kende*. Hij *wist* niet wat hij deed. Daarom maakte de Heer Zich aan hem bekend en opende Hij zijn ogen. En *toen* zag hij het!

1Timotheüs 1:14 – overweldigend en onwederstandelijk

Maar ik verkreeg ontferming omdat ik onwetend was, ik deed [het] in ongelooft, maar overweldigend is de genade van onze Heer met geloof en liefde, die in Christus Jezus is.

Met alle kennis die Paulus tijdens zijn hoge opleiding in het Jodendom had opgedaan, moest hij terugblikkend vaststellen dat hij niettemin “onwetend was”. Met alles wat in hem was bestreed hij immers Degene waar heel zijn Hebreeuwse Bijbel van getuigde: Israëls Messias. Dat hij gelovig werd, was bepaald niet Paulus’ eigen keuze, integendeel. Hij is naar eigen zeggen *overweldigd*. In het Griekse woord dat hij hiervoor gebruikt (huper-pleonazo) herkennen we de elementen ‘hyper’ en ‘pleonasme’. Van een pleonasme is sprake wanneer een woord overvloedig wordt gebruikt zoals bijvoorbeeld: een *ronde bal* of *nat water*. Pleonasme betekent: overvloedig en *hyper-pleonasme* wil dus zeggen: meer dan overvloedig, oftewel: overweldigend!

Op de weg naar Damascus *zocht* Paulus niet naar Christus Jezus en evenmin *koos* hij voor Hem. Nee, als in een tsunami werd hij *overweldigd* door genade. Paulus *kon* niet anders dan neervallen voor deze Heer en Hem stamelend aanroepen. Het was een confrontatie met wat van oudsher *onwederstandelijke genade* wordt genoemd. Als God mensen roept, dan klinkt niet alleen Zijn stem, maar dan opent Hij ook oren en harten!

1Timotheüs 1:14 – overweldigend met geloof en liefde

Maar ik verkreeg ontferming omdat ik onwetend was, ik deed [het] in ongelooft, maar overweldigend is de genade van onze Heer met geloof en liefde die in Christus Jezus is.

Paulus werd *overweldigd* door de genade van zijn Heer. Iedere vraag en elke twijfel verdween in *één moment totaal*. Niet omdat Paulus onder druk werd gezet of gedwongen werd om tot inkeer te komen. Bij dwang wordt macht uitgeoefend om iemand *tegen diens wil* iets te laten doen. Dwang is een uiterst machtsmiddel, maar ook een bewijs van *onvermogen* om iemand *vrijwillig* ergens toe te bewegen. Wie in staat is om harten te bereiken, heeft helemaal geen dwang nodig. Zie daar de GOD van de Bijbel. Hij neigt mensenharten, zelfs dat van de koning (Spr.21:1) en Hij geneest afkerigheid (Hos.14:4). Hij opent harten wanneer het Hem behaagt (Hand.16:14). Zonder breekijzer.

Paulus werd overweldigd door de genade van onze Heer “*met geloof en liefde*”. Dit bevestigt precies wat we hierboven vaststelden: de Heer overweldigd niet *uitwendig* maar met een *innerlijk* transformerende kracht. Met Zijn overweldigende genade geeft Hij tevens geloof en liefde. Want Zijn genade overweldigd én overtuigt. Daar is geen vijandschap tegen opgewassen! Zijn liefde doet zelfs het koudste hart smelten.

1Timotheüs 1:15 – om zondaren te redden

Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig, dat Christus Jezus kwam tot in de wereld om zondaren te redden, van wie ik een eerste ben.

Het Evangelie is een *betrouwbaar* bericht, maar ook een *goed* bericht. “Alle verwelkoming waardig”! Want Christus Jezus kwam in de wereld om zondaren te redden. Iedereen dus. Want *allen* zondigden en komen tekort van GODS heerlijkheid (Rom.3:23). Alle mensen, niemand uitgezonderd.

Geen mens op aarde die zo’n haat had tegen de naam van Jezus, als Saulus van Tarsus (1:13). Daarom noemt hij zich ook de *eerste* der zondaren. Om iemand als hem te winnen, was *overweldigende genade* nodig (:1:14). Hij stond vooraan in de rij van zondaren en juist dat maakt hem geschikt om een patroon van redding te zijn voor alle zondaren (1:16). Als de Heer zelfs Paulus vermag te redden, dan redt Hij iedereen. In het betrouwbare woord dat Paulus uitdraagt, is hijzelf het levende bewijs dat Christus Jezus’ missie om zondaren te redden met succes zal worden vervuld.

Vandaar dat Paulus in hoofdstuk 4:9 herhaalt: “Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig”. Om te vervolgen met: “Want hiertoe zwoegen wij en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die de *Redder is van alle mensen*, vooral van gelovigen”.

1Timotheüs 1:16 – Paulus als patroon

Maar hiertoe werd mij ontferming bewezen, opdat in mij, een eerste, Jezus Christus al het geduld zou betonen, als patroon van degenen die zouden vertrouwen op Hem, tot aeonisch leven.

De reden dat Paulus ontferming werd bewezen, was opdat hij een patroon zou zijn van allen die op Jezus Christus hun vertrouwen zouden stellen. Paulus was als extremist tekeer gegaan tegen “de ekklesia van God” en dat maakte hem tot de “eerste van zondaren” in zijn tijd. Maar juist omdat hij als *zondaar* een eerste plaats innam, kwam hij ook als *eerste* voor Jezus Christus in aanmerking, om Zijn genade, ontferming en geduld te bewijzen.

Paulus was door Jezus Christus bestemd om een patroon te zijn. Een model en standaard van genade, waarin niets van de mens wordt verwacht. Vijandschap en ongeloof vormen geen verhindering om genade te ontvangen. Want Paulus’ roeping bewijst: Gods genade *overruled* elke tegenstand! Paulus is *het* voorbeeld van genade die *alle* zonde en *ieder* ongeloof *overtreft*! Paulus’ roeping is een bewijs en een demonstratie van “de genade Gods” die hij mocht herauten. God redt zelfs zondaren die Hem vijandig zijn en *niets* van Zijn Zoon willen weten. En *dus...* is er *hoop voor elke zondaar, onvoorwaardelijk!*

1Timotheüs 1:17 – de Koning van de aeonen

De Koning van de aeonen nu, de onvergankelijke,
onzienlijke, enige God zij eer en heerlijkheid tot in de aeonen
van de aeonen, amen!

Het voorgaande vers eindigde met een verwijzing naar het ‘aeon-ische leven’, beter bekend als het ‘eeuw-ige leven’. Helaas scheppen de gangbare vertalingen stelselmatig verwarring rond het begrip ‘aeon’. Zo vertaalt men het begin van bovenstaand vers nog keurig met “de Koning der eeuwen” maar geeft men het einde van de zin weer met “tot in alle *eeuwigheid*”. Zou men consequent zijn geweest dan had men vertaald: “tot in de eeuwen van de eeuwen”. Het vertaalwoord ‘eeuwigheid’ is ronduit misleidend omdat het suggereert dat een ‘aeon’ *geen* begin of einde zou hebben. Dat is een gruwelijke misvatting omdat dit van het ‘eeuw-ig oordeel’ en de ‘eeuw-ige straf’ iets eindeloos maakt.

Aeonen zijn wereltijdperken. God is “de Koning van de aeonen” omdat Hij de wereltijdperken beheerst, van de eerste tot de laatste. Alle aeonen zullen hun bekroning krijgen in “de aeonen van de aeonen”, dat zijn de toekomstige wereltijdperken waarin Christus met de zijnen zal heersen (Openb.11:15). Dat is wat in vers 16 wordt genoemd: het aeon-isch leven. Jazeker, de ene God brengt de aeonen tot een absolute climax. Want *Hij alleen* is “de Koning van de aeonen”!

1Timotheüs 1:17 – de onvergankelijke en onzienlijke God

De Koning van de aeonen nu, de onvergankelijke, onzienlijke, enige God zij eer en heerlijkheid tot in de aeonen van de aeonen, amen!

Aan God als “de Koning van de aeonen” worden hier door Paulus drie (en in sommige handschriften vier) eigenschappen toegekend die elk Zijn “eer en heerlijkheid” onderstrepen. Hij is de “onvergankelijke, onzienlijke, enige God”. Dat God *onvergankelijk* is plaatst Hem boven en tegenover deze oude schepping die aan “de slavernij van de *vergankelijkheid*” is onderworpen (Rom.8:20,21). Alles in deze *schepping* is voorbijgaand maar de *Schepper* is daaraan niet onderhevig: Zijn glorie is dat Hij blijvend is.

De tweede genoemde eigenschap van God is dat Hij *onzienlijk* is. Heel dikwijls wordt dit in de Schrift van God gezegd. “Niemand heeft ooit God gezien...” (Joh.1:18). Voor zover Hij bij gelegenheid gezien wordt is dat *indirect* en via een *vertegenwoordiger* van Hem. Zoals Mozes in de brandende braamstruik God ontmoette (Ex.3:4), maar het was via een engel (Hand.7:30). Van de Here Jezus Christus lezen we dat Hij het “*Beeld* van de onzienlijke God” is (Kol.1:15). Christus’ heerlijkheid is niet dat *Hij* de “onzienlijke God” is, maar dat Hij de onzienlijke God *zichtbaar maakt* en *representeert*. Zodat wie Hem ziet, God heeft gezien (Joh.14:9). Dat is dus met recht *beeldspraak*.

1Timotheüs 1:17 – de enige God

De Koning van de aeonen nu, de onvergankelijke,
onzienlijke, enige God zij eer en heerlijkheid tot in de aeonen
van de aeonen, amen!

Er is geen waarheid in heel de Schrift zó elementair als die van de ene God. Toen een schriftgeleerde aan Jezus vroeg wat het eerste gebod van alle is, antwoordde Hij: “Hoor, Israel, de Heer onze God, de Heer is één...” (Mar.12:29). Jezus’ antwoord was direct ontleend aan Deuteronomium 6:4, het zogenaamde ‘Sjema’ dat als essentie in de joodse ziel is ingegraveerd. En de echo ervan weerklinkt royaal in het NT. Jezus sprak in het hogepriesterlijk gebed zijn Vader aan als “de enige, waarachtige God” (Joh.17:3). En ook Paulus verklaart nadrukkelijk tegenover het heidendom: “voor ons nochtans is er slechts één God, de Vader...” (1Kor.8:6).

Vanuit dit perspectief is het onvoorstelbaar hoe de christenheid reeds na enkele eeuwen deze waarheid heeft ingewisseld voor onbijbelse en onbegrijpelijke formules als die van de ‘drie-eenheid’. Deze leer heeft in *Nicea* zelfs de status gekregen van het allerbelangrijkste dogma. Het hele idee is (terecht!) verkapt meergodendom voor een orthodoxe jood. Ook Paulus leert een zuiver monotheïsme en verklaart hier nadrukkelijk dat de onvergankelijke en onzienlijke God, de *enige* God is (Gr. monootheo). *Hem* zij eer en heerlijkheid... AMEN!

1Timotheüs 1:18 – de voortreffelijke strijd

Deze opdracht zet ik jou voor [mijn] kind Timotheüs, overeenkomstig de eerdere profetieën over jou, opdat je daarin zult strijden, de voortreffelijke strijd...

Met “deze opdracht” komt Paulus weer terug op waar hij mee begon (1:3,5). Men zou geen andere leer brengen dan die waar Paulus onderwijs in had gegeven. Die opdracht was geheel in lijn met profetieën die bij aanvang van Timotheüs’ dienstwerk waren uitgesproken. Later in deze brief (4:14) refereert Paulus eveneens aan die profetie. Uitgesproken door enkele ouderen die hem als bevestiging de handen hadden opgelegd.

Uit Handelingen 16:1-4 weten we dat toen Paulus weer in Lystra arriveerde, hij in aanraking kwam met de jonge Timotheüs “van wie een goed getuigenis werd gegeven door de broeders in Lystra en Ikonium”. En pal daarop lezen we dat Paulus hem wilde meenemen op zijn reizen. Dat goede getuigenis van de broeders was voor Paulus doorslaggevend om Timotheüs voortaan in zijn arbeid te betrekken. Dat getuigenis sprak kennelijk niet alleen over wie Timotheüs *was*, maar ook wie en wat hij *zou zijn*! Het waren profetieën, voorzeggingen. Timotheüs zou onderwijzen en daarin ook strijdbaar zijn en conflicten niet uit de weg gaan. Vaderlijk herinnert Paulus hem aan die aanmoedigende woorden van destijds. Om de voortreffelijke strijd te strijden!

1Timotheüs 1:19 – wanneer lijdt het geloof schipbreuk?

... strijden, de voortreffelijke strijd, 19 met geloof en een goed geweten. Omdat sommigen dit verstoten, lijden zij wat het geloof betreft, schipbreuk.

Resoluut optreden tegen al wat afwijkt van de gezonde leer (1:3) betekent in de praktijk strijd. Deze strijd kan uitsluitend *voortreffelijk* worden gestreden “met geloof en een goed geweten”. “Met geloof” wil zeggen: vertrouwend op “gezonde woorden” afkomstig van God Zelf (1Tim.6:3; 2Tim.1:13). Dat is niet subjectief of vaag, maar juist uiterst concreet. Steun ik in mijn strijd op *menselijke* redeneringen en gedachten of heb ik voldoende aan wat “er staat geschreven”? Oftewel, geloof ik *God* of geloof ik *mensen*?

Het tweede criterium voor een “voortreffelijke strijd” hangt samen met het eerste criterium: “een goed geweten”. Het geweten (Gr. *sunēidesis*) is letterlijk een ‘mede-weten’. Het duidt op een ‘ingebouwd’ weten dat de mens deelt met zijn Schepper. Elk mens heeft weet van goed en kwaad. Ons geweten is weliswaar niet onfeilbaar want het kan *verzwakt* (1Kor.8:12), *besmet* (Tit.1:15) of zelfs *dichtgeschroeid* zijn (1Tim.4:2). Maar dat neemt niet weg dat elk mens geacht wordt te handelen in overeenstemming met het getuigenis van zijn geweten (Rom.2:15). Doet hij dit niet, dan geeft hij zijn “goede geweten” prijs, zodat onvermijdelijk ook zijn geloof schipbreuk zal lijden.

1Timotheüs 1:20 – Hymeneüs en Alexander

Tot hen behoren Hymeneüs en Alexander die ik heb overgegeven aan de satan, opdat ze het lasteren zouden afleren.

De twee namen die hier worden genoemd dienen als voorbeelden van mensen die een goed geweten hebben verstoten zodat hun geloof schipbreuk leed. Het geweten is de basale, innerlijke stem van God waarmee elk mens is begiftigd. Wie daar niet naar luistert zal evenmin afgaan op het kompas van de gezonde woorden van geloof.

De beide namen die hier worden genoemd komen we ook tegen in de tweede Timotheüs-brief (2:17 en 4:14) hoewel het niet helemaal zeker is of het in beide gevallen om dezelfde personen gaat. Het zou goed kunnen, want ook in die passages blijken zowel Hymeneüs als Alexander tegenstanders te zijn van Paulus' boodschap. Hier vermeldt Paulus alleen van beide mannen dat ze *lasteren* (Gr. blasphemeo). Lasteren is kwaadspreken met de *bedoeling* iemands naam en reputatie te beschadigen.

Hymeneüs en Alexander waren niet slechts opponenten van Paulus' boodschap. Ze *lasterden* en waren van kwade wil en daardoor onbereikbaar. Wat kon Paulus anders doen dan hen loslaten en dus in de praktijk aan de tegenstander (=satan) prijsgeven? Misschien dat genegeerd worden en isolatie hen de ogen zou openen? Wie beslist niet horen wil, moet dan maar voelen.

1Timotheüs 2:1 – allereerst

Ik roep dan allereerst op smeekbeden, gebeden, voorbeden, dankzeggingen te doen ten behoeve van alle mensen...

Van de vele zaken waarvoor Paulus in deze brief verder nog aandacht zal vragen, doet hij als allereerste een oproep tot “smeekbeden, gebeden, voorbeden, dankzeggingen”. Het is een algemene oproep en dus niet alleen voor Timotheüs. Evenmin wordt hier onderscheid gemaakt tussen persoonlijk of publiek gebed (vergl. 2:8). De oproep is kennelijk in beide settingen van toepassing.

Een viertal typen van gebed worden genoemd die elkaar deels overlappen. In het woord voor *smeekbeden* zit het element van ‘bindend’ en daarmee van urgentie. Het is indringend iets voorleggen. Het woord *gebeden* is heel algemeen en overlapt de drie andere typen gebed. Het achterliggende Griekse woord (*proseuche*) bevat de elementen ‘naartoe’ en ‘goed’. Dat is veelzeggend: gebed is niet primair iets zeggen maar een gericht-zijn op Vader-God. Het derde woord *voorbeden* duidt op verzoeken die we aan God voorleggen ten behoeve van anderen. In *dankzeggingen* spreken we onze dankbaarheid uit naar God toe. Paulus noemt het als laatste, wellicht omdat het alles wat we God voorleggen ‘af’ maakt. Wat we ook tegen God zeggen en wat onze verlangens en verzoeken ook zijn, altijd mag er het dankbare besef zijn dat Zijn weg de beste is!

1Timotheüs 2:1 – alle mensen

Ik roep dan allereerst op smeebeden, gebeden, voorbeden, dankzeggingen te doen ten behoeve van alle mensen...

Dat Paulus *allereerst* wijst op het doen van “smeebeden, gebeden, voorbeden, dankzeggingen”, geeft wel aan hoeveel belang hij daaraan toekende. Deze gebeden en dankzeggingen zijn primair “ten behoeve van alle mensen”. Jazeker, “*alle mensen*”, zegt Paulus. Veel uitleggers zwakken dat af en maken daar *allerlei* mensen van, maar daarmee pleegt men reductie op de tekst. Vanzelfsprekend probeert men die uitleg vaak te rechtvaardigen door te stellen dat wij toch onmogelijk voor alle mensen kunnen bidden en danken. Maar is dat zo?

Het is waar dat wij niet voor *elk* mens *afzonderlijk* kunnen bidden en danken. We kennen immers slechts een miniem deel van de mensheid. Maar waarom zouden we niet heel de mensheid kunnen opdragen bij onze God? Hebben we niet alle reden om Hem te danken dat Hij alle mensen *wil* redden (2:4). En verdient Hij niet onze eer dat Hij ook daadwerkelijk de Redder *is* van alle mensen (1Tim.4:10)! Ons bidden en danken voor alle mensen wordt gedragen door de waarheid van het Evangelie dat Gods genade reddend is verschenen aan *alle* mensen (Tit.2:11)! Gods liefde is universeel en sluit heel de mensheid in. Die liefde mag *allereerst* in onze gebeden weerklinken!

1Timotheüs 2:2 – koningen en superieuren

... smeebeden, gebeden, voorbeden, dankzeggingen te doen ten behoeve van alle mensen, ten behoeve van koningen en allen die in superioriteit zijn, opdat wij stil en rustig ons leven zouden doorbrengen, in alle eerbied en eerbaarheid.

De gebeden en dankzeggingen waartoe Paulus oproept hebben een universeel motief. Want ze zijn primair “ten behoeve van *alle mensen*”. In vers 4 verklaart hij dat nader door te zeggen dat dit goed en aangenaam voor God is aangezien Die wil dat *alle mensen* worden gered. De gebeden en dankzeggingen zijn niet bedoeld om aandacht te vragen voor slechts onze eigen, particuliere belangen of voor hen die zich binnen onze horizon bevinden, maar voor *alle* mensen. Want Gods wil is *allen* omvattend!

Het onderkennen van dit universele motief is ook van belang voor het verstaan van de tweede groep die Paulus noemt: de gebeden en dankzeggingen “ten behoeve van koningen en *allen* die in superioriteit zijn”. Te midden van alle mensen vormen zij, qua positie, een superieure categorie. Wat zij ook doen of besluiten en hoezeer hun verwerpelijk beleid ons misschien ook raakt, ook zij behoren *allen* tot het mensdom dat God wil redden. Dat mogen we nooit vergeten; het zal ons bijzonder helpen een stil en rustig leven te leiden!

1Timotheüs 2:2 – een stil en rustig leven

... ten behoeve van koningen en allen die in superioriteit zijn, opdat wij stil en rustig ons leven zouden doorbrengen, in alle eerbied en eerbaarheid.

Met de oproep om gebeden en dankzeggingen te doen voor alle mensen, wordt hier één categorie mensen in het bijzonder uitgelicht: “koningen en allen die in superioriteit zijn”. Met als motivatie “opdat wij stil en rustig ons leven zouden doorbrengen...”. Meestal wordt dit uitgelegd alsof onze gebeden ten doel hebben dat koningen en superieuren *ons* met rust laten. Maar dat is beslist *niet* de gedachte. Het woord voor ‘rustig’ hier (zie ook 2:11,12!) betekent altijd dat de betrokkene *zelf* een kalme en rustige houding aanneemt.

In plaats van te schreeuwen en meedoen met oproer en revolutie zouden we ons stil en rustig houden. Bedenk daarbij dat Paulus deze woorden optekende in de tijd dat hij leefde onder de beruchte en tirannieke keizer Nero. Paulus zelf werd bepaald niet met rust gelaten door koningen en alle superieuren, maar *hij* onderschikte zich stil en rustig. Zelfs al *kon* hij geen gehoor geven aan wat van hem werd geëist, toch bad en dankte hij altijd voor zijn superieuren. God is immers ook hun Redder (2:4)! Paulus balde niet zijn vuisten tegen de machthebbers, maar hij vouwde dankbaar zijn handen voor hen (2:8).

1Timotheüs 2:2 – een ambassadeur waardig

... ten behoeve van koningen en allen die in superioriteit zijn, opdat wij stil en rustig ons leven zouden doorbrengen, in alle eerbied en eerbaarheid.

Onze houding ten opzichte van koningen en allen in superioriteit, wordt enerzijds getypeerd door gebed en dankzegging en anderzijds door een stil en rustig leven. Die twee typeringen horen bij elkaar. Wanneer we geconfronteerd worden met machthebbers die onderdrukken en onrecht doen, dan organiseren we geen revolutie maar geven we alles over aan Hem die het al beschikt. Wat *niet* betekent dat we altijd alles over onze kant dienen te laten gaan. Ook Paulus maakte waar mogelijk gebruik van zijn rechten (Hand.16:37; 22:25; 25:11).

Maar deze houding betekent *wel* dat we alle hooggeplaatsten erkennen in de positie waarin ze zijn gesteld. Want de Allerhoogste geeft de macht aan *wie Hij wil* en *zolang Hij het wil* (Dan.4:17). Daarom kon Paulus ook voor keizer Nero bidden en danken. Want wie deze dingen beseft, is in staat te midden van alle politieke turbulentie rustig en stil zijn weg te gaan. Paulus voegt daar nog aan toe: “in alle eerbied en eerbaarheid”. Want deze houding geeft GOD de eer maar ze is ook een ambassadeur waardig. Een eerbaar gezant van een Koninkrijk dat niet van deze wereld is (Joh.18:36).

1Timotheüs 2:3,4 – God wil alle mensen redden

Dit is voortreffelijk en welkom voor God, onze Redder, die wil dat alle mensen gered worden en tot besef van waarheid komen.

Hier noemt Paulus de reden van zijn oproep om te bidden en danken voor alle mensen. Inclusief voor koningen en alle superieuren. Zulk bidden en danken is voor God “voortreffelijk en welkom” aangezien *Hij* wil dat alle mensen worden gered. Niemand uitgezonderd. Dus ook hooggeplaatsten die ons tegenwerken, onderdrukken of vervolgen. Het is GODS wil die *ons* motiveert om *alle* mensen in dankbaarheid bij Hem te gedenken.

Paulus noemt God hier “*onze Redder*”. Enkele verzen eerder (1:15) schreef hij dat Christus Jezus in de wereld kwam om zondaren te redden, waarvan hij een eerste is. Welnu, als *GOD* wil dat *alle* mensen worden gered, wie of wat zou Hem daarin dan kunnen tegenhouden?! De onwil van de mens? Onmogelijk! Zojuist getuigde Paulus als grootste vijand ooit, door genade te zijn *overweldigd* (1:14). GODS genade is niet alleen alomvattend, maar ook onwederstandelijk! *GOD wil* alle mensen redden, Hij *kan* alle mensen redden en daarom *zal* Hij ook, op Zijn tijd, alle mensen redden. Dat is de waarheid die Paulus wereldkundig mocht maken: de levende *GOD* is de Redder van alle mensen (1Tim.4:10). Iedereen moet tot besef van *die* waarheid komen!

1Timotheüs 2:5 – want er is één God

Want er is één God en één middelaar van God en mensen,
[de] mens Christus Jezus...

God wil dat alle mensen worden gered en tot besef van waarheid komen. *Want* er is één God... De kracht van dit “want” mag ons niet ontgaan. *Omdat* er slechts één God is, is Hij ook de God van *allen*. Hij is *uniek* en daarom is Zijn wil om te redden *universeel*.

Met dit statement bepaalt Paulus ons bij de waarheid die de basis is van het Joodse geloof. “Hoor Israël, JAHWEH onze God is één...”. Deze belijdenis noemt Jezus in zijn gesprek met een Schriftgeleerde “het eerste gebod” (Mar.12:28,29,32). Maar niet slechts Israël zou horen dat er één God is, *alle mensen* zouden tot besef van deze waarheid komen. Bij monde van Jesaja verklaarde Hij: “buiten Mij is er geen God!”

De waarheid dat er één God is, is zo simpel dat een klein kind het kan begrijpen. Een-voudig. Deze waarheid is ook fundamenteel-logisch. De vraag of er één *of* meerdere goden zijn gaat niet over *kwantiteit*, maar over *kwaliteit*. Een god die zijn macht moet delen met een andere god is niet almachtig en dus per definitie geen GOD. Met andere woorden: er is *of* één GOD *of* geen GOD.

1Timotheüs 2:5 – één middelaar

Want er is één God en één Middelaar van God en mensen,
[de] mens Christus Jezus...

Zo uniek als de ene God is, zó uniek is ook de ene middelaar van God en mensen. Dat Hij mens is, is uiteraard niet uniek, maar wel dat Hij van alle mensen de enige Middelaar is. Het woord voor 'middelaar' is (in onze taal alsook in het Grieks) afgeleid van het woord 'midden': hij *bemiddelt* tussen twee partijen. In de bovenstaande tekst is Hij enerzijds degene die God representeert naar de mensen toe. En anderzijds *representeert* Hij de mensen naar God toe.

Christus Jezus *is* niet "de enige God" (1:17) maar Hij *vertegenwoordigt* Hem. Elders wordt Hij genoemd het "*beeld* van de onzienlijke God" (Kol.1:15). Dat Hij dikwijls als God geïdentificeerd wordt is met recht *beeldspraak*. Hij *is* niet de Vader, maar wie Hem gezien heeft, heeft *wel* de Vader gezien (Joh.14:9).

Paulus' statements zijn duidelijk en schitteren in hun eenvoud! Ze staan in schril contrast met de ingewikkelde, onbegrijpelijke termen en dogma's die enkele eeuwen later in concilies dwingend zouden worden opgelegd. Met de introductie van de leer van de drie-eenheid nam de christenheid officieel afstand van de simpele en fundamentele waarheid van de ene God en de ene Middelaar...

1Timotheüs 2:6 – een losprijs voor allen

... de mens Christus Jezus, die zichzelf geeft tot een losprijs ten behoeve van allen, het getuigenis te eigener tijden...

Dit is de climax van het getuigenis dat Paulus geeft. Hij begon met de statement dat God wil dat alle mensen worden gered en tot besef van (die) waarheid komen. Want aangezien er één God is, is Hij de God van allen en middels de mens Christus Jezus zal Hij dit realiseren. Die geeft zichzelf namelijk tot een losprijs voor allen. Ook hier weer: *alle* mensen.

De mens Christus Jezus representeert de ene God door te vervullen wat Deze wil. Dat God heel het mensdom wil redden betekent dat ze *verlossing* behoeft wat ook in het woord 'losprijs' ligt besloten: het mensdom is *gevangen*. Gevangen in zonde en dood (Rom.5:12). Alle nakomelingen van Adam zijn zondaren en stervelingen maar God wil hen allen redden door *Leven* te geven (Rom.5:18). Leven voorbij de dood. Dat is de verlossing die GOD op het oog heeft en Christus betaalde daarvoor de prijs in zijn sterven. Want zonder sterven geen opstanding. De *wereld* doodde Hem, maar *God* wekte Hem op uit de doden, eens voor altijd!

Beste lezer, wil je weten welke waarde je voor God hebt? Zie op de prijs die voor jou is betaald!

1Timotheüs 2:6 – een losprijs, geen schuldbetaling

... de mens Christus Jezus, die zichzelf geeft tot een losprijs ten behoeve van allen, het getuigenis te eigener tijden...

Geen beter bewijs dat God alle mensen wil redden, dan dat degene die Hem vertegenwoordigt, zichzelf gaf tot een losprijs voor allen. Om opstandingsleven aan heel het mensdom te geven, *moest* Hij eerst voor hen sterven. Want zonder dood geen opstandingsleven. Toen de wereld Christus Jezus aan het kruis sloeg, betaalde Hij voor hen de prijs van vrijkoping. Wat een liefde!

Het begrip ‘losprijs’ staat haaks op het theologische idee van ‘schuldbetaling’. In dat concept moest Jezus sterven om aan God de schuld te betalen zodat Hij ons kan vergeven. De enige overeenkomst tussen dit idee en dat van ‘losprijs’ is dat bij beide sprake is van betaling. Maar let op het enorme verschil. Zou Jezus de schuld van de mens hebben betaald, dan is God Degene die betaling eiste. Strikt genomen is er dan geen sprake van vergeven aangezien de ‘rekening’ immers vereffend is. Dit hele idee is een stuitend karikatuur van de Bijbelse voorstelling. God *eiste* niet, maar Zijn Middelaar *gaf*!

Christus Jezus gaf zichzelf tot *losprijs* voor allen. Hij betaalde aan ‘degene’ die ons gevangen hield: zonde en daarmee de dood (Rom.5:12,21). Deze losprijs garandeert de vrijkoping van allen!

1Timotheüs 2:6 – het getuigenis te eigener tijden

... de mens Christus Jezus, die zichzelf geeft tot een losprijs ten behoeve van allen, het getuigenis te eigener tijden...

Met “het getuigenis” doelt Paulus op het direct voorafgaande namelijk dat Christus Jezus, als Middelaar van de ene God en mensen zichzelf heeft gegeven tot een losprijs voor allen. Hiervan wordt getuigd “te eigener tijden”. Men zou daarbij kunnen denken aan Paulus’ getuigenis dat hij op tal van momenten heeft afgelegd tijdens zijn bediening onder de natiën (zie volgende vers).

Of zou hij bij “het getuigenis te eigener tijden” verwijzen naar de “allen” voor wie Christus Jezus zich als losprijs heeft gegeven? Voor *allen* betaalde Hij de prijs en *allen* zullen hiervan eens getuigen. Niet allemaal tegelijk, maar ieder in eigen tijden. God wil immers dat *allen* worden gered en *allen* tot besef van de waarheid komen (2:4). En dat *zal* ook gebeuren. De levende God *is* de Redder van alle mensen (1Tim.4:10). En God heeft onder ede verklaard dat elke knie voor Hem zal buigen (Jes.45:23). En er staat geschreven dat elke tong (=de binnenkant; geen lippendienst!) zal belijden dat Jezus Heer is. Tot eer van God de Vader (Filp.2:10,11).

De waarheid van de losprijs voor allen zal universele bijval krijgen. Iedereen zal blij getuigen “te eigener tijden”!

1Timotheüs 2:7 – heraut, afgevaardigde en leraar van natiën

... waartoe ik werd gesteld, heraut en afgevaardigde (ik spreek waarheid, ik lieg niet) leraar van natiën, in geloof en waarheid.

In moderne termen geformuleerd zou men de verzen 3 t/m 7 Paulus' *mission statement* kunnen noemen. Een korte en krachtige formulering van het getuigenis waarvoor hij staat en waartoe hij geroepen is. Het zijn de meest basale begrippen die hij onder woorden brengt: één God, één Middelaar, de redding van alle mensen en de losprijs voor allen. *Daartoe* is hij gesteld en van Godswege in de positie geplaatst. Als een *heraut* die dit getuigenis wereldkundig moet maken. Maar ook als *afgevaardigde* (Gr. apostel), want hoogst persoonlijk door Christus Jezus geroepen en onderwezen (Gal.1:12) om namens Hem te spreken. Paulus' onderwijs is het onderwijs van Christus Jezus zelf.

In de Joodse wereld en in Jeruzalem in het bijzonder gold Paulus als een misleider die onder de natiën "afstandneming van Mozes" leerde (Hand.21:21). Hij wordt daarom niet moe te benadrukken dat wat hij te melden heeft geen leugen maar waarheid is. Hij is gesteld tot "leraar van natiën" (2Tim.1:11). Paulus is gedurende de tijd dat Israël terzijde is gesteld Rom.11:11-13) Gods woordvoerder. *Hij* is degene die ons leert wat God *vandaag* te melden heeft. "In geloof en waarheid"!

1Timotheüs 2:8 – opheffing van integere handen

Ik bedoel dan, dat de mannen bidden in elke plaats, met opheffing van integere handen, zonder boosheid en redenering.

Paulus keert hier weer terug tot het onderwerp waarmee hij in vers 1 begon: het gebed. Hier is dat vooral het publieke gebed waarin mannen geacht worden voorop te gaan. De instructie hier is niet dat mannen op elke plaats zouden bidden, maar dat op elke plaats waar zij bidden, zij dit integer zouden doen. Ook luidt de instructie niet dat mannen bij het bidden hun handen opheffen. Die houding wordt hier niet geboden, maar verondersteld. De gebedshouding van opgeheven handen (niet perse ook opgeheven armen) komen we vaker in de Schrift tegen (Ps.134:2; Jes.1:15). Het beeldt handen uit die gericht zijn op God.

De clou van Paulus' aanwijzing is niet dat mannen bij gebed op elke plaats hun handen opheffen, maar dat *waar* zij ze opheffen, zij dit doen met *integere* handen. Integer wil zeggen: gaaf, uit één stuk. Het Griekse woord hier (hosios), wordt vaak in één adem gebruikt met 'rechtvaardigheid'. Waar mannen hun handen opheffen en voorgaan in gebed, past geen drang om anderen te overheersen door verbaal agressief of dominant gedrag. Voor dergelijke uitingen is uiteraard geen plaats als men zich *integer* op de ene God richt.

1Timotheüs 2:9,10 – het sieraad van vrouwen

Evenzo ook vrouwen zich versieren in beschaafd gewaad, fatsoenlijk en bezonnen, niet in haarvlechten en in bewerkt goud of parels of in dure kledij, maar (wat vrouwen betaamt, die uitkomen voor eerbied voor God) door goede werken.

In het voorgaande vers richtte Paulus zich (via Timotheüs) tot de mannen dat zij hun handen integer tot God zouden opheffen, “zonder boosheid en redenering”. Mannen komen vanwege hun voortrekkersrol en fysieke kracht gemakkelijk in de verleiding zich als macho op te stellen. Agressief en dominant. Vandaar deze aansporing.

In de verzen 9 en 10 spreekt Paulus de vrouwen aan op een terrein waar *hun* valkuilen liggen: dat van het uiterlijk. Van nature besteden vrouwen veel meer aandacht aan hun uiterlijk dan mannen dit doen. Paulus respecteert dat, maar benadrukt dat die versiering (Gr. kosmeo) niet zou bestaan in uiterlijk vertoon maar in eerbied voor God. Want als vrouwen *zulke* versiering willen tonen zullen ze geen aandacht proberen te trekken door uitdagende kleding. Of door opzichtige haardracht. Of door uitbundige sieraden en peperdure kledingstukken.

Paulus houdt vrouwen hier een keuze voor. Waarin willen ze zich profileren? In een opzichtig, uitdagend, prikkelend en luxe uiterlijk? Of willen ze uitkomen voor hun eerbied voor God? Niet slechts met de mond, maar “door goede werken”. *Walk your talk.*

1Timotheüs 2:11 – discrimineert Paulus?

Laat een vrouw in rust leren, in alle onderschikking.

Het valt niet mee voor een westerling in de 21e eeuw om een tekst als hierboven naar waarde te kunnen schatten. Beïnvloed als we allemaal zijn door feminisme en emancipatie-ideeën. Ons wordt een afkeer bijgebracht in het onderscheid maken tussen mannelijk en vrouwelijk. ‘Discriminatie!’ wordt al gauw verontwaardigd geroepen. Terwijl dat woord strikt genomen gewoon ‘onderscheid maken’ betekent. De Schrift *begint* met dat onderscheid. God schiep de mens, “mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen” (Gen.1:27). Eerst de man, daarna Eva. Het is *mannelijk* om voorop te gaan, te sturen, leiding te geven en knopen door te hakken. De vrouw wordt van die taken gevrijwaard en met rust gelaten. De man gaat als hoofd voorop en de consequentie daarvan is ook, dat wanneer het mis gaat, de man altijd aansprakelijk is. Vandaar dat de mensheid “in Adam” zondaar en sterveling werd. Niet in Eva.

Hoe belangrijk voor het verstaan van de Schrift, om onze vooringenomen, gender-neutrale bril af te zetten. Want niet de Schrift, maar onze bril is tijdgebonden. En zeer beslagen, zodat we vanzelfsprekende verschillen niet meer onderscheiden. Het woord van Hem (inderdaad *Hem!*), die mannelijk en vrouwelijk schiep, geeft ons daar zicht op!

1Timotheüs 2:12,13 – hiërarchie van man en vrouw

Maar ik sta een vrouw niet toe om te onderwijzen en ook niet een man te domineren, maar in rust te zijn. Want eerst werd Adam geformeerd, daarna Eva.

Paulus heeft hier geen specifiek persoon op het oog want zowel ‘vrouw’ als ‘man’ zijn hier onbepaald. Een algemeen principe wordt hier neergelegd: niet aan een *vrouw*, maar aan een *man* is de taak en positie verleend om leiding en onderwijs te geven. Vrouwen zouden daarin met rust worden gelaten.

Dat Paulus een vrouw niet toestaat onderwijs te geven, staat niet op zichzelf. En de instructie is trouwens ook *niet absoluut*. In Titus 2:3 houdt hij bijvoorbeeld de oudere vrouwen voor “leraressen van het goede” te zijn. Maar de context in bovenstaand vers maakt duidelijk dat Paulus niet wil dat een vrouw zich *naar een man toe* belerend of onafhankelijk opstelt. Haar *kwaliteiten* zijn daarbij niet in het geding, maar van nature is haar *positie* een andere. Veelzeggend is daarom Paulus’ beroep op de scheppingsorde: “*eerst* werd Adam geformeerd, *daarna* Eva”. Deze *volgorde* bepaalt tevens de (hiërarchische) *rangorde*. Zoals we ook elders lezen: de *man* is het hoofd (1Kor.11:3). Dat is niet Paulus’ persoonlijke mening of een discussiestuk. Het is *logisch* en daarom stelt hij het ook met gezag vast.

1Timotheüs 2:13 – Adam eerst, daarna Eva

Want eerst werd Adam geformeerd, daarna Eva.

We doen er goed aan om te bedenken dat Paulus zijn visie op de rol en de positie van man en vrouw, *niet* baseert op gewoontes of de toenmalige cultuur. Zijn argumentatie is gebaseerd op de schepping en gaat dus terug tot op “den beginne”. Wie zou ons beter kennen dan Degene die ons heeft geformeerd? *Hij* formeerde man en vrouw, elk met een specifieke aanleg met bijbehorende vermogens en beperkingen. Adam werd als eerste geformeerd terwijl Eva werd geformeerd om Adam in zijn taak tot hulp te zijn (1Kor.11:9; 2:18).

Dat Paulus zich op de schepping beroept is veel meer dan slechts een *historisch* gegeven. De rangorde in de schepping wordt ook uitgedrukt in de natuurlijke aard. Het mannelijke is aangelegd om voorop te gaan en op heerschappij (heersen> heer). Het mannelijke is ook fysiek krachtiger en harder, terwijl het vrouwelijke zachter is en ook fysiek aangelegd om te koesteren en te zorgen. Daarin is ze ook ontegenzeggelijk veel beter en geschikter dan de man. Man en vrouw zijn *gelijkwaardig*, maar beslist niet *gelijk*. Probeer van een man geen vrouw te maken en van een vrouw geen man. Want *God* schiep de mens, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen (Gen.1:27).

1Timotheüs 2:13 – eerst en daarna

Want eerst werd Adam geformeerd, daarna Eva.

We stelden al vast dat in de Schrift leiding geven en het uitoefenen van heerschappij *mannelijke* functies zijn. De reden daarvoor is ten diepste *typologisch*: het mannelijke verwijst naar God als *Schepper* en het vrouwelijke verwijst naar de *schepping*. God heerst en leidt, terwijl het schepsel *wordt geleid* en aan *Hem* (jazeker, mannelijk!) is ondergeschikt. Die ondergeschikte positie is niet minderwaardig, maar juist de expressie van haar *heerlijkheid*.

Maar als dit dan de verhoudingen zijn, hoe kan het dan dat we in de Schrift lezen van een Deborah die richteres was over Israël? Of dat vrouwen en public profeteerden, zoals een Hulda en de dochters van Filippus (zie ook 1Kor.11:5). Het is waar dat dit (relatief) uitzonderingen zijn, maar zulke ruimte biedt de Schrift wel degelijk. Ze bevestigen echter de regel dat de man voorop (eerst) gaat en geacht wordt 'te leiden'. Waar de man ontbreekt of te kort schiet of het laat afweten, daar neemt de vrouw noodzakelijk de mannelijke rol over. Vanuit dit perspectief is de opkomst van het feminisme in onze maatschappij feitelijk een aanklacht tegen de man. Sowieso, want *hij* is per definitie aansprakelijk. Waar de *man* zijn plaats inneemt en verstaat, zal de vrouw zich beschermd voelen en tot haar recht komen.

1Timotheüs 2:14 – misleiding

En Adam werd niet verleid maar de vrouw, misleid wordend, verviel ze in overtreding...

Paulus motiveert hier nader zijn instructie dat een vrouw geen onderricht zou geven of over een man zou domineren (:12). Hij voert hiervoor twee redenen aan die ons beide terugvoeren naar het begin van de menselijke geschiedenis. Adam werd eerst geformeerd en daarna Eva om hem terzijde te staan. Dit is niet slechts historie, maar het vertelt ook wat mannelijk en vrouwelijk betekenen. Zonder kennis van de oorsprong kunnen we onmogelijk de *beginselen* van deze begrippen verstaan.

Paulus' tweede motief onderstreept zijn betoog. De redenering is uiteraard niet dat de vrouw tot op vandaag *gestraft* wordt vanwege de misleiding van Eva. Nee, de geschiedenis in Genesis 3 demonstreert wat er gebeurt wanneer de mens de rollen omdraait die God aan man en vrouw heeft toebedeeld. In de hof gaf ze leiding aan Adam terwijl ze zelf misleid was. Zo verviel het eerste mensenpaar in overtreding. Adam deed dat kennelijk *bewust* want niet *hij*, maar de vrouw werd *misleid*, lezen we. *Zij* koos op basis van gevoelens en indrukken. Haar gevoeligheid mag dan in het algemeen haar kracht zijn, in *deze* is het haar zwakte. Emoties zijn een gave Gods, maar ongeschikt om leiding te geven.

1Timotheüs 2:14,15 – gered door het kinderbaren

En Adam werd niet verleid maar de vrouw, misleid wordend, verviel ze in overtreding, maar zij zal gered worden door het kinderbaren indien zij blijven in geloof en liefde en heiliging met bezonnenheid.

1Timotheüs 2:15 staat algemeen te boek als één van de moeilijkste verzen in Paulus' persoonlijke brieven. Vooral vanwege de merkwaardige suggestie dat de vrouw gered zou worden door "het kinderbaren". Verdient de vrouw door moederschap dan haar redding?!? Is die gedachte niet totaal vreemd aan met name Paulus' prediking? Voor een antwoord op deze vraag moeten we ons wenden tot hetzelfde hoofdstuk als waar ook de eerste overtreding beschreven wordt: Genesis 3.

Wanneer God Adam en Eva na hun overtreding in de hof opzoekt ontvangen zij de (zogenoemde) 'moederbelofte' (Gen.3:15). Ook wel 'het proto-evangelie' genoemd, omdat in deze Goddelijke woorden de basis wordt gelegd van alle messiaanse beloften. God zegt de slang aan dat door "het zaad van de vrouw" zijn kop definitief zal worden vermorzeld. Daarmee is gezegd dat God "door het kinderbaren" van de vrouw haar redding garandeert. En niet alleen *haar* redding maar dat van de hele wereld! "Het kinderbaren" zou weliswaar voortaan uiterst moeizaam gaan ("met smart zult gij kinderen baren"), maar buiten die weg om zal er geen redding zijn.

1Timotheüs 2:14,15 – heilzaam moederschap

En Adam werd niet verleid maar de vrouw, misleid wordend, verviel ze in overtreding, maar zij zal gered worden door het kinderbaren indien zij blijven in geloof en liefde en heiliging met bezonnenheid.

Er is taalkundig iets merkwaardigs met vers 15: het eerste “zij” (“zij zal gered worden”) is *enkelvoud* en slaat terug op “de vrouw” in vers 14, namelijk Eva. Het tweede “zij” daarentegen (“indien zij blijven in geloof...”) is *meervoud* en slaat kennelijk op “de vrouw” in het algemeen. Vermoedelijk maakt Paulus dit onderscheid omdat hij met “zij zal gered worden door het kinderbaren” specifiek doelt op de ‘moederbelofte’ aan Eva (Gen.3:15).

Dat Paulus hier op “het kinderbaren” wijst, is om aan te geven waar het primaire domein van de vrouw ligt: niet in het publieke leven en leiderschap, maar thuis. In het voort- en grootbrengen van kinderen is de ultieme vervulling van de vrouw gelegen. Zonder overigens iets af te doen van het gegeven dat er *ook* vrouwen zijn voor wie *niet* het moederschap, maar een *andere* levensinvulling is weggelegd (vergl. 1Kor.7). Maar in het algemeen en van nature is er voor de vrouw geen heilzamere (heil= redding!) weg dan die van het grootbrengen van kinderen. “... in geloof en liefde en heiliging met bezonnenheid”.

1Timotheüs 3:1 – het voortreffelijke werk van de opziener

Het woord is betrouwbaar. Indien iemand zich uitstrekt naar opzicht, dan begeert hij een voortreffelijk werk.

Het statement “het woord is betrouwbaar” komen we in deze brief drie keer tegen (zie 1:15 en 4:9). Het onderstreept het contrast tussen Paulus’ onderwijs en alles waartegen Timotheüs moest optreden (1:4). Tegenover valse leer en mythen staat “het *betrouwbare* woord”.

Het vertaalwoord ‘opzicht’ is de weergave van het Griekse woord ‘episkopé’ en duidt op het werk van een ‘opziener’ (episkopos). Een opziener wordt geacht opzicht of toezicht te houden. Wanneer Paulus op het strand van Milete de senioren van Efeze toespreekt, dan zegt hij tegen hen dat de heilige geest hen als opzieners had gesteld om te *herderen* over de ekklesia van God (Hand.20:28). Zoals een herder toeziet op de kudde en haar (be)hoedt en weidt, zo ziet de opziener toe op de ekklesia van God (vergl. ook 1Petr.5:1). In Titus 1 lezen we dan dat Paulus Titus op het eiland Kreta had achtergelaten om in elke stad senioren aan te stellen tot opziener als “huisbeheerder van God” (Tit.1:5). Het werk van de opziener is dat hij toeziet op de prediking. Want in de ekklesia zou het betrouwbare woord klinken en *niets anders dan dat*. Dat is de voortreffelijke taak van de opziener.

1Timotheüs 3:2 – onbesproken, man van één vrouw

De opziener dan moet onbesproken zijn, man van één vrouw, nuchter, bezonnen, beschaafd, gastvrij, vaardig in het onderwijzen.

Evenals in Titus 1 vinden we hier een opsomming van eigenschappen die van “de opziener” verwacht mogen worden. Voor een groot deel overlappen beide beschrijvingen elkaar ook. Maar anders dan in Titus 1 krijgt Timotheüs hier niet *expliciet* de opdracht om opzieners aan te stellen. Dat Timotheüs opzieners moet aanwijzen wordt hooguit verondersteld want waarom zou Paulus anders deze kwaliteitseisen noemen?

De eigenschappen die Paulus van de opziener opsomt vloeien stuk voor stuk *logisch* voort uit het werk dat van hem verwacht wordt. De opziener dient er op toe te zien dat het betrouwbare woord zou worden gepredikt. Maar juist daarom is het zo belangrijk dat *niet de opziener zelf* en zijn gedrag onderwerp van gesprek zouden zijn.

Ook zou hij “man van één vrouw” zijn. Daaruit volgt sowieso dat de opziener geacht wordt een man te zijn, maar daarbij ook monogaam. Kennelijk waren er onder de gelovigen mannen die met meerdere vrouwen waren getrouwd. Niet ideaal, maar gegeven de achtergrond en omstandigheden was dat nu eenmaal zo en Paulus accepteert dit. Maar *de opziener* zou het goede voorbeeld geven door te demonstreren hoe het “vanaf den beginne is geweest” (Gen.2:24).

1Timotheüs 3:2,3 – hoogwaardig profiel

De opziener dan moet onbesproken zijn, man van één vrouw, nuchter, bezonnen, beschaafd, gastvrij, vaardig in het onderwijzen, niet aan wijn verslaafd, niet opvliegend maar inschikkelijk, geen vechter of geldliefhebber...

Later zullen we nog zien dat Paulus de ekklesia een “pijler en basis van de waarheid” noemt (3:15). Zo kijkt God naar het gezelschap dat samenkomt op grond van Zijn woord. *Dat* woord zou klinken en “de opziener” ziet daarop toe. Niet een synode of kerkenraad, maar “de opziener” is ervoor aansprakelijk dat het betrouwbare woord wordt gepredikt en onderwezen. In de ekklesia is er geen grotere verantwoordelijkheid dan deze en dat verklaart waarom Paulus aan de opziener zulke hoogwaardige eisen stelt.

Hij moet “nuchter” en “bezonnen” zijn en zich niet laten leiden door driften (“niet opvliegend”). Ook is hij niet uit op eigen gelijk (“geen vechter”) en evenmin beoogt hij om van zijn werk financieel beter te worden (“geen geldliefhebber”). Zijn huis staat open om anderen te ontvangen (“gastvrij”) en hij weet zich te beheersen (“niet aan wijn verslaafd”) en stelt zich “beschaafd” en “inschikkelijk” op. Hij hoeft niet perse actief als leraar te zijn maar op z’n minst wel *vaardig* om te onderwijzen, al was het maar om tegensprekers van de gezonde leer te kunnen ontmaskeren (Tit.1:9).

1Timotheüs 3:4,5 – het huisgezin van de opziener

(De opziener dan moet...) zijn eigen huisgezin voortreffelijk voorgaan, kinderen hebbend in onderschikking met alle eerbaarheid. Indien echter iemand zijn eigen huis niet voorgaat, hoe zal hij zorgen voor de ekklesia van God?

Het profiel dat Paulus van de opziener geeft laat zien dat aan de opziener hoge eisen worden gesteld. Niet omdat hij zonodig een 'schaap met vijf poten' moet zijn of een alleskunner, maar de opziener dient vóór alles *geloofwaardig* te zijn in zijn functie. Paulus stelt de rethorische vraag hoe de opziener zorg kan dragen voor de ekklesia van God, als hij niet eens in staat blijkt om leiding te geven in zijn eigen huis(gezin)? De vraag stellen, is haar beantwoorden.

Het is twijfelachtig vanuit het bovenstaande of het ook een voorwaarde is dat de opziener getrouwd is en kinderen heeft. In dat geval zou Paulus zelf niet eens voor de functie in aanmerking komen... Het lijkt er daarom eerder op dat Paulus bedoelt: *als* de opziener getrouwd is en kinderen heeft, dan dient hij een goed vader te zijn en voortreffelijk leiding te geven aan zijn gezin.

Een mooi woord trouwens zoals het leidinggeven hier wordt genoemd: voorgaan. Of letterlijker: vooraan staan. Dat is wat een goed leider typeert: hij dicteert niet, maar is een voorbeeld en gaat voorop.

1Timotheüs 3:6 – geen nieuweling

Geen nieuweling opdat hij niet wanneer hij verwaand wordt, in het oordeel zou vallen van de verdachtmaker.

De opziener waar Timotheüs naar moest uitkijken zou ook geen nieuweling zijn. Dat sluit nauw aan bij hoe opzieners ook elders worden genoemd: ‘ouderen’ (Tit.1:5,7; Hand.20:17,28). Evenals ons woord ‘senior’ wijst dit kenmerk vooral op rijpheid en ervaring. Iemand die pas gelovig is geworden of nog al te jong is mist deze eigenschappen, hoe begaafd en geschikt hij verder ook moge wezen.

Als reden waarom de opziener geen nieuweling zou zijn, wordt hier opgegeven dat hij gevaar zou lopen daardoor verwaand te worden. Hij zou zich verbeelden heel wat te zijn en de aandacht naar zichzelf trekken en zou daarmee vervallen in “het oordeel van de verdachtmaker”. Wat betekent dat laatste?

“Verdachtmaker” is hier de weergave van het Griekse ‘diabolos’, het woord waar ons begrip ‘duivel’ van afgeleid is. Dit woord *kan* inderdaad specifiek verwijzen naar “de oude slang” oftewel satan (Openb.12:9), maar dat hoeft niet perse (zie b.v. 3:11 of 2Tim.3:3). Vanuit haar elementen betekent ‘diabolos’ ‘dooreenwerper’ en doelt op iemand die de dingen verdraait, verdacht maakt en lastert. Hij is er opuit om aan te klagen. Een verwaande opziener zou “het oordeel van de verdachtmaker” een schijn van gelijk kunnen geven.

1Timotheüs 3:7 – een voortreffelijk getuigenis naar buiten

En hij moet ook een voortreffelijk getuigenis hebben bij degenen die buiten zijn, opdat hij niet zou vallen in smaad en in een strik van de verdachtmaker.

Timotheüs zou niet alleen oog hebben voor de kwaliteiten van de opziener, maar ook rekenen met andere factoren. Zou de aspirant-opziener al te jong en onervaren zijn, dan zou het opzienerschap hem gemakkelijk verwaand kunnen maken (3:6). Vervolgens wijst Paulus er op dat de kandidaat een voortreffelijk getuigenis dient te hebben *bij de buitenstaanders*. Hij representeert immers ook naar buiten toe het woord dat in de ekklesia klinkt en dat mocht in geen geval in opspraak worden gebracht.

Er is een smaad die onvermijdelijk is omdat het Goede Bericht die smaad nu eenmaal per definitie met zich meebrengt. In 4:10 zegt Paulus dat hij wordt gesmaad omdat hij uitkomt voor de boodschap dat God de Redder is van alle mensen, speciaal van gelovigen. Die smaad is normaal en feitelijk een eer voor degene die het treft. Maar hier (in 3:7) gaat het om terechte smaad van de buitenwacht, voor wanneer de opziener laakbaar gedrag zou vertonen. Hij zou de ekklesia en bovenal het woord dat daar onderwezen wordt in diskrediet brengen en zo als prooi gevangen raken in een valstrik van de *diabolos*.

1Timotheüs 3:8 – de dienaren

Evenzo zouden de dienaren...

Nadat Paulus voor Timotheüs een profielschets heeft gegeven van “de opziener”, gaat hij nu in dezelfde lijn verder voor wat betreft “de dienaren”. Het begrip ‘dienaar’ of ‘bediende’ (Gr. diakonos) is een breed begrip. Zo was Paulus een “dienaar van het nieuwe verbond” (2Kor.3:6) en “van het Goede Bericht” (Kol.1:23) en “van de ekklesia” (Kol.1:25).

Het mag ons niet ontgaan dat in 3:2 een schets werd gegeven van “de opziener” (enkelvoud), terwijl in vers 8 sprake is van “de dienaren” (meervoud). Dat is niet voor niets. De Schrift kent niet het idee van een meerhoofdige leiding, en voor zover het al wordt genoemd, heet zoiets een draak (Openb.12:3). Zoals er één kapitein op een schip is, zo is het ook “één kudde, één herder” (vergl. Joh.10:16). Bedenk daarbij dat de opziener niet *heerst* over de kudde, maar haar *voorgaat* (1Petr.5:3). Hij ziet toe op het woord dat op een plaats wordt onderwezen. Niet minder, maar vooral ook niet meer dan dat.

Uiteraard kunnen alle gelovigen bijdragen aan de ekklesia en haar dienen, maar blijkens het verband gaat het hier over dienaren *die de opziener assisteren*. Zij vormen samen een team (zie ook Filp.1:1) en vandaar dat van hen gelijksoortige kwaliteiten worden verwacht (“evenzo”). Alles dienstbaar aan het Woord dat mag klinken.

1Timotheüs 3:8 – eerbaar en respectabel

Evenzo zouden de dienaren eerbaar zijn, niet met twee tongen spreken, geen acht geven op veel wijn, niet op winstbejag uit...

Terwijl “de opziener” toeziet op het onderwijs en de gezonde leer, zijn “de dienaren” degenen die hem daarin helpend terzijde staan. Een deel van de vereiste eigenschappen die Paulus benoemde van “de opziener” komen we ook weer tegen bij “de dienaren”, maar de opsomming is korter. De positie van de dienaren is (hiërarchisch) ondergeschikt aan die van “de opziener”: zij geven geen leiding maar dienen. Paulus benoemt de kwaliteiten die juist voor hen prioriteit verdienen.

Van de drie *negatieve* eigenschappen luidt de eerste: “niet met twee tongen spreken”. Anders gezegd: dienaren zijn betrouwbaar. Ook voor “de opziener” is het van belang dat hij op zijn helpers aankan. Dat is helemaal noodzakelijk als zij ook het beheer van de kas hebben. Zeker zulk werk dient vanzelfsprekend eerlijk te geschieden. Het zou een aanfluiting zijn wanneer dienaren uit zouden zijn op winstbejag en een graantje mee zouden willen pikken van bijvoorbeeld inzamelingen. Maar ook veel wijn drinken zou hun dienst schade berokkenen. Vóór alles “zouden de dienaren *eerbaar* zijn”. Respect verdienen. Deze ene positieve eigenschap sluit alle negatieve kenmerken automatisch al uit. Dat geldt niet alleen voor *dienaren*, maar voor *alle* gelovigen!

1Timotheüs 3:9 – het geheim van het geloof

... het geheim van het geloof houden in een rein geweten.

Het begrip 'geheim' (of 'geheimenis' of 'verborgenheid') komen we met name in de brieven van Paulus heel dikwijls tegen. Het Griekse woord hiervoor is 'mysterion', maar de betekenis daarvan is bepaald niet mysterieus of mistig. Het woord duidt op iets dat verborgen wordt bewaard en slechts bekend is of was bij intimi (> in huis, en vandaar: heim).

Aan Paulus zijn vele geheimen bekend gemaakt die voorheen onbekend waren en te maken hebben met de tegenwoordige onderbreking van de heilshistorie, waarin Israël tijdelijk 'buitenspel' staat. In die pauze (>Pau-lus!) verzamelt God Zich een ekklesia uit de natiën die bestemd is om te delen in de positie van Jezus Christus. Hij is het Hoofd en wij zijn het Lichaam. Onvoorstelbaar groots is dat! Het onderwijs dat Paulus in al z'n facetten hierover geeft vat hij hier samen onder de noemer "het geheim van het geloof". Zoals hij het enkele verzen later (3:16) "het geheim van de goede verering" noemt. Het is "de gezonde leer" die aan hem was toevertrouwd en in "de ekklesia van de levende God" (3:15) zou worden onderwezen. Van de dienaren mag worden verwacht dat zij zich, met een zuiver geweten richten naar dit "geheim van het geloof".

1Timotheüs 3:10 – eerst getoetst

Laten ook dezen eerst getoetst worden, om daarna te dienen, onaanklaagbaar zijnde.

De reden dat Timotheüs voorlopig nog in Efeze moest blijven was omdat daar in de ekklesia afwijkende leringen werden onderwezen. Voordat Timotheüs verder zou gaan, moest hij daarom uitkijken naar een “opziener” (enkelvoud) die zou waken over “de gezonde leer”. Ook zou deze opziener “dienaren” (meervoud) tot zijn beschikking moeten hebben om hem in zijn taak praktisch te kunnen ondersteunen.

Aan “de opziener” en ook aan “de dienaren” worden hoge eisen gesteld omdat Paulus aan het toezien op “de gezonde leer” het allergrootste gewicht toekent. Zowel “de opziener” alsook “de dienaren” moesten *eerst* door Timotheüs worden *getoetst*. Dat toetsen doelt uiteraard niet op het draaien van een proefperiode o.i.d. maar Timotheüs zou *eerst* zorgvuldig *checken* of de kandidaten daadwerkelijk voldoen aan het profiel dat Paulus had beschreven. Het zou natuurlijk dwaas zijn om de procedure om te draaien en mensen te toetsen nadat ze hun taak al hebben aangevat.

Het woord ‘onaanklaagbaar’ is eigenlijk een juridische term en bedoelt te zeggen dat iemand niet in staat van beschuldiging mag zijn gesteld. In de ekklesia behoort het onweersprekelijke woord van God te klinken en alles wat die reputatie zou kunnen schaden, dient te worden vermeden.

1Timotheüs 3:11 – dienaressen

Vrouwen evenzo eerbaar, geen verdachtmaaksters, nuchter, betrouwbaar in alles.

Sommigen laten dit vers slaan op de echtgenotes van de dienaren, maar in dat geval hadden we de lezing “*hun vrouwen*” verwacht. In het voorgaande besprak Paulus “de opziener” als “man van één vrouw” (3:2) en sprekend over “de dienaren” gebruikt hij ook een mannelijk meervoud. Maar dit vers maakt duidelijk dat er ook vrouwelijke dienaren zijn.

In Romeinen 16:1 lezen we dat Paulus een zekere Febe aanbeveelt en zij was een “*dienares van de ekklesia*” in Kenchreeën (vlakbij Korinthe). Kennelijk heeft ze ook Paulus’ brief aan de Romeinen meegenomen en hij beveelt haar van harte aan om in Rome gastvrij te worden ontvangen. Paulus spreekt met de grootste achting over haar en noemt haar een “*voorvrouw van velen*” (Rom.16:2). Paulus had uitgesproken gedachten over mannelijk en vrouwelijk (zie 2:11-15), maar van ‘vrouwonvriendelijkheid’ waar hij tegenwoordig zo graag van wordt beticht is bij hem absoluut geen sprake.

Evenals van mannelijke dienaren wordt van dienaressen verwacht dat ze moreel geschikt zijn (“*eerbaar*”) voor hun functie. Niet ‘diabolisch’ oftewel zich als verdachtmaaksters opstellen. En ook *zij* zouden nuchter zijn en “*betrouwbaar in alles*”. Zoals het *woord betrouwbaar* is (3:1), zo zou ook een ieder die prominent dienstbaar is in de ekklesia gekenmerkt worden door *betrouwbaarheid*.

1Timotheüs 3:12,13 – voortreffelijke dienst, hoezo?

Laat dienaren mannen van één vrouw zijn, hun kinderen en eigen huis voortreffelijk voorgaand. Want zij die voortreffelijk dienst doen verwerven zich een voortreffelijke rang en veel vrijmoedigheid in geloof dat in Christus Jezus is.

Evenals van de opziener, wordt ook van de mannelijke dienaren verwacht dat ze één vrouw hebben (3:2) en een voorbeeld zijn *in hun eigen huisgezin* (3:4). Niet vreemd dat ze deze kwaliteit moeten bezitten, aangezien ze een voortrekkersrol vervullen *in het huis van God*, de ekklesia (3:5).

Paulus hecht veel waarde aan wat dienaren in de ekklesia betekenen. Zij zijn het die het in de praktijk mogelijk maken dat de ekklesia haar bijeenkomsten kan houden en “bedienen de tafels” (=zorgen voor voedsel; vergl. Hand.6:2). Zij zijn niet *verantwoordelijk* voor de prediking zoals de opziener dat is, maar hun dienst *ondersteunt* dit wel en in de praktijk zijn zij onmisbaar.

Waar dienaren hun dienst voortreffelijk doen, zullen zij ook voortreffelijke waardering (“rang” of ereplaats) verwerven. Het voortreffelijke van hun dienst is niet gelegen in *hoeveel* zij *doen*, maar in “*veel vrijmoedigheid in geloof*”. Let wel: “in geloof dat in Christus Jezus is”. Wat hun dienst *voortreffelijk* maakt (zeker in Gods ogen!), is dat zij vrijmoedig verwijzen naar het geloof van Hem die zich gaf tot “losprijs voor allen” (1Tim.2:6).

1Timotheüs 3:14,15 – verkeren in Gods huis

Deze dingen schrijf ik je in de hoop snel naar je toe te komen. Mocht ik echter vertraging hebben, dan weet je hoe men in Gods huis moet verkeren, dat is de ekklesia...

Vanuit de schamele gegevens over het tijdstip dat deze brief is geschreven (zie 1:3), opperden we dat deze brief mogelijk is geschreven *tijdens* de twee jaren in Efeze (zie Hand.19:10) of *na* de twee jaren gevangenschap in Rome (Hand.28:30). Eén ding is zeker: Paulus hoopte Timotheüs spoedig weer te treffen in Efeze. Maar mocht deze ontmoeting vertraging oplopen, dan wist Timotheüs in de tussentijd wat hem te doen stond. En niet alleen hijzelf, maar ook de opziener en de dienaren waarover hij was aangeschreven.

Het is niet zonder betekenis dat de ekklesia in deze brief “Gods huis” wordt genoemd en niet “het lichaam van Christus”. Dit is een *persoonlijke* brief waarin Timotheüs de taak krijgt om in een *specifieke* plaats (Efeze) *orde* op zaken te stellen en een opziener en dienaren moest aanwijzen. Hier past het beeld van een huis waarin het normaal is dat regels worden gesteld en gehandhaafd. Vandaar dat zowel de opziener als de dienaren zich kwalificeerden door goede leiding in hun eigen huis (3:5). Ook in Gods huis, de ekklesia, heerst orde. Goddelijke orde.

1Timotheüs 3:15 – ekklesia van de levende God (1)

Mocht ik echter vertraging hebben, dan weet je hoe men in Gods huis moet verkeren, dat is [de] ekklesia van de levende God, pilaar en zetel van de waarheid.

In afwezigheid van Paulus zou Timotheüs middels deze brief toch weten hoe te verkeren in de ekklesia van de levende God. Dat gold trouwens niet alleen voor Timotheüs in de eerste eeuw, maar ook voor ons die deze brief nu lezen in de eenentwintigste eeuw. Paulus' fysieke afwezigheid als apostel is geen belemmering om toch zijn onderwijs diepgaand tot ons te nemen.

Het is waar dat de situatie sinds de eerste eeuw ingrijpend is veranderd. De christenheid als geheel is totaal afgeweken van de waarheid. Vooral de tweede Timotheüs-brief voorzegt met nadruk die ontwikkeling. Ekklesia's hebben *en masse* afstand gedaan van de gezonde leer en men verdraagt deze ook niet meer (2Tim.4:3). *Binnen* de gevestigde kerkelijke systemen is geen plaats voor de waarheid doordat ze dogmatisch (Nicea!) daarvoor zijn dichtgetimmerd.

En toch... ook vandaag zijn er nog steeds plaatsen, hoe zeldzaam ook, waar gelovigen eenvoudig samenkomen rondom de boodschap zoals Paulus deze onder de natiën uitdroeg. Daar wordt in alle eenvoud en bescheiden beleefd wat "de ekklesia van de levende God is". Een "pilaar en zetel van de waarheid"!

1Timotheüs 3:15 – ekklesia van de levende God (2)

Mocht ik echter vertraging hebben, dan weet je hoe men in Gods huis moet verkeren, dat is de ekklesia van de levende God, pilaar en zetel van de waarheid.

Het woord ‘ekklesia’ (letterlijk ‘uit-roepsel’) was in de Griekse taal de gangbare aanduiding van een *volksvergadering*. Bijvoorbeeld toen het volk Israël in de woestijn vertoefde (Hand.7:38) maar ook als wordt gesproken van de *ekklesia* of *volksvergadering* van Efeze (Hand.19:32,39, 41). Bij een volksvergadering hoeft niet perse heel het volk aanwezig te zijn, maar wel wordt heel het volk daar *formeel* vertegenwoordigd.

Wanneer de Schrift een bijeenkomst van gelovigen een ‘ekklesia’ noemt dan is dat een *eretitel*. Want al zijn er maar twee of drie vergaderd (vergl. Mat.18:20), toch wordt *heel* het volk, oftewel *allen* die tot de ekklesia behoren, aanwezig gerekend. Vandaar dat de Schrift nooit spreekt van een ‘plaatselijke gemeente’ (of ‘huiskerk’) ter onderscheiding van de ‘wereldwijde gemeente’. Want elke *ekklesia* is per definitie een vergadering van officieel *heel* het volk.

Hoe groot het verval in de christenheid ook moge zijn, “de ekklesia van de levende God” is een blijvende realiteit. Ze wordt daar aangetroffen *waar gelovigen samen zijn gestoeld* op de “zetel van de waarheid”. En als een pilaar daar ook *pal voor staan!*

1Timotheüs 3:15 – pilaar en zetel van de waarheid

... hoe men in Gods huis moet verkeren, dat is de ekklesia van de levende God, pilaar en zetel van de waarheid.

In vers 15 maakt Paulus duidelijk dat Gods huis vandaag “de ekklesia van de levende God” is. God woont niet in een huis van stenen maar in een *geestelijk* huis, dat bovenal gekenmerkt wordt door *waarheid*. Het begrip *waarheid* speelde reeds een belangrijke rol in deze brief. God wil dat alle mensen worden gered en komen tot *beseft van waarheid* (2:4). Paulus stelt zich voor als heraut en afgevaardigde en “leraar van natiën, in geloof en *waarheid*” (2:7). Hij onderstreept dat door te verklaren: “ik spreek *waarheid*, ik lieg niet”.

Als “de ekklesia van de levende God” een “*zetel* van de waarheid” wordt genoemd, dan is daarmee gezegd dat *daar* de waarheid die Paulus wereldkundig mocht maken een gevestigde basisplaats heeft. Met andere woorden: als die waarheid daar *niet* is te vinden, dan is het *niet* “Gods huis... de ekklesia van de levende God”.

Dat “de ekklesia van de levende God” ook een “*pilaar*... van de waarheid” wordt genoemd, betekent dat ze ook pal staat voor de waarheid. Als een monument en een gedenkzuil komt ze ervoor uit. Standvastig, onwankelbaar spreekt ze “het woord der waarheid” na, dat haar is toevertrouwd.

1Timotheüs 3:16 – zoals wordt beleden

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. "... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid."

"De ekklesia van de levende God" staat als *pilaar* pal voor de waarheid. De waarheid namelijk die haar van Godswege door openbaring is bekendgemaakt en onderwezen via de apostel Paulus. En in de ekklesia, dat is de *volksvergadering*, wordt de waarheid *beleden*. Het woord 'belijden' (homologeó) betekent vanuit de opbouw van het woord: hetzelfde zeggen. Wie belijdt, spreekt na. Belijden is geen creatief proces, maar eerbiedig herhalen wat reeds gezegd of geschreven is. Een mens *gelooft* met het *hart*, maar *belijdt* met de *mond* (Rom.10:9). Dat maakt belijden in de eerste plaats iets *persoonlijks*.

Maar belijden *kan* wel degelijk ook *gezamenlijk* plaatsvinden. Bijvoorbeeld wanneer de ekklesia gezamenlijk *amen* zegt op het woord dat is uitgesproken (1Kor.14:16). In bovenstaand vers verwijst Paulus met instemming naar woorden die wellicht bekend waren als lied, omdat de zes strofen die hij citeert in het Grieks duidelijk ritme en rijm vertonen. Juist in het samen zingen van "psalmen, lofzangen en geestelijke liederen" belijdt de ekklesia "het woord van Christus" (Kol.3:16), omdat ze daarin eendrachtig "met één mond" spreekt (Rom.15:6).

1Timotheüs 3:16 – het geheim is groot!

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. “... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid.”

Paulus had zojuist “de ekklesia van de levende God” een “pilaar en zetel van de waarheid” genoemd. Nu wil hij aan de hand van een citaat laten zien dat het *geheim* dat in die woorden doorklinkt *groot* is (Gr. mega). Dit doet onmiddellijk denken aan Efeze 5:32 waar Paulus schrijft: “Dit geheim is groot, maar ik zeg dit met het oog op Christus en de ekklesia”. We zullen nog zien dat ook het citaat in 1Timotheüs 3:16 spreekt van Christus en de ekklesia.

Dat Paulus het grote geheim waar hij naar verwijst “het geheim van de *eerbiedigheid*” (of ‘godsvrucht’) noemt, moeten we ook verstaan in het licht van het voorgaande. Deze brief is geschreven opdat men zou weten hoe men zou verkeren in het huis Gods, dat is “de ekklesia van de levende God, pilaar en zetel van de waarheid”. Met de *eerbiedigheid* doelt Paulus kennelijk op de eerbiedige erkenning van de waarheid die van Godswege aan de ekklesia is gegeven. Zodat het *geheim* van die eerbiedigheid verwijst naar de *inhoud* van die waarheid: het spreekt van Christus en de ekklesia!

1Timotheüs 3:16 – die geopenbaard werd...

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. "... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid."

Over de aanhef van het citaat dat Paulus hier geeft is in de loop der eeuwen veel te doen geweest. Oudere vertalingen lezen hier: "*God* geopenbaard in het vlees...", maar de beste Griekse handschriften weerspreken dit en lezen in plaats van 'God' een aanwijzend voornaamwoord (>die). Trouwens, God *openbaarde* zich *niet* in het vlees, maar verborg Zich daarin.

Toch lijkt ook het vertaalwoord 'die' (Gr. *hos*, *mannelijk*) niet zonder problemen omdat het grammaticaal niet kan verwijzen naar iets in de voorgaande zin. 'Eerbiedigheid' (Gr. *eusebia*) is namelijk in het Grieks *vrouwelijk*, en 'geheim' (Gr. *mysterion*) *onzijdig*. Maar dit bezwaar valt weg als Paulus met opzet het begin van het citaat weglaat.

De tekst met de zes strofen verwijst naar "de Christus" als eenheid van Hoofd en Lichaam. Te beginnen met een verwijzing naar het Hoofd, Jezus Christus en eindigend met de glorieuze toekomst van de ekklesia. Deze eenheid is als geheim aan Paulus bekend gemaakt en als "pilaar en zetel van de waarheid" zou "de ekklesia van de levende God" hiervan belijdenis afleggen.

1Timotheüs 3:16 – vlees en geest

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. “... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid.”

De eerste twee strofen van de belijdenis die Paulus aanhaalt, vormen een bekende tegenstelling: vlees en geest. Christus' stamboom voert terug naar koning David. Ziedaar de lijn van het vlees (Rom.1:3). Tegelijkertijd demonstreert zijn verwekking zonder tussenkomst van een man, de lijn van Gods geest (Luc.1:35). De openbaring van de Messias *moest* in het vlees plaatsvinden, omdat dit zó tevoren was aangekondigd in de Schriften. God had Hem een lichaam bereid om het ware slachtoffer te kunnen zijn dat zijn bloed zou geven (Hebr.10:5). Hij werd als zondaar ter dood veroordeeld en daarmee tot zonde gemaakt (2Kor.5:21). Hij werd veroordeeld en buiten de legerplaats gekruisigd (Hebr.13:12).

Maar Christus' dood was niet het einde, integendeel. Want Hij stierf juist om te kunnen worden opgewekt in nieuwheid van leven. Eens voor altijd. *Door mensen* was Hij *veroordeeld* en als een lam ter slachting geleid. Maar op de derde dag wekte God Hem door Zijn geest op uit de doden. Deze Goddelijke daad bewijst hoe God de Christus ziet. Volmaakt en gaaf. Gerechtvaardigd in geest!

1Timotheüs 3:16 – gezien, geheraut en geloofd

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. “... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid.”

Van de Christus wordt beleden dat Hij (1) geopenbaard werd in vlees en (2) gerechtvaardigd werd in geest. Het eerste begon bij zijn geboorte als telg uit de dynastie van David. Het tweede verwijst naar zijn opstanding uit de doden. Ook de overige vier strofen spreken van hoofdmomenten in de heilsgeschiedenis. Alles strikt chronologisch.

Na zijn opstanding is Christus vervolgens ten hemel gevaren en lichamelijk gezeten boven alle overheid en macht in de hemelse regionen (Ef.1:21; Kol.2:15). En terwijl Hij door de hemelingen daarboven wordt *gezien*, is Hij *verborgen* op aarde (Kol.3:1-4). Dat is karakteristiek voor Christus' positie tot op vandaag. Sinds Hij als opgewekte Messias door zijn volk Israël officieel is verworpen, heeft God Paulus als apostel geroepen om Hem onder de natiën te herauten (2:7). Onder de natiën wordt Christus weliswaar niet gezien, maar zijn roepstem klinkt via het woord dat Paulus heeft geheraut en opgetekend. En daar, “onder de natiën” en “in de wereld” wordt ook geloof gevonden. Nee, zeker nog niet geloofd *door* de wereld, maar al wel “geloofd *in* de wereld”. In “de ekklesia van de levende God”.

1Timotheüs 3:16 – opgenomen in heerlijkheid

En zoals wordt beleden, het geheim van de eerbiedigheid is groot. “... die geopenbaard werd in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door engelen, geheraut onder natiën, geloofd in [de] wereld, opgenomen in heerlijkheid.”

Wat we tot dusver zagen is dat de eerste vijf strofen van het belijgend lied dat Paulus citeert, keurig in chronologische volgorde staan. Sinds zijn geboorte werd Christus “geopenbaard in vlees”. “Gerechtvaardigd in geest” werd Hij bij zijn opstanding uit de doden. “Gezien door engelen” sinds Hij zijn positie in de hemelen heeft ingenomen. “Geheraut onder de natiën” wordt Hij vanaf dat Paulus naar de natiën werd gezonden. En “geloofd in de wereld” wordt Hij overal waar dat woord weerklank vindt.

De laatste strofe “opgenomen in heerlijkheid”, lijkt in deze chronologische reeks geheel misplaatst. Want zou dit slaan op Christus’ hemelvaart, dan hadden we deze strofe niet als zesde maar als derde verwacht. Maar uiteraard is deze plaatsing aan het einde geen dissonant of vergissing. Want wie op de hoogte is van “het geheim” dat Paulus mocht bekendmaken, die *weet* dat de Christus niet compleet is zonder zijn lichaam, de ekklesia. Paulus onderwees reeds in zijn eerste brieven (als een geheim!) dat we allen *tegelijkertijd* de Heer in wolken tegemoet zullen gaan (1Thes.4:17). Jawel, “opgenomen in heerlijkheid”!

1Timotheüs 4:1 – de Geest zegt nadrukkelijk

Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afstand zullen nemen van het geloof...

In het voorgaande hoofdstuk schreef Paulus o.a. over de hoge eisen die hij aan “de opziener” stelt. Want het gevaar dreigde namelijk dat leringen in de ekklesia zouden binnendringen die haaks staan op “de gezonde leer” die Paulus had onderwezen (1Tim.1:3,11). Een ekklesia kan alleen als “huis Gods” worden aangemerkt, wanneer ze ook daadwerkelijk “een pilaar en zetel van de waarheid” is (Tim.3:15).

Paulus was zich zeer bewust van de ontwikkelingen die zich spoedig in de christenheid zouden gaan voltrekken. Dat was maar geen vaag voorgevoel van hem of een mogelijkheid waarmee hij rekening hield. Nee, Paulus wist het zeker. “... de Geest zegt *uitdrukkelijk* dat in latere tijden sommigen afstand *zullen* nemen van het geloof”. Merk op dat Paulus hier nog *niet* spreekt van de “laatste dagen”, zoals hij dat doet in 2Timotheüs 3:1, maar van “latere tijden”. De afstandneming van het geloof zou beginnen met “sommigen” totdat uiteindelijk vrijwel heel de christenheid bedorven zou zijn. Zo erg zelfs dat *men* (algemeen dus) “de gezonde leer” niet meer zal verdragen (Tim.4:4). Jazeker, Paulus predikte een boodschap van ultieme verwachting, maar wat de *christenheid* betreft was hij uiterst pessimistisch. En hij waarschuwt daarom met *nadruk*.

1Timotheüs 4:1: nog eens “uitdrukkelijk”

Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afstand zullen nemen van het geloof...

Het zal een paar jaar voor het schrijven van deze brief zijn geweest, dat Paulus op het strand van Milete afscheid nam van de ‘oudsten’ van Efeze. Hartstochtelijk had hij hen toegesproken. En ook zeer ernstig. Zo zegt hij hen aan (Hand.20:29): “Zelf weet ik, dat na mijn heengaan grimmige wolven bij u zullen binnenkomen die de kudde niet zullen sparen”. Let op: Paulus *weet* dit. Grimmige wolven *zullen* binnenkomen en zij *zullen* de kudde niet sparen.

Ernstig als deze aankondiging op zichzelf al is, voegt Paulus er iets aan toe dat *nóg* verbijsterender is (20:30): “... en *uit uw eigen midden zullen mannen opstaan*, die verkeerde dingen spreken om de discipelen achter zich aan te trekken”. Probeer je voor te stellen hoe confronterend deze aanzegging voor het gezelschap moet zijn geweest! Naast dat grimmige wolven *binnen zullen dringen*, zouden ook *uit hun eigen midden* mannen opstaan die met hun onderwijs afstand zouden nemen van “de gezonde leer”.

Paulus had Timotheüs in Efeze achtergelaten (1:3) en herhaalt met nadruk zijn eerdere waarschuwing. De formulering is anders, maar de boodschap is dezelfde. Dat *mag* ons niet ontgaan! Nooit is misleiding gevaarlijker dan wanneer er een vertrouwd label aanhangt...

1Timotheüs 4:1 – koers houden

Maar de geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afstand zullen nemen van het geloof...

Men zou bij het lezen van het woord “sommigen” in bovenstaand vers, de neiging kunnen hebben om de schouders op te halen over de ernst van Paulus’ waarschuwing. Als slechts *sommigen* afstand nemen van het geloof, suggereert dat dan niet dat de *meesten* bij het geloof blijven? Het antwoord is: nee, want het gaat in deze passage over *leraren* die afstand nemen van het (gezonde) geloof en daardoor in staat zijn *velen* te misleiden. Precies zoals eerder voorzegt in Handelingen 20:30: “en uit uw eigen midden zullen mannen opstaan, die *verkeerde dingen spreken* om de *discipelen achter zich aan te trekken*”.

Wat Paulus in deze passage voorzegt gaat niet over “de laatste dagen”, maar over “latere tijden”. Tijden die zouden aanbreken wanneer de apostelen niet meer present zouden zijn. Paulus deed voor de eerste keer deze voorzegging, juist bij zijn *afscheid* (Hand.20). De massa van belijders zou zich laten meeslepen door ‘influencers’ die verkeerde dingen spreken. Maar Godzijdank staat “de gezonde leer” al de eeuwen door zwart-op-wit geboekstaafd, zodat een ieder die aan dat woord vasthoudt, koers kan houden. Een onfeilbaar kompas. Dwars tegen de stroom in!

1Timotheüs 4:1 – leringen van demonen

Maar de geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afstand zullen nemen van het geloof, terwijl ze acht geven op misleidende geesten en leringen van demonen...

Dat in latere tijden sommigen afstand zouden nemen van het geloof betekent beslist niet dat deze lieden zich niet langer 'christelijk' zouden noemen. Integendeel zelfs. Maar ze scheppen verwarring en doen dwalen doordat ze onder de vlag van 'christelijk geloof' juist afstand nemen van "*het geloof*". En daarmee bedoelt Paulus het Evangelie en "de gezonde leer" zoals hij deze heeft onderwezen (1:10,11). Deze lieden zullen acht geven op "misleidende geesten" oftewel op "leringen van demonen". Demonen verwijzen naar de goden van de volken (1Kor.10:20). Zo noemden de Grieken hun goden ook (Hand.17:18). Vandaar dat "*leringen van demonen*" feitelijk leringen zijn uit heidense religies.

De ekklesia's die door Paulus' bediening waren ontstaan bevonden zich in een omgeving van afgodentempels en dienst aan demonen. In 2Kor.6:14-18 waarschuwt Paulus de Korinthiërs zich daarmee niet te vermengen. "Gaaf weg uit hun midden" (2Kor.6:17). Hoe gemakkelijk zou men niet door samenwerking ("een ongelijk juk met een ongelovige") beïnvloed kunnen worden door populaire opvattingen onder hen. Dat is precies wat Paulus voorziet: vermenging van "*het geloof*" en heidense religie. Onder een vlag die de lading niet dekt.

1Timotheüs 4:1,2 – huichelarij

Maar de geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afstand zullen nemen van het geloof, terwijl ze acht geven op misleidende geesten en leringen van demonen, in huichelarij van valse woorden, die hun eigen geweten dichtgeschroeid hebben...

De leringen die sommigen in latere tijden zouden gaan introduceren in de christenheid worden door Paulus “leringen van demonen” genoemd. Afkomstig uit religies die geen weet hebben van de ene God en zijn Woord. Hoe is het mogelijk om mensen die het onderwijs genoten van de “leermeester van de natiën” te overtuigen van “leringen van demonen”? Daar zijn “misleidende geesten” voor nodig die zich *vermommen* “in huichelarij van valse woorden”. Het woord ‘huichelarij’ of ‘hypocrisie’ betekende van origine in het Grieks: toneelspel. Een toneelspeler doet *alsof* en houdt de schijn op iemand te zijn die hij niet is.

Het is aan “hypocrisie van valse woorden” dat “misleidende geesten en leringen van demonen” kunnen worden herkend. Men *zegt dit*, maar men *bedoelt dat*. Onder de schone schijn van Bijbels *klinkende taal*, introduceert men zaken die haaks staan op de Schrift. Al kort na het heengaan van de apostelen, deden steeds meer van zulke leringen hun intrede in de christenheid. Denk maar aan de leer van de drie-eenheid. Of van de eindeloze hellestraf. Heidendom in een christelijk jasje.

1Timotheüs 4:2 – huichelarij van valse woorden

... terwijl ze acht geven op misleidende geesten en leringen van demonen, in huichelarij van valse woorden, die hun eigen geweten dichtgeschroeid hebben...

“Misleidende geesten en leringen van demonen” worden altijd verpakt “in huichelarij van valse woorden”. Dat is heel effectief. Er worden woorden en formuleringen gebruikt die de schijn wekken vertrouwd te zijn, maar het tegenovergestelde *bedoelen* van wat ze zeggen.

Men *zegt*: wij geloven in één God, maar men *bedoelt*: er zijn drie personen die elk afzonderlijk God zijn. Men *zegt*: God is alwetend en almachtig is, maar men *bedoelt* dat zonde en kwaad in de wereld onvoorzien en ongepland zijn. Men *zegt*: God laat nooit varen de werken van zijn handen, maar men *bedoelt*: velen van Gods schepselen zullen voor altoos verstoken zijn van God. Men *zegt*: redding is genade en ‘om niet’, maar men *bedoelt*: wie niet aan de voorwaarde(n) beantwoordt, wordt niet gered. Men *zegt*: dood, maar men *bedoelt* een andere vorm van leven zodat (en passant) ook een deur naar het spiritisme wordt geopend.

Al deze leringen vervreemden onvermijdelijk van de ene GOD en brengen de mens terug in de duisternis van het veelgodendom. “Leringen van demonen” worden ‘witgewassen’ en met religieus toneelspel aan de man gebracht. Ziedaar mainstream christendom...

1Timotheüs 4:2 – dichtgeschroeid geweten (1)

... leringen van demonen, in huichelarij van valse woorden, die hun eigen geweten dichtgeschroeid hebben...

Wat Paulus in deze verzen voorzegt gaat niet alleen over ernstige afwijkingen in de leer ("leringen van demonen"). De ontwikkelingen die hij voorziet in de christenheid zijn ook *moreel* verwerpelijk. Hij spreekt van *huichelarij* (hypocrisie) en een *dichtgeschroeid geweten*. Met dat laatste bedoelt Paulus te zeggen dat deze leraren met vrome praatjes en toneelspel feitelijk gewetenloos zijn geworden. Wie systematisch de stem van het geweten negeert, hoort en voelt de roep ervan uiteindelijk helemaal niet meer.

Eén van de afschuwelijkste leringen die reeds in een vroeg stadium in de christenheid binnendrong was de leer van de eindeloze hellestraf. De gezonde leer dat God de Redder van alle mensen is, speciaal van gelovigen (4:10), maakte plaats voor een ronduit diabolische tegenhanger waarin God velen van zijn eigen schepselen eindeloos en zonder hoop (!) verdoemt en foltert. Hoe kan een mens met een hart dat begaan is met anderen, met zo'n leer leven? Het idee dat kennissen en geliefden om je heen dit lot zullen ondergaan is voor een normaal mens *onverdragelijk*. Tenzij... het hart is verhard en het geweten is dichtgeschroeid. Dat is wat "leringen van demonen" met een mens doen. Religie maakt ziek. De gezonde leer is de remedie!

1Timotheüs 4:2,3 – dichtgeschroeid geweten (2)

... in huichelarij van valse woorden, die hun eigen geweten dichtgeschroeid hebben, verhinderend te trouwen...

In de voorgaande overdenking bespraken we de eindeloze hellestraf als een hypocriete en gewetenloze leer. Een ander frappant voorbeeld van “huichelarij van valse woorden” en een “dichtgeschroeid geweten”, geeft Paulus hier zelf. Hij voorzegt een leer die mensen zou *verhinderen* te trouwen. Veel vertalingen zeggen *verbieden* te trouwen, maar het gebruikte werkwoord betekent eigenlijk *verhinderen* of *belemmeren*.

Het verplichte celibaat *verbiedt* geestelijken om te trouwen. Maar dit verbod kon slechts ontstaan in een klimaat waarin mensen worden *verhinderd* om gezond het huwelijk en seksualiteit te beleven. Zo leerde de kerk dat de *natuur* van de mens zondig is en dat de gelovige geroepen zou zijn om daartegen te strijden. Terwijl niets zo natuurlijk is als de aantrekkingskracht tussen de beide geslachten, heeft de kerk dit van oudsher als *verdacht* aangemerkt. Vanaf de kansel werd de oorlog verklaard tegen lust en “het vlees” (vergl. Ef.5:29!). Deze kerkleer blijkt altijd weer een voedingsbodem te zijn van hypocrisie en *iedereen buiten de kerk weet dit*. Men weet dat wat geestelijken en voorgangers vroom aan anderen voorhouden, door *henzelf* niet wordt geleefd. Het is onnatuurlijk.

In de Schrift is niet de *natuur* zondig (Rom.2:14), maar het *tegennatuurlijke* (Rom.1:26,27).

1Timotheüs 4:3 – verhinderend te trouwen

... verhinderend te trouwen, zich te onthouden van spijsen die God schiep om tot zich te nemen met dankzegging voor de gelovigen en die besef hebben van de waarheid.

Nadrukkelijk wordt in deze verzen voorzeggd welk debacle zich “in latere tijden” in de christenheid zou voltrekken. *In huichelarij van valse woorden* zou men *leringen van demonen* met succes gaan promoten. Twee voorbeelden worden hier gegeven en beiden hangen samen met elkaar. De opgelegde afkeer van het huwelijk en de onthouding van spijsen zijn allebei een uiting van *ascese*.

Na het heengaan van de apostelen ontwikkelde zich op het christelijke erf leringen die het lichamelijke, genot en lust in een kwade reuk brachten. Seksueel genot werd beschouwd als noodzakelijk kwaad, alleen maar nodig om zich te kunnen voortplanten. Zeker ‘geestelijken’ zouden zich met zulke aardse zaken niet bezighouden en zo onstond het verplichte celibaat voor priesters.

Alleen al het bestaan van een geestelijke stand is natuurlijk een kolossale afwijking van de waarheid, omdat men *speelt alsof* (hypocrisie!) men Israël is. Enfin, de geestelijke elite moest middels hun ongetrouwde staat demonstreren dat men verheven was boven de lusten van het gewone kerkvolk... De laatste halve eeuw is met een reeks van schandalen deze hypocriete zeepbel uiteengespat. En massaal verlaat men de kerk...

1Timotheus 4:3 – bang of dankbaar?

... verhinderend te trouwen, zich te onthouden van spijzen die God schiep om tot zich te nemen met dankzegging voor de gelovigen en die besef hebben van de waarheid.

Paulus voorzegt nauwkeurig in welke richting de christenheid zich in latere tijden zou ontwikkelen. Binnen enkele eeuwen zouden het verplichte celibaat ("verhinderend te trouwen") alsook het verplichte vasten ("onthouding van spijzen") in het officiële christendom haar intrede doen. Deze kerkelijke besluiten kwamen niet als donderslag bij heldere hemel want de weg was daarvoor leerstellig geplaveid.

De neergaande lijn begon met het verlaten van Paulus' onderwijs en daarmee van "de gezonde leer". Door die afslag te nemen werd de deur opengezet voor alle mogelijke wind van leer. Eén van die leringen was het idee dat de menselijke natuur evenals "het vlees" (lees: het lichaam) (in zichzelf) zondig zouden zijn. Met die leer werden mensen *bang gemaakt* voor wat GOD juist geschapen heeft *om van te genieten*. Hij maakte de mens mannelijk en vrouwelijk en schiep hen zó dat ze *natuurlijk* tot elkaar zouden worden aangetrokken. Geen kracht in de natuur heeft Hij zo sterk gemaakt als de drift tot voortplanting. Dat is geen noodzakelijk kwaad of zonde, maar Goddelijk ontwerp. Niet iets om bang voor te zijn, maar om dankbaar in ontvangst te nemen!

1Timotheüs 4:3 – verplichte ascese

... verhinderend te trouwen, zich te onthouden van spijzen die God schiep om tot zich te nemen met dankzegging voor de gelovigen en die besef hebben van de waarheid.

“In latere tijden” zou de christenheid zich gaan bewegen in de richting van ascese. Op zichzelf is er niets mis mee wanneer mensen besluiten om niet te huwen of om zich van bepaalde spijzen te onthouden. Was Paulus zelf immers ook niet ongehuwd? Sterker nog: in 1Korinthe 7 breekt hij een lans voor de ongetrouwde staat. Wat Paulus echter als donkere wolken boven de christenheid ziet hangen is dat het niet langer *vrijwillig* zal zijn. In de kerkgeschiedenis ontwikkelde zich het *verplichte* celibaat voor geestelijken. Priesters werd *verboden* te trouwen.

Hand in hand met de afkeer voor seksualiteit kwam ook het genot van spijzen in een kwaad daglicht te staan. Zo ontstonden verplichte vastendagen zoals op aswoensdag en Goede Vrijdag. En tijdens de veertigdagentijd mag op de vrijdag geen vlees worden gegeten. Puur menselijke bedenksels die *opgelegd* worden aan het kerkvolk.

Typerend echter is ook hier weer de huichelarij. Want voorafgaand aan de veertigdagentijd wordt uitbundig carnaval (=lett. afscheid van het vlees) gevierd dat alom de reputatie heeft een festijn te zijn van losbandigheid. Eten, zich bedrinken en vreemdgaan. Hoe accuraat is alles voorzegd...!

1Timotheüs 4:3 – om met dankzegging tot zich te nemen

... verhinderend te trouwen, zich te onthouden van spijzen die God schiep om tot zich te nemen met dankzegging voor de gelovigen en die besef hebben van de waarheid.

De opkomst van leringen die Paulus voorziet, kenmerken zich door een afkeer van natuurlijke zaken. Paulus' afkeuring van deze leringen is niet mals. Hij merkt ze aan als ronduit *demonisch*. De reden daarvoor is gelegen in de uitwerking van deze leringen. Het maakt mensen *bang* voor hun eigen lijf, waarvan 'de kerk' leert dat het 'zondig' is. Dit bezorgt mensen onvermijdelijk een *schuldgevoel* om volstrekt natuurlijke verlangens. En mensen van wie geacht wordt dat ze 'vroom' en 'geestelijk' zijn, worden zó gedwongen om de schone schijn op te houden. Kortom, zulke leringen maken mensen emotioneel en mentaal verknipt.

Het ergste van alles is dat deze leringen GOD en zijn goede schepping verdacht maken. God heeft de natuur (ook die van de mens) zó gemaakt dat we alles waar *Hij* ons toe in staat stelt, blij en dankbaar in ontvangst zouden nemen. Zoals het verlangen naar seksuele omgang zoals dit in het huwelijk beleefd wordt. Maar ook het genot van spijzen (en dranken). Eén GOD is daarvan de Bedenker en Schepper. Dat is wat alle mensen eerbiedig en met dankzegging zouden beseffen (2:3,4).

1Timotheüs 4:4,5 – elk schepsel van God is voortreffelijk

Want elk schepsel van God is voortreffelijk en niets daarvan is verwerpelijk [als het] met dankzegging wordt ontvangen, want het wordt geheiligd door Gods woord en gebed.

Paulus' grondhouding ten opzichte van heel de schepping is fundamenteel positief. Dat kan niet anders, aangezien GOD Zelf de Schepper is van *iedere* creatie. “*Alles* heeft Hij voortreffelijk gemaakt op zijn tijd” (Pred.3:11). Uiteraard betekent dit niet dat alle planten en dieren geschikt zijn voor consumptie. Maar het betekent wel dat niets in de schepping *minderwaardig* is.

Alles krijgt waarde door het te ontvangen in dankzegging. De zegen is in de Schrift per definitie gelegen in het uitspreken van dank aan God. Alle dingen worden *dankzeggend gezegend*. Een gezegende maaltijd is een maaltijd waarvoor God gedankt wordt. Danken we GOD daarin, dat is het gezegend. Rijkdom wordt een zegen wanneer we God daarvoor danken. Doen we dat niet, dan is het ook geen zegen.

Het geweldige van dit Goddelijke principe is dat ook armoede, tegenslag en ziekte op deze wijze een zegen kunnen worden! Wie beseft dat GOD de Creator is van alle dingen en dat Hij heel de wereld in Zijn hand heeft en dat Zijn weg altijd de beste is, kan Hem in *alles* danken. Wat een zegen!

1Timotheüs 4:4,5 – geheiligd door Gods woord en gebed

Want elk scheepsel van God is voortreffelijk en niets daarvan is verwerpelijk [als het] met dankzegging wordt ontvangen, want het wordt geheiligd door Gods woord en gebed.

Wat GOD geschapen heeft, kan niet anders dan voortreffelijk zijn. Wat Hij ons geeft zou daarom met dankzegging worden ontvangen. Vers 5 motiveert dit nader. "... want het wordt geheiligd door Gods woord...". Uiteraard is de gedachte niet dat Gods woord het onheilige scheepsel heilig maakt, want dat zou het voorgaande tegenspreken. Nee, het betekent dat Gods woord zijn eigen creaties voortreffelijk *verklaart* en dat ze door onze *dankzegging geheiligd* worden.

Men heeft in de woorden van vers 5 wel eens het christelijke gebruik 'ingelesen' om bij de maaltijd een gedeelte uit Gods woord te lezen en een bijbehorend gebed uit te spreken. Nu is er uiteraard niets tegen om bij het eten een passage uit de Schrift te lezen, integendeel, maar dat is beslist niet wat Paulus hier bedoelt te zeggen. Daar komt nog bij, dat een *goed gebruik* ophoudt een goed gebruik te zijn, zodra het wettische vormen aanneemt.

Elk scheepsel van God is voortreffelijk en volgens Gods woord wordt het geheiligd door dankzeggend gebed. Geheiligd betekent: apart gezet en gewijd aan GOD en daarmee tevens door Hem gezegend.

1Timotheüs 4:6 – gekweekt in de woorden van het geloof

Door deze dingen aan de broeders voor te houden zul je een voortreffelijk dienaar van Christus Jezus zijn, gekweekt wordend in de woorden van het geloof en de voortreffelijke leer die je ten volle gevolgd hebt.

Vaak nadat Paulus een deel van zijn onderwijs in de brief heeft afgesloten, benadrukt hij het belang om dit vervolgens ook door te geven. Met “deze dingen” doelt hij op de voorgaande passage, wellicht beginnend in 3:14. Wanneer Timotheüs deze dingen aan anderen voorhoudt, *precies* zoals hij dit zelf van Paulus heeft vernomen, dan kwalificeert hij zich daarmee tot “een voortreffelijk dienaar van Christus Jezus”. Met het ‘voorhouden’ doelt Paulus op het totaalpakket dat hij Timotheüs had meegegeven. “... mijn onderwijzing, de wijze van doen, de bedoeling, het geloof, het geduld, de liefde, het verduren...” (2Tim.3:10).

Om zo’n “voortreffelijk dienaar van Christus Jezus” te zijn dient men “gekweekt te worden in de woorden van het geloof”. Met het Griekse woord dat ik hier weergeef met ‘gekweekt wordend’ duidt Paulus op de voedingsbodem waarin Timotheüs was ingeplant. Het betekent dat hij voortdurend gevoed zou worden door “de woorden van het geloof”. Oftewel “de voortreffelijke leer” waarin hij Paulus was nagevolgd. *Die* woorden en *die* leer maken dat een gelovige groeit, weerstand opbouwt en vitaal blijft.

1Timotheüs 4:7 – afkeer versus oefening

Maar wees afkerig van onheilige en oudwijfse mythen.
Oefen jezelf echter tot eerbiedigheid.

Tegenover het gekweekt worden in “de woorden van het geloof en de voortreffelijke leer” plaatst Paulus “onheilige en oudwijfse mythen”. Het contrast had hij niet scherper kunnen formuleren. Aan het begin van deze brief verwees Paulus al naar zulke mythen (1:4). Het zijn verhalen in de categorie van ‘men zegt’. Vanouds hebben oude vrouwen de spreekwoordelijke reputatie hier een zwak voor te hebben. Eindeloos praten en ruziën over niet ter zake doende onderwerpen, gebaseerd op geruchten en onbewezen beweringen (‘bakerpraat’). Het zijn verhalen met vaak veel volume (groot lijken), maar zonder enig gewicht. Paulus diskwalificeert dit genre als “onheilig” oftewel profaan. Zulke mythen zijn zowel inhoudelijk alsook qua uitwerking het tegenovergestelde van “de gezonde leer”. Timotheüs wordt niet opgeroepen de mythen te bestrijden, maar resoluut zich ervan af te keren. Want door er aandacht aan te geven zou hij de suggestie kunnen wekken de circulerende nonsens serieus te nemen.

In plaats van aandacht te geven aan verhalen en beweringen zonder enige grond, zou Timotheüs zich als een atleet oefenen “tot eerbiedigheid” (Gr. *eusebeia* = goede verering). Hij zou zich trainen om in *alles* de ene GOD de eer te geven die alleen *Hem* toekomt!

1Timotheüs 4:8 – de lichamelijke oefening

Want de lichamelijke oefening is tot weinig nuttig, maar de eerbiedigheid is nuttig tot alles daar zij een belofte van leven heeft van zowel het tegenwoordige alsook het aanstaande.

In het voorgaande vers schreef Paulus dat Timotheüs zich zou oefenen tot eerbiedigheid (gewoonlijk vertaald met 'godsvrucht'). In dit vers verklaart hij zich nader en plaatst hij deze eerbiedigheid tegenover "de *lichamelijke* oefening". Vaak wordt dit laatste opgevat als een verwijzing naar de verplichte ascese waarvan in vers 3 sprake was. Maar zou Paulus dat hebben aangeduid met een woord (gymnasia) waarvan ons woord *gymnastiek* is afgeleid? Ascese is bovendien niet zozeer oefening van het *lichaam*, maar veeleer van de *geest*.

Trouwens, als Paulus met "de lichamelijke oefening" zou hebben bedoeld op de ascese in vers 3, dan had hij zich heel wat minder vriendelijk uitgedrukt ("leringen van demonen"). Want zulke ascese is niet "tot *weinig* nuttig", maar ronduit *schadelijk*!

Paulus spreekt *niet afkeurend* over lichamelijke oefening, zoals het wel vaak is uitgelegd. Hij maakt een vergelijking tussen het nut van "de lichamelijke oefening" en dat van "de eerbiedigheid". Afgezet tegen dat laatste moet de lichamelijke oefening het uiteraard afleggen omdat het nut ervan niet verder strekt dan het tegenwoordige leven. Maar dat pleit niet *tegen* lichamelijke oefening, maar des te meer *voor* de eerbiedigheid!

1Timotheüs 4:8 – nuttig tot alles

Want de lichamelijke oefening is tot weinig nuttig, maar de eerbiedigheid is nuttig tot alles daar zij een belofte van leven heeft van zowel het tegenwoordige alsook het aanstaande.

Over de lichamelijke oefening merkten we al op dat Paulus daar, ondanks andersluidende beweringen, niets negatiefs over zegt. Hij *relatieveert* de betekenis ervan, dat is waar. In relatie tot “de eerbiedigheid” is het nut ervan namelijk slechts heel gering. Dat is logisch, want “de eerbiedigheid” is “nuttig tot *alles*”. Een geoefend lichaam is zonder twijfel een belangrijke factor bij gezondheid. Maar een *garantie* voor gezondheid biedt het niet. En voor mentaal geluk al evenmin.

Zet daar eens tegenover de oefening tot eerbiedigheid. Het woord ‘eerbiedigheid’ (Gr. *eusebeia* = goede verering) wordt gewoonlijk weergegeven met ‘godsvrucht’ (van het Duitse ‘Gottesfurcht’ – Godsvreze). Dit woord staat voor wat elders “de vreze des Heren” wordt genoemd. Het is de eerbied en het ontzag voor de God die werkelijk GOD is en *alles* vermag, die *alles* weet en die *alles* beschikt. Zich oefenen in die wetenschap en *Hem* in alle aspecten van het bestaan de eer te geven, belooft reeds een ultiem leven in de tegenwoordige tijd. Maar dat niet alleen: wie GOD vreest zal ook het leven ontvangen van de toekomstige aeonen!

1Timotheüs 4:9,10 – betrouwbaar is het woord!

Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig.
Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop
hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van
alle mensen, vooral van gelovigen.

Drie keer lezen we in deze brief de frase “betrouwbaar is het woord” (1:15; 3:1 en 4:9). *Niets* evenaart de waarde daarvan te midden van ongezonde leringen, mythen, nepnieuws en zoveel ander onbetrouwbaar woord. Als dit reeds het geval was in Paulus’ dagen, hoeveel te meer in *onze* dagen! Vandaar ook dat het “*alle verwelkoming waardig*” is. Als voor één woord de rode loper zou worden uitgerold, dan is het wel voor dit betrouwbare, solide woord.

Er is een opmerkelijk en logisch verband tussen de eerste (1:15) en laatste keer (4:9) dat in deze brief sprake is van het woord dat betrouwbaar is. In 1:15 is het betrouwbare woord dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaren te redden, van wie hijzelf een eerste zegt te zijn. Daar is de gedachte: als Christus Jezus zelfs de *eerste* der zondaren redt, dan kan het niet anders dan dat Hij *alle* zondaren redt. Welnu, wat in 1:15 slechts stilzwijgend wordt verondersteld, wordt ronduit en zonder omwegen uitgebazuind in 4:10. De levende God is een Redder van alle mensen!

1Timotheüs 4:9,10 – Paulus' mission statement

Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig.
Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.

Bovengenoemde woorden verdienen bijzondere aandacht. Plechtig en met grote nadruk leidt Paulus zijn 'mission statement' van vers 10 in. In duidelijke taal geeft het weer waar het hem in zijn arbeid allemaal om te doen is. "Want *hiertoe* zwoegen en strijden wij...". Het Griekse woord achter 'strijden wij' is tekstkritisch omstreden. Andere handschriften lezen: 'wij worden gesmaad'. In de praktijk is het verschil minder groot dan het lijkt omdat in beide gevallen weerstand wordt gesuggereerd. Paulus werd gesmaad om het getuigenis dat hij uitdroeg en vandaar dat het hem veel strijd opleverde.

Wat is het betrouwbare woord? En welk woord is alle verwelkoming waardig? Waartoe zwoegde Paulus? Wat was de reden van zijn zware strijd? Ofwel: waarom werd hij gesmaad? Luister naar het antwoord dat hijzelf hierop geeft: "omdat we onze hoop hebben gevestigd op *de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen*". Paulus' boodschap is zeer gefundeerd omdat hij zijn hoop maar niet heeft gevestigd op mensen maar op niemand minder dan de levende GOD zelf!

1Timotheüs 4:10 – geen aanbod maar mededeling

Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.

Waarom zwoegde en streed Paulus? Waarom werd hij verguisd? Waarop had hij zijn hoop gevestigd? Of beter: op *wie* had hij zijn hoop gevestigd? Paulus' antwoord luidt: "op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen". Dit is zo'n *onmiskenbaar* goed bericht, waar niets ter wereld ook maar bij in de schaduw kan staan.

Helaas hebben veel vertalingen van dit bericht of deze mededeling een *aanbod* gemaakt. Dan vertaalt men (ondanks de tweede naamval die Paulus gebruikt) dat God een Redder is *voor* alle mensen. In deze lezing biedt God zijn redding aan, maar het is aan de mens of deze het aanbod al of niet accepteert. In de christelijke wereld wordt over de kwestie van 'het aanbod van genade' (beperkt of ruim) eindeloos gesteggeld. Maar het is een op voorhand foute discussie, want Gods reddende genade is geen aanbod maar een mededeling. Het is *wáár*, ongeacht of iemand het gelooft of niet. Juist in het karakter van een *bericht*, onderscheidt de boodschap zich van elke religie. Geen mens kan er iets aan af- of toedoen!

1Timotheüs 4:10 – doodlopende verklaringen

Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.

Er zijn vele pogingen gedaan om de waarheid van Paulus' *mission statement* te ontcrachten. Eerder kwam de uitleg al ter sprake dat Paulus zou bedoelen dat God een Redder is *voor* alle mensen (als aanbod). Het is echter in strijd met de onmiskenbare tweede naamval die hij gebruikt (*van* alle mensen).

Ook heeft men geprobeerd om het woord 'Redder' (of 'Behouder') de betekenis te geven van 'Onderhouder'. Opnieuw een kansloze poging. Het Griekse woord (*soter*) dat Paulus hier gebruikt noemde hij eerder in 2:3,4 waar hij schrijft over God onze *Redder*, die wil dat alle mensen worden *gered*. Zou hij daar soms ook bedoelen: God wil dat alle mensen worden *onderhouden*?!? En zou Paulus zwoegen om *die* boodschap wereldkundig te maken? En zou *dat* zijn strijd zijn?!?

Een derde manier om onder deze tekst uit te komen is door "*alle mensen*" te verdraaien naar *allerlei* mensen. Dus niet *alle* mensen zonder uitzondering, maar alle *soorten* mensen. Zou men zulke reductie op een tekst ook elders dulden? Bijvoorbeeld in Rom.3:12 "*allen* zijn afgeweken... er is *niemand* die goed doet"? Nee, het staat rotsvast: God is een Redder van alle mensen!

1Timotheüs 4:10 – Redder van alle mensen

Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.

Dat de levende God een Redder is van *alle* mensen spreekt niet alleen over de *omvang*, maar ook over de *aard* van de redding. Ze is *onvoorwaardelijk* en *daarom alomvattend*. Het Evangelie is maar niet dat God *mijn* Redder is, maar een Redder van *alle* mensen... en *dus* ook van mij!

Zo belangrijk als het is om te lezen wat hier staat, zo belangrijk is het ook om te weten wat hier *niet* staat. Paulus predikt niet de *redding*, maar de *Redder* van alle mensen. Hij predikte niet *iets* (hoe groots ook), maar *Iemand*! De levende God *Zelf* is het onderwerp van zijn prediking.

Dat God een Redder van alle mensen is betekent dat Hij allen redt. Ongeacht wanneer. Het betekent echter *niet* (zoals sommigen ten onrechte hebben geconcludeerd) dat Hij allen al *gered heeft*. De Schrift verzekert ons dat redding uitsluitend plaatsvindt door het gelovig aanroepen van de Naam (Rom.10:13). En omdat we weten (Filp.2:11) dat uiteindelijk *elke* tong *zal* belijden dat Jezus (=JAHWEH is Redder!) Heer is, is daarmee bevestigd *dat* maar ook *hoe* en *wanneer* God allen redt.

1Timotheüs 4:10 – vooral van gelovigen

Want hiertoe zwoegen en strijden wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.

God redt alle mensen en dat gegeven maakt Hem een “Redder van alle mensen”. We moeten echter vaststellen dat (verhoudingsgewijs) bijna niemand dit bericht gelooft. Veruit de meesten *kunnen* het niet eens geloven omdat ze het überhaupt nog nooit hebben gehoord (vergl. Rom.10:14). En degenen van wie men zou mogen verwachten het te vernemen (namelijk van christenen), die blijken de meest uitgesproken vijanden van dit Evangelie te zijn. Die geloven het niet, omdat ze menen er iets voor te moeten doen... (vergl.Rom.9:32)

Met andere woorden: God mag dan wel een Redder zijn van alle mensen, maar slechts weinigen geloven het. En degenen die het wel geloven hoeven zich niets te verbeelden want het is God die hen dit geloof heeft gegeven en hun ogen, oren en harten daarvoor heeft geopend.

God redt alle mensen, maar vooral, het meest of speciaal (Gr. *malista*; vergl. Gal.6:10) gelovigen. Zij hebben nu reeds deel aan Gods reddende woord en wanneer straks de toorn over de wereld zal losbarsten, zullen zij vlak daarvoor worden geëvacueerd (1Thes.1:10). Wat een voorrecht om *nu* reeds God als Redder van allen te (er)kennen!

1Timotheüs 4:11 – beveel en leer deze dingen

... de levende God, die een Redder is van alle mensen,
vooral van gelovigen. Beveel en leer deze dingen.

Dikwijls spreekt Paulus in zijn brieven over “de gezonde leer” en het belang daarvan. Zo beval hij dat er “geen andere leer” zou worden gebracht (1Tim.1:3). Timotheüs volgde een “goede leer” na (1Tim.4:6). En hij zou toezien op “de leer” (1Tim.4:16) en ook geen aanleiding geven dat “de leer” zou worden gelasterd (1Tim.6:1). Paulus waarschuwt dat er een tijd zou komen dat men in het christendom “de gezonde leer” niet meer zou verdragen (2Tim.4:3).

Tegen Titus wordt gezegd dat hij een voorbeeld zou zijn in “de zuivere leer” (Tit.2:7). Want heel de levenspraktijk van gelovigen heeft tot doel “de leer van God onze Redder *te versieren in alles*” (Tit.2:10). Want, zo vervolgt Paulus, “de reddende genade van God is verschenen aan alle mensen”. Dát is “de leer van God, onze Redder”.

Leer is niet vrijblijvend. Paulus zegt: “*beveel en leer deze dingen*”. Over welke leer heeft hij het dan? Het betrouwbare woord dat hij zojuist optekende, namelijk dat “de levende God een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen”. Daaraan herken je “de gezonde leer”. Het is een lakmoesproef. *Leert* men deze dingen... of leert men ze *niet*?

1Timotheüs 4:12 – Timotheüs als rolmodel

Laat niemand je jeugdigheid minachten, maar wordt een model van de gelovigen in woord, in gedrag, in liefde, in geloof, in zuiverheid.

Timotheüs zal een jonge man van net in de dertig jaar zijn geweest toen hij deze brief ontving. Hij genoot aanzien en vertrouwen, niet in het minst ook van Paulus zelf. Maar zijn jeugdigheid was kennelijk voor sommigen een argument om hem te diskwalificeren. Maar Paulus moedigt hem aan zich daar niets van aan te trekken, want niet leeftijd maar bekwaamheid is doorslaggevend (vergl. 1Kor.16:10,11).

Met de belangrijke instructies die Paulus al heeft gegeven, volgt hier een samenvattend profiel. Timotheüs zou als persoon in heel zijn opstelling een model, of letterlijk een 'type' zijn van de gelovigen. Mensen met mooie verhalen zijn er genoeg, maar wat werkelijk indruk maakt is iemand die *daadwerkelijk* een *voorbeeld* en rolmodel is.

Paulus noemt vijf terreinen waarin Timotheüs zich een voorbeeld zou betonen. "In woord", dat verwijst naar het spreken en conversaties. "In gedrag" doelt op de leefwijze, houding en opstelling. "In liefde" spreekt van een sfeer van onwaardelijke toewijding. "In geloof" betekent dat Timoteüs zich laat kenmerken door trouw, vertrouwen en betrouwbaarheid. En ten slotte zou hij, juist als jonge man, een voorbeeld "in zuiverheid" zijn. Rein en puur!

1Timotheüs 4:13 – geef acht op de voorlezing

Totdat ik kom, geef acht op de voorlezing, de aanmoediging en de onderwijzing.

Eerder lazen we al dat Paulus Timotheüs spoedig in Efeze hoopte te ontmoeten (3:14; 1:3). De instructies in deze brief dienen om duidelijk te maken hoe men zich in de tussentijd, terwijl Paulus afwezig is, zou gedragen in de ekklesia als huis van God. Dat maakt deze brief zoveel meer dan slechts een gelegenheidsdocument uit de eerste eeuw. Wat Paulus optekende is voor ons, twintig eeuwen later, nog uiterst actueel!

Timotheüs zou zich op drie dingen toeleggen. In de *eerste* plaats: *op de voorlezing*. Dit woord komen we in nog twee andere passages tegen (Hand.13:15 en 2Kor.3:14), en in beide gevallen verwijst het naar de voorlezing uit de Tenach zoals men dit gewoon was en is in de synagoge. Ook Paulus verwijst naar deze “heilige Schriften” (2Tim.3:15), maar daarbij *ook* op “*alle* Schrift die van God is ingegeven” (2Tim.3:16,17). Met dat laatste doelt hij op wat wij de geschriften van ‘het Nieuwe Testament’ noemen. Zo dringt hij aan op het voorlezen van zijn eigen brieven (Kol.4:16; vergl. 2Petr.3:16). *Kopieën* van geschriften waren in die dagen kostbaar en schaars, zodat gelovigen vooral op het voorlezen ervan waren aangewezen. Hoe bevoorrecht zijn wij vandaag met een overvloedige beschikbaarheid van dit alles!

1Timotheüs 4:14 – Timotheüs' charisma

Veronachtzaam het charisma niet dat jou door profetie werd gegeven met handoplegging van de ouderenraad.

Een charisma is letterlijk vertaald een 'genade-effect'. De genade (= vreugde om niet) die mensen vernemen in het Evangelie mag dan voor een ieder hetzelfde zijn, maar de *effecten* daarvan in mensenlevens zijn heel verschillend. Elk mens heeft nu eenmaal zijn eigen aanleg, capaciteiten, maar ook zijn eigen unieke achtergrond en omstandigheden.

Toen Paulus in Derbe en Lystra de jonge Timotheüs tegenkwam en het goede getuigenis vernam dat de broeders daar van hem gaven, wilde hij hem per direct meenemen op zijn reis (Hand.16:1-3). Was Paulus overtuigd door één of meerdere profetieën (1:18) die over Timotheüs waren uitgesproken? Dit type profetieën deden in die dagen nog volop opgeld ([1Kor.13:8](#)).

Het moet tijdens één van die momenten zijn geweest dat een aantal oudere broeders (uit de synagogen?) Timotheüs de handen hebben opgelegd. Ook Paulus is daarbij geweest (2Tim.1:6). De profetie die over Timotheüs was uitgesproken werd een leidraad voor de rest van zijn leven. Het charisma was in hem aangewakkerd en Paulus herinnert hem daar telkens weer aan (2Tim.1:6). Het gesproken woord is in Timotheüs' bediening voluit waar gebleken. Tot het einde aan toe is hij één van Paulus' trouwste medewerkers geweest.

1Timotheüs 4:15 – vooruitgang

Behartig in deze dingen, wees erin bezig, opdat je vooruitgang openbaar zij aan allen.

Met “deze dingen” doelt Paulus op de instructies die hij Timotheüs in de voorgaande verzen had gegeven. Hij zou dezelfde dingen *leren* als waarin Paulus was voorgegaan (:11). Maar ook in zijn *gedrag* en heel zijn opstelling zou hij een voorbeeld zijn (:12) en acht geven op de voorlezing, aanmoediging en onderwijzing (:13). Zo zou hij het charisma dat hem door profetie was gegeven, bevestigen.

Timotheüs’ bediening was maar geen hobby of tijdelijke bevlieging, maar het stempelde heel zijn leven. Paulus moedigt hem aan zich daarop ook volledig te focussen. Het motief dat hij daarvoor geeft is meer dan interessant. Want door deze te behartigen en daarin bezig te zijn, zou Timotheüs niet slechts in het spoor blijven maar ook *progressie* maken. Wie in het Woord blijft is niet alleen *stabiel* maar die *groeit* ook! Je leert dingen, je wordt wijzer, je gaat meer en meer beseffen hoe rijk je bent. Zodat je daarvan ook kunt uitdelen en ook anderen die rijkdom ontvangen en op hun beurt ook weer kunnen doorgeven. Dat is vooruitgang die openbaar wordt aan allen!

“Het pad der rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, *dat steeds helderder straalt tot de volle dag*” (Spr.4:18).

1Timotheüs 4:16 – de leer is geen theorie

Pas op jezelf en op de leer, volhard erin, want dit doende zul je jezelf redden en degenen die jou horen.

Met bovenstaande woorden besluit Paulus dit deel van de brief. Het is een herhaling en ook min of meer een samenvatting van wat hij in vooral de laatste verzen op Timotheüs' hart had gebonden. Het bevat niets nieuws maar het onderstreept het voorgaande.

Timotheüs zou op zichzelf achtgeven "en op de leer". Die twee gaan altijd hand in hand. Waarbij met "de leer" niet wordt bedoeld op een 'theorie' want Paulus' onderwijs was allerm minst theoretisch. Met een theorie doelen we op een 'beschouwing' die je zonder betrokkenheid en afstandelijk kunt volgen. Vergelijk het met iemand die in het 'theater' (schouw-burg) zit, een woord dat trouwens ook verwant is aan 'theorie'. Paulus' onderwijs is geen theorie maar gaat over de werkelijkheid. Het raakt het hart en het heeft consequenties voor heel het bestaan.

Dat dit volhardend achtgeven op jezelf en op de leer niet theoretisch is, blijkt ook wel in de uitwerking. Het praktiseren ervan is geen vrijblijvende hobby maar een zaak van leven en dood. Slechts wie "de gezonde leer" ter harte neemt kan rekenen op een behouden vaart in deze boze aeon. Dan ben je *safe*, anders niet.

1Timotheüs 5:1,2 – als familie

Vaar niet uit tegen een oudere man maar moedig hem aan als vader, jongere mannen als broers, oudere vrouwen als moeders, jongere vrouwen als zussen, in alle zuiverheid.

Enkele verzen eerder had Paulus Timotheüs geadviseerd zich niet te laten intimideren door minachting om zijn jeugdigheid (4:12). Maar er is ook een tegenovergesteld gevaar waarbij Timotheüs zich er geen rekenschap van zou geven nog een jonge man te zijn. Want hoe begaafd hij ook moge wezen (4:14), qua levenservaring kan hij nog niet tippen aan wat de senioren 'in huis hebben'. Dat is uiteraard geen verwijt, maar wel een vaststelling die hem bescheiden dient te maken.

De ekklesia wordt hier voorgesteld als een familie die is samengesteld uit vaders en broers, moeders en zussen. Timotheüs zou zijn plaats daarin weten. Een oudere man zou hij benaderen als een vader: tegen hem uitvaren zou zeer ongepast zijn. Oudere vrouwen idem dito: hij zou ze benaderen als zijn moeder. Ook naar jongere mannen past bescheidenheid: hij is niet hun meerdere, maar gewoon hun broer. En jongere vrouwen zijn als zussen. Zeker ten opzichte van hen zou hij zich ook discreet opstellen en geen aanleiding geven tot roddels. Paulus onderwijst niet slechts "de gezonde leer" maar geeft ook wijze adviezen die daarmee overeenstemmen (vergl. Tit.2:1).

1Timotheüs 5:3,4 – eerst thuis

Eer weduwen die echt weduwen zijn. Indien echter enige weduwe kinderen of nakomelingen heeft, laat hen eerst het eigen huis leren eerbiedig te zijn en wederdienst vergelden aan vorige generaties. Want dit is welkom voor God.

Vanaf hier tot en met vers 16 snijdt Paulus het onderwerp ‘weduwen’ aan. Het eerste onderscheid dat hij maakt is tussen “die echt weduwen zijn” en de weduwe die “kinderen of nakomelingen heeft”. Daarmee is gezegd dat Paulus met “die echt weduwen zijn” doelt op vrouwen die zonder gezin er helemaal alleen voor staan (5:5). Daarom zijn zij vaak aangewezen op bijstand van buiten de familie. Dat is wat Paulus hier ook bedoelt met “eren”: ze verdienen niet alleen respect maar ook daadwerkelijke ondersteuning.

Voor de weduwe die echter wel kinderen of kleinkinderen heeft is zulk eerbewijs niet bedoeld. Het is Bijbels vanzelfsprekend dat *kinderen* hun vader en moeder eren (vergl. Ef.6:2,3). In de praktijk betekent dat ook dat men zorg draagt voor de ouders wanneer die zelf daartoe niet meer in staat zijn. Het is een vergelding van wederdienst aan het voorgeslacht.

De taak van de (groot-)moeder ligt primair in het gezin waar ze de (klein)kinderen mag voorgaan in eerbied (‘godsvrucht’). Elders heet dat “de vreze des Heren”. Dat is welkom voor God!

1Timotheüs 5:5 – de echte weduwe

De echte weduwe nu en alleenstaand, heeft haar hoop gevestigd op God en blijft bij de smeekbeden en gebeden, nacht en dag...

Met de “echte weduwe” (5:3) doelt Paulus op die weduwen die in aanmerking komen voor ondersteuning omdat zij niet alleen geen man meer hebben (dat geldt immers voor alle weduwen), maar ook geen kinderen heeft. Etymologisch is ook ons woord ‘weduwe’ afgeleid van een woord dat ‘beroofd’ betekent. Met een “echte weduwe” doelt Paulus hier op een vrouw die verstoken is van alle steun die normaal gesproken vanuit de familie komt.

Dikwijls is in de Schrift sprake van “weduwen en wezen” en ze worden vaak samen in één adem genoemd (Jak.1:27). Zij behoren tot een categorie mensen die volledig is aangewezen op de steun van anderen. In de westerse wereld zijn we gewend geraakt om dan te denken in termen van ‘rechten’: je hebt *recht* op een uitkering of je kunt bijstand *claimen*. Maar dat is niet het Bijbels perspectief.

Ook in deze passage zien we dat “de echte weduwe” niet *eist* van mensen, maar haar hoop vestigt op God. Ze legt haar nood aan *God* voor en haar verwachting stelt ze op Hem, nacht en dag. Want *Hij* geeft wat nodig is. *Hij* maakt ook mensen hulpvaardig.

1Timotheüs 5:6,7 – beveel ook deze dingen

... zij echter die weelde zwelgt, is levend dood. Beveel ook deze dingen opdat zij onbesproken zijn.

Voor Paulus is een “echte weduwe” een vrouw die helemaal geen (klein)kinderen heeft en al haar hoop op God heeft gesteld en daar nacht en dag mee bezig is (5:5). Het contrast met de weduwe zoals beschreven in vers 6 kan niet groter zijn. Waarbij het feitelijk niet eens uitmaakt of daar sprake is van een weduwe zonder of met kinderen. De (specifieke?) weduwe die hij bedoelt *zwelgt in weelde* (hetzelfde woord als in Jak.5:5) omdat ze kennelijk met veel luxe is achtergelaten. Ze weet zich echter totaal niet afhankelijk van God. Ze mag dan levend zijn achtergebleven, in geestelijk opzicht is ze net zo dood als haar man.

Paulus zet zijn onderwijs scherp aan en hij wil beslist dat Timotheüs “ook *deze dingen*” *beveelt*. Deze brief begon reeds (1:3) met dit krachtige werkwoord en in 4:9-11 herhaalde hij het. Paulus doelde op het betrouwbare woord dat de levende God een Redder is van alle mensen, speciaal van gelovigen. “*Beveel en leer dit*”, voegde hij daaraan toe. Dit onderwijs is niet vrijblijvend of onderhandelbaar.

“De gezonde leer” zal slechts geloofwaardig worden uitgedragen wanneer haar belijders in hun wandel zich er ook naar richten. Als uit één stuk en *onbesproken*.

1Timotheüs 5:8 – het geloof verloochend

Maar indien iemand voor de zijnen en vooral voor huisgenoten geen zorg draagt, dan heeft hij het geloof verloochend en is hij erger dan een ongelovige.

Voor een gelovige is het idee vanzelfsprekend om zorg te dragen voor degenen die jou toebehoren. Dat concept ligt zelfs aan de basis van ons geloof. Een gelovige is immers iemand die erkent dat Jezus Christus *Heer* is, oftewel *Eigenaar* en *daarom* zorgdraagt voor alles wat aan Hem is toevertrouwd. Dat iets eigendom is betekent niet alleen dat men daarover de vrije beschikking heeft, maar ook dat men daar goed voor is. Zoals ook God goed is voor *Zijn* schepping en *daarom* garant staat voor de goede afloop. Drukt dat niet de essentie uit van ons geloof?

Het is om deze reden dat Paulus ervan uitgaat dat wanneer iemand voor de zijnen (lees: de naaste familie) en vooral voor zijn huisgenoten *geen* zorgdraagt, deze het geloof heeft verloochend. Geen discussie over. Punt. Ook in een wereld die van God niet wil weten, is het voor de meesten toch niet meer dan logisch te zorgen voor verwanten en huisgenoten. Men verwacht dat ook van elkaar. Hoeveel te meer dan mag dat worden verwacht van een *gelovige*??!

1Timotheüs 5:9 – geselecteerde weduwen

Laat een weduwe worden geregistreerd die niet onder de zestig jaren is, die vrouw van één man is geweest.

Het valt niet mee om de situatie die Paulus hier als bekend veronderstelt precies te reconstrueren. Duidelijk is wel dat Timotheüs over een lijst beschikte waarop weduwen stonden vermeld. Paulus gebruikt hier het werkwoord ‘katalego’ (waarvan ons woord ‘catalogus’ is afgeleid), dat duidt op het vermelden van een lijst. Niet ieder willekeurige weduwe kwam in aanmerking hiervoor, integendeel. In dit en navolgend vers worden zes vereisten genoemd om op de lijst te worden geplaatst.

Het wordt niet expliciet vermeld, maar uit de eisen die aan de weduwen worden gesteld krijgen we wel een indruk waaruit hun dienst bestaat. Het zijn oudere vrouwen die zich hebben gekwalificeerd om zich volledig toe te wijden aan de taak. Waarschijnlijk bestond die in de opvang van weduwen, wezen en andere hulpbehoevenden.

Dat deze weduwen minstens zestig jaar oud moesten zijn, zal ermee te maken hebben dat jongere vrouwen eerder het risico liepen af te haken in dit dienstwerk (zie 5:11). Ze moesten ook de vrouw van één man zijn geweest waarmee Paulus vermoedelijk bedoelt dat ze haar man trouw is geweest. Vóór alles wil hij dat weduwen in deze dienst een *geloofwaardig voorbeeld* zijn.

1Timotheüs 5:10 – bewezen gekwalificeerd

... van wie wordt getuigd inzake voortreffelijke werken: als zij kinderen groot bracht, als zij gastvrijheid bewijst, als zij de voeten van heiligen wast, als zij verdrukten hulp verleent, als zij elk goed werk opvolgt.

De zestig-plus weduwen die Timotheüs voor het dienstwerk zou noteren, moesten bekend staan om hun “voortreffelijke werken”. Paulus geeft daarvan een vijftal voorbeelden. Het eerste wat hij vermeldt is dat van de weduwe een getuigenis kan worden gegeven inzake het grootbrengen van kinderen. De reden daarvoor is duidelijk. Thuis, bij de kinderen ligt de *primaire* taak van de moeder.

Ook gastvrijheid schrijft Paulus als deugd hoog aan. Wie gastvrij is zet zijn (of in dit geval: haar) huis open om gasten te ontvangen. Bijvoorbeeld rondreizende gelovigen (predikers). In dat laatste geval kan het ‘voeten van heiligen wassen’ zelfs heel letterlijk worden opgevat. Algemeen werd het voetenwassen van gasten als slavenwerk beschouwd, maar de vrouwen die Paulus voor ogen staan kijken daar niet op neer.

De weduwen waarnaar Timotheüs op zoek was waren bepaald niet de eersten de besten. Ze moesten *bewezen gekwalificeerd* zijn voor het opvangwerk en de hulpverlening en vandaar ook een hart voor verdrukten hebben. Ze zouden toegelegd zijn op *elk* type goed werk. Kortom, weduwen die reflecteren wat Gods genade vermag!

1Timotheüs 5:11,12 – een lichtzinnig erewoord?

Maar weiger jongere weduwen, want wanneer zij zich lichtzinnig tegen Christus keren, willen ze trouwen, een oordeel over zich halend omdat zij de eerste trouw terzijde stellen.

Deze verzen zijn ongetwijfeld de lastigste van dit hele hoofdstuk. Het onbegrip ontstaat doordat de tekst los wordt gezien van de context. Timotheüs selecteerde oudere weduwen voor bijzonder opvangwerk en één van de eisen die daaraan gesteld worden is dat deze dienaressen zich daaraan volledig zouden wijden en ook geen huwelijk meer zouden aangaan. Sommigen menen dat dit in strijd is met vers 14 waar Paulus de jongere weduwen juist aanbeveelt om te trouwen en kinderen te krijgen. Maar die conclusie is natuurlijk onterecht.

Voor het dienstwerk waarvoor Timotheüs vrouwen moest noteren, zou hij jongere weduwen weigeren. De reden daarvoor is dat Paulus vreest dat deze weduwen gemakkelijk in de verleiding zouden kunnen komen om hun erewoord om ongetrouwd te blijven, zouden verbreken. Dergelijke contractbreuk zou een bewijs van lichtzinnigheid zijn. Zij zouden daarmee ook (zoals er letterlijk staat) een “oordeel hebben”, d.w.z. terecht het verwijt over zich heen krijgen dat ze hun bediening in de steek hebben gelaten.

Kort en goed: niet de wens van jonge weduwen om te trouwen wordt hier veroordeeld, maar het verbreken van een plechtige belofte. Goed lezen dus!

1Timotheüs 5:13,14 – nutteloos of nuttig?

Maar tevens leren ze ook om zonder bezigheid de huizen rond te hangen. Maar niet alleen zonder bezigheid, maar ook roddelend en bemoeizuchtig, onbehoorlijke dingen sprekend. Ik bedoel dus dat jongere [weduwen] gaan trouwen, kinderen krijgen, het huis besturen en de tegenpartij geen aanleiding geven tot lasterpraat.

Paulus raadt Timotheüs aan om jongere weduwen niet als kandidaten te noteren voor de ‘weduwenbediening’ (:11). Oudere gekwalificeerde weduwen boven de zestig zijn daar naar Paulus’ oordeel het meest geschikt voor (:9,10). In vers 12 en 13 verwijst hij naar slechte ervaringen met jongere weduwen in deze. Ze hielden zich vaak niet aan de gelofte om ongetrouwd te blijven (:12) maar ook verviel hun huisbezoek dikwijls in nutteloos rondhangen. En in de praktijk was het nog erger zelfs dan nutteloos: ze besteedden hun tijd aan roddelpraat, bemoeizucht en andere onbehoorlijke praatjes.

De positieve kant van Paulus’ advies is: jongere weduwen doen er beter aan om te trouwen en kinderen te krijgen en hun eigen huis te besturen. Uiteraard is wat Paulus hier schrijft geen universele regel, laat staan een wet. Zie bijvoorbeeld 1Korinthe 7:8 waar hij hij weduwen juist adviseert om *niet* te trouwen. Elk advies dat hij geeft is waardevol maar toegesneden op een specifieke situatie. Allemaal onder het motto: “alles is geoorloofd, maar *niet alles is nuttig*” (1Kor.6:12;10:23).

1Timotheüs 5:15 – de satan achterna

Want sommigen zijn reeds afgeweken, de satan achterna.

Diverse instructies van Paulus aan Timotheüs i.v.m. de weduwen verwijzen naar een concrete situatie in Efeze waar Timotheüs werkte. Waaruit de bediening bestond waarvoor Timotheüs zestig-plus weduwen zou selecteren weten we niet eens zeker (5:9). We kunnen het voorzichtig uit de context proberen op te maken. Voor Timotheüs was het uiteraard allemaal duidelijk. Voor *hem* gelden deze instructies, ook al kunnen *wij* als medelezers er veel van leren.

Uit het vers dat we nu onder ogen hebben zien we dat Paulus' aanwijzingen waren gebaseerd op ervaringen. Toen hij in de voorgaande verzen (:11-13) wees op de gevaren waaraan jongere weduwen in de bediening zouden kunnen worden blootgesteld, speculeerde hij niet zomaar. Integendeel, de gevaren die hij benoemde, berustten op trieste gebeurtenissen. "Want sommigen *zijn* reeds afgeweken", zo stelt Paulus vast. Dat wil zeggen: sommige jongere weduwen wilden ondanks hun gelofte nu *toch* trouwen en bij gebrek aan bezigheid gingen ze in de huizen al roddelend en bemoeizuchtig rond. Ze gaven aanleiding tot lasterpraat. Door deze opstelling gingen ze "de satan achterna". Satan is het Hebreeuws/Aramese woord voor 'tegenstander'. Hier is het "*de satan*" wat verwijst naar "de oude slang" of de "*diabolos*" (= door één werper; Openb.12:9). Dat is wat hem kenmerkt: Gods woord tegenstaan en verdraaien.

1Timotheüs 5:16 – zorgtaken

Als een gelovige vrouw weduwen [rondom zich] heeft, laat die hen dan ontlasten en laat niet de ekklesia worden bezwaard, opdat die echt weduwen zijn worden ontlast.

Dit vers vormt de afsluiting van een passage die begon in vers 3 over de weduwen. Het sluit af waarmee het begon: de echte weduwen (:3,5,16). Daarmee doelt Paulus op de weduwen die er helemaal alleen voor staan doordat ze behalve geen man, ook geen kinderen heeft. Vaak zal een (oudere) weduwe in zo'n geval aangewezen zijn op bijstand van anderen. Zulke weduwen zouden worden geëerd (:3) met ondersteuning vanuit de ekklesia. Met die aanbeveling begon Paulus en eindigt hij ook weer.

Wat Paulus wil voorkomen is dat de ekklesia *onnodig* wordt bezwaard met zorg voor weduwen. De normale gang van zaken is dat een 'echte weduwe' wordt ondersteund door de mensen om haar heen. Als dat geen kinderen zijn (:4) dan andere naaste familie of direct betrokkenen. Paulus ziet deze zorgtaak vooral weggelegd voor gelovige vrouwen die zulke weduwen in hun naaste omgeving hebben.

Inderdaad, Paulus veronderstelt een situatie waarin geen 'vadertje staat' bestond op wie een beroep kon worden gedaan. En vrouwen waren ook nog geen kostwinners. Naast alle wijze adviezen van de apostel, geeft ook *dat* te denken...

1Timothëus 5:17 – dubbele eer

Laat ouderen die vooraan hebben gestaan dubbele eer waardig geacht worden, vooral die zwoegen in woord en onderwijzing.

De meeste vertalingen spreken hier van ‘oudsten’ wat niet helemaal correct is, omdat het Griekse woord (*presbuteros*) geen *overtreffende*, maar een *vergroten*de trap is. Een oudere is ook niet noodzakelijk iemand van gevorderde leeftijd, maar iemand met meer *ervaring* dan de rest. Vergelijk dit met de ‘senior’ in het bedrijfsleven. De ‘ouderen’ in de ekklesia zijn mannen (want ‘*presteros*’ is mannelijk) met meer ervaring. Een ‘oudere’ word je niet door aanstelling maar door leeftijd of ervaring. Pas wanneer een oudere wordt *aangesteld* tot opziener, *dan* is er sprake van een ambt (Tit.1:5).

“Vooraan hebben gestaan” spreekt niet zozeer van aanzien, alswel van mensen die door een *voorbeeld* te zijn, vooropgingen. En vanzelfsprekend verdient *dat* dubbele eer!

Eén categorie van vooraanstaande ouderen licht Paulus er speciaal uit. Het zijn degenen “die zwoegen in woord en onderwijzing”. Niet omdat ze waren *aangesteld* tot ‘lerend ouderling’ (zoals in veel kerkelijke praktijken), maar omdat ze die gave en passie hadden. Ze predikten het woord en onderwezen daarin. Zij arbeidden niet slechts, maar ze *zwoegden*. Zoals Paulus ook *zwoegde* en streed (4:10) om bekend te maken dat de levende God de Redder is van alle mensen.

1Timotheüs 5:17,18 – een dorsende os niet muilbanden

Laat ouderen die vooraan hebben gestaan dubbele eer waardig geacht worden, vooral die zwoegen in woord en onderwijzing. Want de Schrift zegt: ‘je zult een dorsende os niet muilbanden’ en ‘de arbeider is zijn loon waardig’.

Terwijl wij in een maatschappij leven waar ouderen veelal als ‘afgedaan’ en ‘last’ worden beschouwd, verdienen ze in de Schrift juist respect (5:4). Bij “*dubbele eer*” denkt Paulus naast respect ook aan materiële ondersteuning. En dat vooral voor hen “die zwoegen in woord en onderwijzing”. Hun arbeid wordt *zwoegen* genoemd, wat aangeeft dat al hun tijd en energie daarin opgaat. Vaak derven ze vanwege deze inzet inkomsten en daarom zijn ze het waardig om ondersteund te worden.

Paulus beroept zich hier op het Schriftwoord dat een dorsende os niet gemuilband zou worden (Deut.25:4). In 1Korinthe 9:9 beroept hij zich eveneens op dat vers en geeft daarbij de toelichting dat deze instructie in de Torah ten diepste niet over ossen gaat, maar over gelovigen die arbeiden in de geestelijke oogst. En zoals een os niet mag worden gehinderd (gemuilband) om te eten tijdens het dorsen, zó zou een zwoeger “in woord en onderwijzing” niet mogen worden gehinderd om ondersteuning te ontvangen. Sterker nog: hij is die ondersteuning dubbel en dwars waard.

1Timotheüs 5:18 – de Schrift zegt!

Want de Schrift zegt: ‘je zult een dorsende os niet muilbanden’ en ‘de arbeider is zijn loon waardig’.

Met name de senioren “die zwoegen in woord en onderwijzing” zou men dubbele eer waardig achten, schreef Paulus in het voorgaande vers 17. Om dit appel kracht bij te zetten beroept hij zich op de Schrift. Eerst met een citaat uit Deuteronomium 25:4 waar het weliswaar niet gaat over een menselijke arbeider, maar dat maakt Paulus’ beroep op dit woord juist des te sterker. Want als God al niet wil dat een os wordt gehinderd om te eten van het graan waarin hij aan het dorsen is, hoeveel te meer een arbeider die zwoegt in het prediken en onderwijzen van het woord van God?!

Paulus’ tweede citaat: “de arbeider is zijn loon waardig” is vrijwel letterlijk ontleend aan Lucas 10:7. Paulus en Lucas hebben samen veel gereisd en gearbeid en Paulus kende Lucas’ geschrift en citeert eruit. Merk op dat de door Lucas’ opgetekende woorden voor hem dezelfde status hebben als de woorden uit Deuteronomium! Op beide citaten is van toepassing “de Schrift zegt”! Het waren geen kerkelijke concilies die dit gezag achteraf verleenden aan het NT. Niks daarvan! De door Jezus Christus’ aangestelde apostelen (h)erkenden reeds in hun dagen de boeken van het NT als “de Schrift”.

1Timotheüs 5:19 – twee of drie getuigen

Neem geen beschuldiging aan tegen een oudere tenzij op twee of drie getuigen.

Mensen die vooraan staan dragen meer verantwoordelijkheid dan anderen die niet in die positie staan. Hun doen en laten is ook meer zichtbaar en dat betekent vaak ook dat ze eerder aan verdachtmakingen en beschuldigingen worden blootgesteld. Timotheüs wordt op het hart gedrukt niet mee te doen aan zulke ‘volksgerichten’. In zulke processen wordt het ABC van de rechtspraak met voeten getreden omdat op voorhand, zonder deugdelijke gronden, het vonnis al vast staat.

Eén van de belangrijkste principes van eerlijke rechtspraak is dat iemand onschuldig is, totdat het tegendeel bewezen is. Om van *bewijs* van schuld te kunnen spreken zijn minimaal twee of drie getuigen vereist. ‘Eén getuige is geen getuige’, luidt daarom het gezegde. Een getuige zal altijd steun moeten vinden in ander bewijsmateriaal.

Het principe dat een veroordeling slechts plaats mag vinden bij minimaal twee of drie getuigen, komen we in de Torah diverse keren tegen (Deut.17:6, 19:15,18,19).”... op de verklaring van twee of drie getuigen zal een zaak vaststaan.” Het is de basis van Israëls rechtspraak. Ook Jezus verwijst meerdere keren naar dit principe (Mat.18:16; Joh.8:17) evenals ook Paulus (2Kor.13:1; Hebr.10:28). God Zelf houdt dit principe in ere: Hij bewijst en bevestigt zijn Eigen woord!

1Timotheüs 5:20 – zonde ontmaskeren

Ontmasker voor het oog van allen degenen die zondigen, opdat ook de overigen zouden vrezen.

Voor een gegronde aanklacht, ook voor senioren, zijn minimaal twee of drie getuigen nodig (5:19). Er moet bewijs worden geleverd. Ook in dit vers is dat het onderwerp, al denkt Paulus hier niet specifiek meer aan de senioren. Deze instructie is van toepassing op al “degenen die zondigen”. Zondigen is een breed begrip en niet voor niets laat Paulus de aard ervan in het midden. Iemand die zondigt wijkt af en mist het doel. Ongeacht hoe en waarin. Dat kan in daden zijn, in woorden of in gedachten en ideeën.

Timotheüs krijgt de opdracht dit zondigen openlijk te *ontmaskeren*. Het is jammer dat veel vertalingen ervoor kiezen dit woord (Gr. elegcho) hier weer te geven met *bestrafen*. Dat geeft een verkeerde indruk. Het Griekse woord heeft de gedachte in zich van bewijsvoeren, overtuigen en weerleggen. Timotheüs wordt niet opgeroepen om autoritair en boos te reageren op zonde. Nee, hij zou degenen die zondigen *ontmaskeren*. Hoe anders dan door de Schriften, Gods woord dat scherper is dan enig tweesnijdend zwaard (Hebr.4:12)? Dat Woord brengt afwijkingen aan het licht en stelt ze ten toon. En het is *dat* Woord dat door haar kracht en scherpste diep ontzag inboezemt.

1Timotheüs 5:21 – zonder vooroordeel of partijdigheid

Ik betuig voor het oog van God en van Christus Jezus en van de uitverkoren engelen dat je deze dingen zult bewaken, zonder vooroordeel en zonder iets te doen naar partijdigheid.

Drie keer achter elkaar bindt Paulus Timotheüs het belang op het hart van een eerlijk en zuiver oordeel. In vers 19 hamert hij op de noodzaak van *minimaal twee of drie getuigen*. In vers 20 onderstreept hij dat zonde *ontmaskerd* wordt en openlijk onder bewijs wordt gesteld. En in bovenstaand vers *betuigt* Paulus, d.w.z. hij verzekert met nadruk dat Timotheüs “deze dingen zal bewaken”. Het betuigen hier is zelfs een eedzwering omdat zowel God als Christus Jezus alsook de uitverkoren (= speciaal uitgekozen) engelen als getuigen worden aangeroepen.

Dat Timotheüs’ bewaken van deze dingen inderdaad verband houdt met een zuiver oordeel, blijkt ook uit het gegeven dat hij zich nadrukkelijk zou onthouden van *vooordeel* en handelen *naar partijdigheid*.

Wie bevooroordeeld is heeft in zijn hart al een oordeel geveld *voordat* de getuigen gehoord zijn en *voordat* ‘de bonnetjes’ ter tafel zijn gekomen. *Partijdigheid* is een eigenschap die hand in hand daarmee gaat. Wie partijdig is bevoordeelt de één boven de ander. Omdat men zelf of bevriende relaties daarbij belang hebben. Wie de waarheid liefheeft houdt zich verre van zulke praktijken.

1Timotheüs 5:22 – bezonnen handoplegging

Leg niemand vlug de handen op. Heb ook geen deel aan zonden van anderen, bewaar jezelf zuiver.

Het opleggen van handen is een demonstratie van eenheid. Wie iemand de handen oplegt maakt zich fysiek één met de ander. Vergelijkbaar met “de rechterhand der gemeenschap”, zoals Jakobus, Petrus en Johannes die plechtig aan Paulus gaven (Gal.2:9). Het is een uiting van overeenstemming.

Terwijl “de rechterhand der gemeenschap” *overeenstemming* symboliseert, is het idee achter *oplegging* van handen vooral die van *overdracht*. Jakob legde zijn rechterhand op Efraïm en droeg zo de eerstgeboortezegen aan hem over (Gen.48:17). Mozes legde Jozua de handen op en droeg daarmee zijn leiderschap aan hem over (Num.27:18-23). Wie iemand de handen oplegt verleent volmacht. Daarom legden de apostelen de diakenen de handen op (Hand.6:6). En Petrus en Johannes legden de gelovige Samaritanen de handen op (Hand.8:17) zoals Paulus dat ook deed bij de twaalf discipelen in Efeze (Hand.19:6). Volmacht en autoriteit komen, evenals zegen, per definitie van boven. Top-down. Daarom worden de handen ook *opgelegd*.

Timotheüs zou selectief te werk gaan met de handen opleggen, d.w.z. volmacht overdragen. Zou hij dat overhaast doen, dan liep hij het gevaar zich te associëren met de zonden van anderen. Het zou slechts de zuiverheid van zijn bediening schaden.

1Timotheüs 5:22 – handoplegging als Joods gebruik

Leg niemand vlug de handen op. Heb ook geen deel aan zonden van anderen, bewaar jezelf zuiver.

Wanneer we nadenken over de betekenis van handoplegging dienen we ook te bedenken dat het om een bekend *Joods* gebruik ging. In Hebreeën 6 worden de lezers herinnerd aan het fundament van onderwijs dat zij reeds kenden vanuit hun Joodse achtergrond. De schrijver wijst o.a. op waarheden als bekering, geloof in God, dodenopstanding en eeuw-ig (aeonisch) oordeel, maar ook “op een leer van dopen en van oplegging van handen” (Hebr.6:2). Joden waren vanuit de Tenach (ons ‘Oude Testament’) vertrouwd met “een leer van dopen” dat wil zeggen: met rituele reinigingen in tal van omstandigheden. Vandaar dat synagogen van oudsher vaak voorzien zijn van een bad waar men zich kan dopen (mikwah).

Maar behalve dat de Hebreeën vertrouwd waren met een “leer van dopen”, kenden ze dus ook een “leer van oplegging van handen”. Met name in verband met de offerdienst is daarvan vaak sprake (Lev.1:4; 3:2,8,13, enz.). Door handoplegging maakte de offeraar zich één met het offerdier. Maar ook bij andere gelegenheden werden de Israëlieten opgedragen de handen op te leggen (Num.8:10). Vanuit die achtergrond begrijpen we hoe zowel Paulus als Timotheüs vertrouwd waren met dit gebruik (4:14). Niets nieuws en zeker ook geen *wet*.

1Timotheüs 5:23 – een weinig wijn

Drink voortaan geen water maar gebruik een weinig wijn vanwege de maag en je veelvuldige zwakheden.

Er lijkt geen direct verband te zijn tussen deze aanbeveling en het voorgaande. Of het zou moeten zijn dat de kwesties die in Efeze speelden bij Timotheüs fysiek 'zwaar op de maag' lagen, maar dat blijkt verder nergens uit. Eén ding is wel duidelijk: Timotheüs had last van zijn maag en was vaak verzwakt.

De meeste vertalingen zeggen dat Timotheüs voortaan niet *alleen* water meer zou drinken, maar het woord voor 'alleen' ontbreekt in de grondtekst. Letterlijk luidt Paulus' advies dat Timotheüs voortaan geen water meer zou drinken. Dat is kras uitgedrukt maar het kan heel goed zijn dat het water in Efeze nogal vervuild was. Wijn is op zichzelf niet beter voor een zwakke maag dan water, maar uiteraard *wel* als het bedorven water betreft.

Dit vers handelt uitsluitend over het drinken van wijn om medische redenen. Het gaat hier sowieso om "weinig wijn" en niet om overmatig drankgebruik waar Paulus eerder al voor waarschuwde (3:3,8). Nergens in de Schrift wordt geageerd tegen het drinken van wijn als zodanig, integendeel zelfs (Richt.9:13; Pred.10:19). Wijn is een product van Gods goede schepping waarvan we dankbaar mogen genieten (1Tim.4:3-5)!

1Timotheüs 5:24,25 – alles wordt openbaar

Van sommige mensen zijn de zonden zo onmiskenbaar dat zij voor hen uitgaan tot aan het gericht, bij anderen echter volgen zij later. Op dezelfde wijze zijn ook de voortreffelijke werken onmiskenbaar en die waarmee het anders is, kunnen niet verborgen blijven.

Deze beide verzen horen bij elkaar. Soms zijn zonden zo onmiskenbaar dat ze al duidelijk zijn voordat er een degelijk onderzoek naar gedaan is. De aanwijzingen zijn zo evident dat er geen deskundige voor nodig is om dat te kunnen aanwijzen. Maar in andere gevallen komen afwijkingen pas later aan het licht. Wellicht dat Paulus' eerdere aanwijzing om niemand al te vlug de handen op te leggen (vers 22) ook daardoor was ingegeven.

Wat van zonden kan worden gezegd geldt ook voor voortreffelijke werken. Ook die kunnen soms al van ver worden opgemerkt. Maar ook dat geldt zeker niet voor alle voortreffelijke werken. Er is zoveel dat onze waarneming ontgaat. Dat onzichtbaar is aan de buitenkant. Zowel negatief alsook positief. Dat besef zou ons bescheiden moeten maken in ons oordeel. Voordat alles openbaar wordt is elk oordeel een *vooroordeel*. De Schrift verzekert ons dat alle dingen, zowel goed als kwaad, eenmaal aan het licht zullen komen. Want “ze *kunnen* niet verborgen blijven”. En reken maar dat we verbaasd zullen worden!

1Timotheüs 6:1 – slaven die de leer versieren

Laat zovelen die onder een slavenjuk zijn hun eigen meesters alle eer waardig achten, opdat de naam van God en de leer niet gelasterd worde.

Evenals in andere brieven beschrijft Paulus ook hier de positie van gelovige slaven. De wijze waarop hij dat doet illustreert schitterend dat het Evangelie geen politiek programma is. Paulus is geen politiek activist. Hij grijpt het onderwerp niet aan om de slavernij te veroordelen, laat staan actie te voeren om het fenomeen uit te roeien. Niets van dat alles. Paulus accepteert de slavernij als gegeven en roept elke gelovige slaaf op om dit juk te dragen. Niet in de fatalistische zin, als noodlot. Zo van: ik kan er toch niets aan doen dat ik het bezit ben van mijn meester. Nee, de insteek van Paulus is positief. De slaaf zou de *eer* van zijn eigen meester zoeken.

In Titus 2 schrijft Paulus iets soortgelijks aan de slaven. Zij zouden het hun meesters maximaal naar de zin maken met als motief dat ze daardoor “de leer van God onze Redder in alles versieren” (Tit.2:10). Zó zouden ze hun meesters laten zien: Gods reddende genade geldt ook u (Tit.2:11). *Onvoorwaardelijk*. Is zo’n houding geen sieraad voor de naam van God en *de* leer?!

1Timotheüs 6:2 – betere slaven

Laten zij die gelovige meesters hebben hen niet verachten omdat zij broeders zijn, maar laat hen betere slaven zijn omdat zij gelovigen en geliefden zijn, die van de weldaad ondersteund worden. Leer deze dingen en moedig ze aan.

In het voorgaande vers ging het over een gelovige die slaaf is van een *ongelovige* meester. Hier is de situatie dat beiden, zowel de slaaf als de meester, *gelovig* zijn. Paulus benadert de relatie vanuit het standpunt van de gelovige slaaf. Het feit dat diens meester een broeder is, maakt hem niet *minder* slaaf. Integendeel, het maakt hem juist *meer* (in de zin van een *betere*) slaaf. Zijn meester is immers een medegelovige en een geliefde. Is dat geen uitnemend motief om hem des te meer van dienst te zijn?!

Genade is “niet naar de mens”. Genade *neemt* niet, maar *geeft*. De gelovige slaaf gaat niet uit van hoe zijn meester naar hem toe zou moeten handelen. Daar heeft hij geen invloed op en het is bovendien *zijn* zaak niet. Als gelovige slaaf is hem de genade verleend een betere slaaf te zijn en zijn meester als *geliefde medegelovige* met weldaad te ondersteunen. Dat is het type onderwijs dat Timotheüs zou doorgeven en waarmee hij zou aanmoedigen.

1Timotheüs 6:3 – de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus

Indien iemand een andere leer onderwijst en zich niet voegt in de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus...

Evenals in het begin van deze brief (1:3) waarschuwt Paulus hier opnieuw voor het onderwijzen van “een andere leer”. Of wellicht beter: een *andersoortige* leer (Gr. hetero-didaskaleo). Dat is onderwijs dat zich niet voegt in “de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus”. Vrijwel altijd wordt bij deze gezonde woorden gedacht aan wat Jezus tijdens zijn omwandeling op aarde heeft gesproken. Dat is een ongezonde beperking en ziet voorbij aan de woorden die de *verheerlijkte* Heer heeft bekendgemaakt. Daar verwijst de formulering “Heer Jezus Christus” ook naar, want door zijn opstanding en hemelvaart werd Jezus gemaakt tot Heer en tot Christus (Hand.2:36).

Toen Paulus op de weg naar Damascus was geroepen, zou de verheerlijkte Christus *ook daarna* nog aan hem verschijnen (Hand.26:16). Daarom ging Paulus ook niet te rade bij vlees en bloed en reisde hij evenmin naar Jeruzalem, maar hij vertrok naar Arabië (Gal.1:16,17). Het Evangelie dat hij onder de natiën predikte, had hij uitdrukkelijk “*niet* ontvangen of geleerd van een mens, maar door openbaring van Jezus Christus” (Gal.1:22). De woorden die Paulus doorgaf en optekende waren niet van hemzelf, maar van de Heer Jezus Christus. Up-to-date en rechtstreeks van boven!

1Timotheüs 6:3 – naar de leer van eerbiedigheid

Indien iemand een andere leer onderwijst en zich niet voegt in de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus, die naar de leer van eerbiedigheid is...

Het woord dat hier is vertaald met 'eerbiedigheid' wordt gewoonlijk weergegeven met 'godsvrucht' (Gottesfurcht – Godsvreze). Of ook wel met 'vroomheid'. Het Griekse woord (eusebeia) is opgebouwd uit de elementen 'goed' en 'verering'. Het duidt op een houding die gericht is op de goede verering van God. In de Hebreeuwse Bijbel heet dit "de vreze van JAHWEH". Of zoals Paulus het formuleert in Romeinen 1:21: "God als GOD verheerlijken". Er is trouwens geen geschrift in het 'Nieuwe Testament' waarin zo vaak sprake is van 'eerbiedigheid' als juist in deze eerste Timotheüs-brief (9x).

"De gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus" die Paulus door openbaring vanuit de hemel heeft vernomen, zijn geheel in overeenstemming met "de leer van eerbiedigheid". Eerbiedigheid is een houding die "de gezonde woorden" uitwerken. Deze woorden hebben die gezonde, vitale, blijmakende uitwerking omdat ze in overeenstemming zijn met "de leer van eerbiedigheid". Onderwijs waarin God werkelijk GOD is, de Ene, de Alwetende en Almachtige benadrukt dat bij GOD *nooit* iets mis gaat. Want Hij beschikt *alle* dingen en Hij laat *nooit* varen de werken van Zijn handen!

1Timotheüs 6:3,4 – gezond versus ziekelijk

Indien iemand een andere leer onderwijst en zich niet voegt in de gezonde woorden (...) dan is hij verwaand en niet op de hoogte, maar ziekelijk aangaande kwesties en controverses waaruit afgunst, lasteringen en kwade verdenkingen voortkomen...

Er worden ons hier twee 'smaken' voorgehouden. Het zijn of "de gezonde woorden" zoals Paulus deze rechtstreeks "van onze Heer Jezus Christus" onderwezen had gekregen, of "een andere leer". Die andere leer wijkt dus per definitie af (Gr.heteros = andersoortig) van "de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus". Wie daarom aan zulke leer de voorkeur geeft en dit onderwijst, betoont zich "verwaand" en arrogant. En behalve dat is hij ook nog eens "niet op de hoogte" oftewel onkundig. Want zoals elke "andere leer" waarover Paulus eerder schreef (1:3,4), houdt ze zich bezig met *mythen*, dat zijn verhalen zonder feitelijke, solide gronden.

In tegenstelling tot hen die "de gezonde woorden" als richtsnoer hebben, zijn deze leraren *ziekelijk*. Hun onderwijs is *intrinsiek zwak* omdat men zich verliest in speculatie. Ze *kunnen* ook niet anders. Objectieve gronden of steekhoudende getuigen ontbreken, zodat elke bewering leidt tot *controverses*. Zulke eindeloze discussies zijn een bron van "afgunst, lasteringen en kwade verdenkingen". Het beslissende "er staat geschreven!" heeft plaats gemaakt voor smaad en insinuaties. Wat een verschil!

1Timotheüs 6:5 – kruis of munt?

... geharrewar van mensen die aangetast zijn in het denken, de waarheid ontnomen is, menende dat de eerbiedigheid winst betekent.

Afwijken van “de gezonde woorden van onze Heer Jezus Christus” en een “andere leer” onderwijzen is niet slechts een invalspoort voor foute inzichten. Het is erger. Wie welbewust deze ‘afslag’ neemt, is verwaand, onkundig en neigt ziekelijk naar controverses met bijbehorende laster en insinuaties (6:4). Ook leidt het (zo lezen we in dit vers) tot “geharrewar van mensen die aangetast zijn in het denken”. De leerstellige afwijking heeft dus *mentale* gevolgen. Wie niet georiënteerd is op “de gezonde woorden”, op wat zwart op wit “staat geschreven”, kortom op *waarheid*, die is “aangetast in het denken”. Dat heeft ook sociale gevolgen, omdat het onvermijdelijk leidt tot onderling geharrewar.

Het laatste kenmerk van de “andersoortige leer” (6:3) waarvoor Paulus waarschuwt mag illustratief heten. Men maakt van “de eerbiedigheid” (lett. de goede verering) een businessmodel. Een manier om geld te verdienen. Paulus was niet tegen financiële steun, want die ontving hij ook bij gelegenheid. Het stelde hem ook (gedeeltelijk) vrij van handenarbeid. Maar Paulus heeft nooit gebedeld of gevraagd om geldelijke ondersteuning. Nooit! Hij bracht het Evangelie *om niet*. Wat een verschil met zoveel vrome godsdienstigheid. Men predikt (zogenaamd) ‘kruis’, maar men bedoelt ‘munt’...

1Timotheüs 6:6 – tevredenheid

Nu betekent de eerbiedigheid [inderdaad] grote winst [daar zij gepaard gaat] met tevredenheid.

Paulus becommentarieert hier het idee dat de eerbiedigheid winst oplevert. Een bekende, moderne versie van dat idee staat tegenwoordig bekend als *welvaartsevangelie*. De gedachte daarachter is dat wie maar goed gelooft, gezegend zal worden met kapitaal en welvaart... Men kietelt het gehoor van mensen door te vertellen dat God ons graag wil helpen om rijk te worden.

Paulus neemt scherp afstand van deze opvatting die ook in zijn dagen al opgeld deed. Paulus keert zich daarbij niet tegen materiële rijkdom op zichzelf (:17) maar tegen rijk *bedoelen te zijn* (6:9). Want *die* instelling demonstreert juist geestelijke armoede.

Tegenover liefde voor geld (:10), stelt Paulus de eerbiedigheid (= "de vreze des Heren"). Inderdaad, dat levert grote winst op! *Niet* omdat het de portemonnee vult, maar omdat het het hart vult met *tevredenheid*. Ook al bezit men niet meer dan een dak boven het hoofd en de eerste levensbehoeften (:8). Niemand is rijker dan degene die *genoeg* heeft. Weet hebben van een vermogende GOD die geeft wat nodig is, *dat* is wat telt. Zijn Woord is een onuitputtelijke goudmijn. Wie dat mag kennen heeft meer dan genoeg en is schathemelijk!

1Timotheüs 6:6,7 – lege handen

Nu betekent de eerbiedigheid [inderdaad] grote winst [daar zij gepaard gaat] met tevredenheid. Want wij dragen niets in de wereld binnen, en we kunnen er ook niets uitdragen.

Eerbiedigheid of ‘goede verering’ gaat gepaard met tevredenheid. Dat is geen *morele oproep* zoals sommige vertalingen dit opvatten (“*indien* zij gepaard gaat met tevredenheid”), maar een *vaststelling*. Er is namelijk een logisch verband tussen beiden. Het één volgt uit het ander. Wie God als GOD vereert en dus weet dat wat Hij beschikt en geeft, per definitie het beste is, die *is* tevreden. Die beseft ook dat een mens niets *van zichzelf* heeft. We zijn schepselen en buiten de Schepper om *zijn* we niets en *hebben* we ook niets.

Met lege handen kwamen we ter wereld. Er is ons niet gevraagd *of* we geboren wilden worden. Of *wanneer* dat zou zijn. Of *waar* onze wieg zou komen te staan. Of *wie* onze ouders zouden zijn. Of in *wat* voor omgeving we groot zouden worden. En met *welke* capaciteiten. We hadden *niets* in te brengen. En aan het eindpunt van ons aardse bestaan is het niet anders. We arriveerden met lege handen, en zo vertrekken we ook weer. Bedenk dat. Waarom dan krampachtig vast willen houden?!?

1Timotheüs 6:8 – te vrede

Als wij echter onderhoud en beschuttingen hebben, zal dat ons genoeg zijn.

Rijk is niet degene die veel geld of goed heeft. Rijk is degene die *genoeg* heeft. Voor velen is dat slechts tegeltjeswijsheid, maar voor Paulus was deze wijsheid een dagelijkse realiteit. In zijn brief aan de Filippiërs schrijft hij erover (4:11-13). Hij had ervaring met overvloed maar vooral ook met wat anderen als gebrek en tekort zouden aanduiden. Maar in al die omstandigheden had hij geleerd *tevreden* te zijn. Een mooi woord is dat: 'tevreden' wat letterlijk betekent: in vrede (te = in).

Het woord voor 'onderhoud' duidt op voedsel en alles wat *broodnodig* is om in leven te blijven. Het woord voor 'beschuttingen' (skepasmata) kan verwijzen naar een dak boven het hoofd, maar ook naar kleding. In beide toepassingen ligt het idee van beschermende bedekking besloten. En aangezien Paulus hier een meervoud gebruikt, dacht hij misschien ook wel aan *zowel* onderdak alsook aan kleding.

Vele passages in de Schrift onderwijzen ons dat we ons in niets bezorgd hoeven maken (Mat.6:25-34; Filp.4:6). Want er is er Eén die voor ons zorgt en weet wat we nodig hebben en wat het beste voor ons is. Hoe relaxed is dat! Zouden we aan *Hem* niet alles met een gerust hart kunnen overlaten?

1Timotheüs 6:9 – wie bedoelen rijk te zijn

Maar wie bedoelen rijk te zijn, vallen in verzoeking en in een strik en vele dwaze en schadelijke begeerten die mensen doen wegzinken in verderf en ondergang.

Tegenover tevreden-zijn met wat een mens in de basis nodig heeft (eten, drinken, kleding een dak boven het hoofd), staat het oogmerk om rijk te worden. Paulus gebruikt overigens niet het werkwoord *willen* (zoals de meeste vertalingen het weergeven) maar *bedoelen* (Gr. *boulomai*). Het gaat niet om de wens of de wil rijk te zijn maar om de *intentie* dit daadwerkelijk na te streven. Niet rijk-zijn op zichzelf wordt veroordeeld (6:17), maar het streven om dat te bereiken. Gezonde materiële rijkdom is slechts een *gevolg* van *waarde creëren voor anderen*. Maar rijk-zijn *als doel in zichzelf* is ongezond, omdat het *egocentrisch* is.

Wie rijk *bedoelen* te zijn vallen in verzoeking en in een strik. Sterker nog: men *is* reeds bezig in een strik te vallen van vele dwaze en schadelijke begeerten. Wie vrede ontbeert in een sober bestaan, zal dit evenmin verkrijgen door zich te omgeven met meer luxe. Hebzucht heeft nooit genoeg. Het is een draaikolk met het ego als middelpunt. Het is een neerwaartse spiraal van verderf en ondergang. Tevredenheid zit van binnen, niet in luxe en weelde.

1Timotheüs 6:10 – een wortel van alle kwaad

Want een wortel van alle kwaad is de genegenheid voor geld, waar sommigen daarnaar hunkerend, van het geloof zijn afgedwaald en zichzelf met vele pijnen hebben doorboord.

In vers 9 schreef Paulus over het gevaar van de *intentie* om rijk te worden. In vers 10 verklaart hij dit nader. De intentie om rijk te worden heet hier “de *genegenheid* voor geld”. Met geld *zelf* is niets mis. Maakt niet iedereen er gebruik van? Het gevaar ontstaat als het gebruik van geld verandert in *genegenheid* voor geld.

De genegenheid voor geld is een wortel van alle kwaad. Niet “de wortel” zoals sommige vertalingen ten onrechte weergeven. Dat is overdreven. Maar het is zeker waar dat *alle* duistere praktijken in de wereld een koppeling hebben met geldzucht. Denk maar aan diefstal, moord, jaloezie, overspel, maar ook machtswellust en oorlog.

Behalve genoemde kwade dingen doet het hunkeren naar geld ook afdwalen van het geloof. Dat is onvermijdelijk omdat de waarheid van het geloof altijd de betekenis van geld leert *relativeren*. Zulk afdwalen is maar niet ‘per ongeluk’ de weg kwijt raken, maar het resultaat van welbewust geld laten prevaleren boven geloof. Met als gevolg dat men zichzelf doortboort met vele pijnen. Geld maakt niet gelukkig, dat weten we. Maar genegenheid voor geld maakt beslist ongelukkig.

1Timotheüs 6:11 – maar jij...!

Maar jij, o mens van God, ontvlucht deze dingen, maar jaag naar rechtvaardigheid, eerbiedigheid, geloof, liefde [en] verduren in bescheidenheid.

“Maar jij” klinkt hier als oproep om als een vis *tegen* de stroom in te gaan (vergl. 2Tim.3:10; 4:5). Zojuist waarschuwde Paulus tegen de intentie om rijk te worden, en vooral voor degenen die dit ‘verkopen’ (!) met een zogenaamd vroom motief. Geldzucht is *altijd* een kwalijke eigenschap, maar nergens wordt het stuitender dan wanneer het is omgeven met religieuze woorden. Ook in de christelijke wereld is het vragen om geld (lees: bedelen) volkomen ingeburgerd. Paulus deed dit nooit, integendeel, hij stelde er een eer in om het Evangelie *om niet* te brengen. Hij bindt Timotheüs hetzelfde op ‘t hart en zich verre te houden van religieuze charlatans en broodprofeten.

Als “mens van God” zou Timotheüs van alle praktijken van geldzucht radicaal afstandnemen. Maar dit *ontvluchten* is slechts de negatieve kant. De positieve kant is dat hij zou “*jagen* naar rechtvaardigheid, eerbiedigheid, geloof, liefde [en] verduren in bescheidenheid”. Het *jagen* duidt op bewust, actief en aanhoudend achtervolgen. Ook hier dringt de associatie zich op van een vis die dwars tegen de stroom in erop uit is om ergens te komen. Daar is geestelijke kracht voor nodig. Het zijn de Schriften die de “mens van God” daarin volkomen toerusten (2Tim.3:17)!

1Timotheüs 6:12 – strijd de voortreffelijke strijd (1)

Strijd de voortreffelijke strijd van het geloof...

Twee keer is in deze brief sprake van “de voortreffelijke strijd” (1:18; 6:12), al verschillen de woorden wel die Paulus daarbij voor ‘strijd’ gebruikt. In 1:18 gaat het om *oorlogsvoering* (Gr. strateia > strategisch), hier in 6:12 gaat het om een *wedstrijd* (Gr. agon > agonie). Ook in zijn tweede brief aan Timotheüs voert de apostel zowel de soldaat als de atleet op als voorbeelden van strijders (2:4,5).

De voortreffelijke strijd waarvan hier sprake is, is de “strijd *van het geloof*”. Eerder (4:1) waarschuwde Paulus ernstig dat in latere tijden sommige (invloedrijke) leraren afstand zouden nemen van het geloof. *Het geloof* is hier de geloofswaarheid, het woord van God. Omdat dit woord voortdurend van alle kanten wordt aangevallen, is het staan *voor* en *op* die waarheid in de *praktijk* een gevecht.

Er bestaat helaas veel strijd die de reputatie heeft ‘geloofsstrijd’ te zijn, maar noch *voortreffelijk* is, noch van *geloof* getuigt. Bijvoorbeeld de vertwijfelde vraag of God ook *mijn* Redder is? Die vraag leidt weliswaar tot veel zielestrijd, maar het is bepaald geen “strijd van het geloof”. Het Evangelie proclameert immers dat God de Redder van allen is. Wie dat betwijfelt of tegenspreekt (onder welke vrome voorwendselen ook), strijdt *tegen* het geloof. Religieus ongeloof.

1Timotheüs 6:12 – strijd de voortreffelijke strijd (2)

Strijd de voortreffelijke strijd van het geloof...

Het hier gebruikte woord voor ‘strijd’ (Gr. *agon*) komt in deze brief alleen nog voor in 4:10. “Want hiertoe zwoegen en *strijden* wij, omdat we onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die een Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen.” Dit is wat Paulus het betrouwbare woord noemt (4:9) en hij *beveelt* dat *dit* geleerd zou worden (4:11). Hijzelf is een lichtend voorbeeld van deze “voortreffelijke strijd van het geloof”. *Niets* heeft hem ervan kunnen weerhouden om dit onovertroffen nieuws wereldkundig te maken. Maar omdat dit woord allerwege tegenspraak en verzet ontmoet, betekent het uitdragen ervan *in de praktijk* ook zwoegen en strijd. Of zoals andere handschriften in 4:10 zeggen: zwoegen en smaad.

Paulus *geloofde* niet alleen dit Evangeliewoord, maar hij *streed* er ook voor. Dat zijn twee verschillende dingen. *Geloven* doe je met het hart, *belijden* doe je met mond (Rom.10:9). En het is door *belijden* van het geloof (=openlijk ervoor uitkomen), dat de strijd begint. Wie er het zwijgen toe doet zal geen tegenspraak ondervinden. En evenmin afwijzing of smaad. Maar hoe zouden anderen ooit van het goede bericht kunnen vernemen, als *niemand* het hen vertelt (Rom.10:14)!? Vandaar de oproep: “*Strijd de voortreffelijke strijd van het geloof*”.

1Timotheüs 6:12 – grijp het aeonische leven

... grijp het aeonische leven waartoe je werd geroepen...

“Het aeonische leven” is wat in de meeste vertalingen ‘het eeuwige leven’ wordt genoemd. Het nadeel van die weergave is dat de meeste mensen het begrip ‘eeuwig’ koppelen aan ‘eeuwigheid’ in plaats van aan ‘eeuw’ (>eeuw-ig). Aeonen zijn in de Schrift wereldtijdperken met zowel een begin als een einde. “Het aeonische leven” is het leven van de toekomstige aeon(en) waarin Christus zal regeren (Luc.18:30). Bij de *voltooing* van de aeonen zullen *alle* mensen zijn levend gemaakt (1Kor.15:22-28), maar het aeonische leven is beslist niet voor iedereen weggelegd. “Ieder in zijn eigen rangorde”.

Anders dan voor de op aarde levende volkeren die het Millenium zullen ingaan, is “het aeonische leven” voor ons als gelovigen vandaag, synoniem voor *opstandingsleven*. Immers, allen die in deze tijd worden geroepen en behoren tot “de ekklesia, het lichaam van Christus”, zullen bij de aanvang van de toekomstige aeon een verheerlijkt en onsterfelijk lichaam hebben ontvangen en hun definitieve bestemming hebben bereikt.

Paulus roept Timotheüs op om “het aeonische leven” waartoe hij was geroepen, te *grijpen*. Dat leven is weliswaar toekomstig, maar we kunnen er nu al op anticiperen, het genot ervan aangrijpen en de heerlijke vruchten ervan plukken! Dat is wandelen “in nieuwheid van leven”!

1Timotheüs 6:12 – de voortreffelijke belijdenis

Strijd de voortreffelijke strijd van het geloof, grijp het aeonische leven waartoe je werd geroepen en de voortreffelijke belijdenis belijdt voor het oog van vele getuigen.

Het woord voor ‘belijdenis’ in het Grieks (=homo-logia) is opgebouwd uit de elementen ‘hetzelfde’ (homos) en ‘zeggen’ (logia). Belijden is geen creatieve bezigheid, maar simpelweg naspreken. In dit geval: hetzelfde zeggen als wat God heeft gesproken. Want alleen zulk belijden mag *voortreffelijk* heten.

In de kerkelijke wereld zijn er diverse ‘belijdenissen’ waaraan wordt afgemeten of iemand orthodox is of niet. Zo zijn daar de algemene belijdenis-geschriften van Nicea en Athanasius die door (vrijwel) alle kerken worden onderschreven. Maar helaas, deze belijdenissen zijn alles behalve voortreffelijk. Want in zulke belijdenissen wordt de Schrift *niet* gelovig nagesproken. Er worden “woorden van menselijke wijsheid” geïntroduceerd zoals “drie-eenheid” en “God de Zoon” die ons direct afbrengen van “de gezonde woorden” van de Bijbel.

De voortreffelijke belijdenis begint met het belijden van Jezus als Heer. “Want indien u met *uw mond belijdt, dat Jezus Heer is*, en met uw hart gelooft, *dat God Hem uit de doden heeft opgewekt*, zult u gered worden” (Rom.10:9). Jazeker, eenmaal zal elke tong dit tot eer van God de Vader belijden, maar hoe voortreffelijk is het om dit *vandaag* reeds te doen!

1Timotheüs 6:13 – de God die allen levend maakt

Ik beveel je voor het oog van de God die allen levend maakt, en van Christus Jezus...

Plechtig en met grote nadruk wordt GOD hier beschreven als Degene “die allen levend maakt”. Het bepaalt ons bij het universele doel dat GOD zich in Christus Jezus heeft voorgenomen. In Adam sterven alle mensen, schrijft Paulus in 1Korinthe 15:22. Hij gebruikt daarbij een tegenwoordige tijdsvorm: in Adam zijn alle mensen *stervende*. Bezig dood te gaan. We zijn *stervelingen*. Het is de realiteit waarmee we als mensheid dagelijks worden geconfronteerd. De aarde is één groot kerkhof van alle voorgaande generaties. Het is juist tegen deze onontkoombare donkere achtergrond, dat het oogverblindend licht schittert van de mededeling dat GOD allen levend maakt.

In hetzelfde 1Korinthe 15:22 lezen we: “Zoals in Adam allen sterven, *zó zullen ook in Christus allen worden levend gemaakt*”. De levendmaking in Christus is even onontkoombaar als het sterven in Adam. En ook even alomvattend. Zeker, deze levendmaking geschied in fasen: “ieder in zijn eigen rangorde”. Tot op vandaag is Christus de enige “die onsterfelijkheid heeft” (1Tim.6:16). De Eersteling en daarmee de garantie dat de rest onherroepelijk zal volgen. De ene God, Schepper van hemel en aarde is “de *levende* God”: Hij doet de dood teniet door allen levend te maken!

1Timotheüs 6:13 – de voortreffelijke belijdenis voor Pontius Pilatus

Ik beveel je voor het oog van de God die allen levend maakt, en van Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus, de voortreffelijke belijdenis betuigde...

De nadruk ligt in de verzen 12 en 13 op het onbeschroomd uitkomen voor de waarheid van het geloof. Dat brengt onvermijdelijk strijd met zich mee. Miskenning en verzet. Precies zoals ook Jezus dit zelf op aarde heeft ondervonden en waardoor Hij tenslotte ook door de Romeinse stadhouder Pilatus ter dood werd veroordeeld.

In elk van de vier evangeliën wordt gesproken over het proces bij Pilatus tegen Jezus. In Matteüs, Marcus en Lucas wordt uitsluitend melding gemaakt van Jezus' minimale reactie op Pilatus' vraag of Hij inderdaad "de Koning van de Joden" is ("U zegt het"). Slechts Johannes geeft iets meer details over hun korte gesprek. (18:36-37).

Op de vraag naar zijn koningschap antwoordt Jezus dat aangezien zijn Koninkrijk *nu* niet van deze wereld is, zijn dienaren daarom ook geen wapens ter hand nemen. Ziedaar "de voortreffelijke belijdenis"! Christus' Koninkrijk maakt geen deel uit van de politiek van deze wereld en beoogt dat ook niet. *Dat* is de waarheid waarvan Jezus getuigde. Pas bij Zijn toekomstige terugkeer zal het koninkrijk van deze wereld definitief plaats moeten maken voor het Koninkrijk dat vanaf dan openbaar zal worden (Openb.11:15).

1Timotheüs 6:13,14 – tot aan de verschijning

Ik beveel je voor het oog van de God die allen levend maakt, en van Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus, de voortreffelijke belijdenis betuigde, dat je het gebod vlekkeloos en onbesproken bewaart tot aan de verschijning van onze Heer, Jezus Christus...

Vers 13 is een voorzin waarbij Paulus zich ten eerste beroept op “de God die allen levend maakt”, en ten tweede op “Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus, de voortreffelijke belijdenis betuigde”. Met dit allerhoogste beroep onderstreept Paulus dat Timotheüs niet gering moet denken van “het gebod” dat hij zou bewaren. Enkele verzen later herhaalt Paulus dit met de woorden “O Timotheüs, bewaar het pand u toebetrouwd” (6:20). “Het gebod” verwijst naar het totale woord dat Timotheüs “vlekkeloos en onbesproken” zou bewaren. Timotheüs mocht niets afdoen van “de gezonde woorden” die Paulus had onderwezen en opgetekend. Noch de *leer*, noch de *leraar* zouden ook maar enige aanleiding mogen geven tot verdenking.

Het belang en de noodzaak om “het gebod vlekkeloos en onbesproken” te bewaren duurt voort “tot aan de verschijning van onze Heer, Jezus Christus”. Dat betekent dat ook wij, als gelovige lezers vandaag, inbegrepen zijn in Paulus’ aansporing. Immers, deze verschijning zal plaatsvinden wanneer (binnenkort) onze Heer Jezus Christus onthuld zal worden... en wij met Hem (Kol.3:4).

1Timotheüs 6:15 – de Koning der koningen en Heer der heren

... tot aan de verschijning van onze Heer, Jezus Christus, welke op eigen bestemde tijden zal tonen de gelukkige en enige Machthebber, de Koning der koningen en Heer der heren, 16 die alleen onsterfelijkheid heeft...

Er is onder uitleggers verschil van mening of de voornaamwoorden in vers 15 en 16 betrekking hebben op God *of* op de Heer Jezus Christus. Vers 14 wijst duidelijk in de richting van het laatste. Het is *de verschijning van de Heer Jezus Christus* die in een reeks van gelegenheden zal demonstreren wie “de gelukkige en enige Machthebber” is. Dat is niemand minder dan *Hijzelf*, “de Koning der koningen en Heer der heren”. Deze titel wordt in het boek ‘de Openbaring’ maar liefst twee keer heel uitdrukkelijk toegekend aan het Lammetje dat overwint (Openb.17:14; 19:16). *Hij* is “de gelukkige en enige Machthebber” die met succes alle tegenmachten op aarde teniet zal doen. “Op eigen bestemde tijden” zoals er staat geschreven. Al wat Hij als Machthebber zal ondernemen, zal Hem *gelukken*. Daarom heet Hij ook met recht “de *gelukkige* Machthebber”. Wat een verschil met tweeduizend jaar geleden toen Hij terechtstond voor Pontius Pilatus! Toen betuigde Hij dat zijn Koninkrijk niet van deze wereld was en liet Hij zich als een lam ter slachting leiden. Straks echter zijn de rollen omgedraaid. Definitief!

1Timotheüs 6:15,16 – die alleen onsterfelijkheid heeft

... tot aan de verschijning van onze Heer, Jezus Christus
(...) de gelukkige en enige Machthebber, de Koning der
koningen en Heer der heren, die alleen onsterfelijkheid heeft
en een ontoegankelijk licht bewoont...

Behalve hier komt het begrip ‘onsterfelijkheid’ ook nog twee keer voor in Paulus’ eerste brief aan de Korinthiërs (15:53,54).

Onsterfelijkheid (Gr. *athanasia*) betekent: de dood wordt onwerkzaam gemaakt. In 1Korinthe 15 toont Paulus aan dat Christus’ opwekking uit de doden de basis en waarborg is van de uiteindelijke levendmaking van allen.

Deze universele levendmaking van allen die in Adam sterven geschiedt echter in rangorden. *Eerst* Christus die tweeduizend jaar geleden door God als ‘eerstelingschoof’ werd opgewekt. Hij sterft niet meer aangezien de dood geen macht meer over Hem heeft (Rom.6:9). De *tweede* rangorde van levendmaking zal zijn in Christus’ *parousia*. En de *derde* en laatste rangorde is aan het einde van Christus’ heerschappij, wanneer Hij de rest die dan nog dood is, zal levendmaken. Dan is er dus geen dood meer en het definitieve bewijs zal zijn geleverd dat “de GOD allen levendmaakt” (1Tim.6:13!).

Tot aan Zijn toekomstige verschijning is onze Heer Jezus Christus Degene “die *alleen* onsterfelijkheid heeft”. Hij is de *Eersteling* en tot dusver ook de *enige* die onsterfelijkheid heeft. Maar ook de garantie dat de rest zal volgen. Niemand uitgezonderd!

1Timotheüs 6:16 – een ontoegankelijk licht

... die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont die niemand van de mensen waarnam en ook niet kan waarnemen. Hem zij eer en eeuw-ige kracht, amen!

We stelden vast dat de Heer Jezus Christus tot op dit moment de enige mens is die onsterfelijkheid heeft. Behalve dit, en dat Hij “de Koning der koningen en de Heer der heren is”, wordt ook van Hem gezegd dat Hij woont in een “ontoegankelijk licht” die geen mens kan waarnemen. Uiteraard spreekt dit van Christus’ huidige positie in hemelse glorie.

Als geen ander was Paulus een ervaringsdeskundige van de mededeling die hij hier doet. Want had hij niet oog in oog gestaan met dit ontoegankelijke licht? Toen hij op de weg naar Damascus vanuit de hemel werd geroepen en een licht hem omstraalde dat de schittering van de zon overtrof (Hand.26:14)? Het licht verblindde hem meteen en Saulus moest bij de hand worden genomen om naar Damascus te worden geleid. Drie dagen lang kon hij niet zien, vanwege dit oogverblindende licht dat hij had ‘waargenomen’.

Er zijn goede redenen om aan te nemen dat Paulus zijn verdere leven aan dit “ontoegankelijke licht” een chronische oogkwaal heeft overgehouden (Gal.4:15; 6:11; 6:17). Een handicap als permanente herinnering aan zijn roeping vanuit hemels licht!

1Timotheüs 6:16 – eer en eeuw-ige kracht!

... die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont die niemand van de mensen waarnam en ook niet kan waarnemen. Hem zij eer en eeuw-ige kracht, amen!

Onderwerp in deze laatste twee verzen was “onze Heer Jezus Christus” (6:14). *Hij* is de enige Machthebber, de Koning der koningen en Heer der heren. Degene die ook (tot op vandaag) als enige onsterfelijkheid heeft en Die een ontoegankelijk licht bewoont die niemand waargenomen heeft of ook *kán* waarnemen. Over Hem gaat het. Paulus sluit deze opsomming van heerlijkheden af met de lofbetuiging dat aan Hem “eer en eeuw-ige kracht” toekomt.

Het is God zelf die onze Heer Jezus Christus met heerlijkheid en eer kroont (Hebr.2:9). Hij, de unieke Middelaar van God en mensen (1Tim.2:5). Het is *door Hem* dat GOD tot de mensheid komt en de mensheid *door Hem* tot God.

Nooit ging of gaat het de Heer Jezus Christus om zichzelf. Het is juist zijn glorie dat Hij van Zichzelf afziet en altijd de eer van Zijn God en Vader op het oog heeft. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en de Naam boven alle naam gegeven. Eenmaal zal elke knie buigen en elke tong belijden dat Jezus Heer is... tot eer van God, de Vader!

1Timotheüs 6:17 – rijken in de huidige aeon

Ik beveel de rijken in de huidige aeon niet hooghartig te zijn, noch hun hoop gevestigd te hebben op onzekere rijkdom...

Hier keert Paulus weer terug naar het onderwerp dat hij eerder in vers 9 aansneed: rijkdom. *Daar* ging het om mensen die ernaar *streven* om rijk te worden. Een dergelijk oogmerk is een bron van gevaren en van schadelijke begeerten, zo betoogde Paulus. Maar hier in vers 17 gaat het niet over mensen die *bedoelen* rijk te worden, maar om mensen die daadwerkelijk rijk *zijn*.

Er zijn vele voorbeelden van mensen in de Bijbel die (steen)rijk waren. Denk bijvoorbeeld aan de aartsvaders Abraham en Izaäk, van wie we meerdere malen lezen dat zij zeer rijk waren (Gen.13:2; 24:35; 26:12,13). Rijkdom die daarbij in direct verband wordt gebracht met de overvloedige zegen die God hen gaf.

De Bijbel heeft op zichzelf niets tegen rijkdom of rijk-zijn. Waar de Bijbel voor waarschuwt is het *vertrouwen stellen* op geld en rijkdom en de hooghartige houding die dat met zich meebrengt. Rijkdom in de huidige aeon is per definitie onzeker. Zo heb je het, en zo ben je het ook weer kwijt. En bovendien: de dingen waar het echt om gaat, zijn met geen geld te koop. *The best things in life are free!*

1Timotheüs 6:17,18 – rijkelijk!

Ik beveel de rijken in de huidige aeon niet hooghartig te zijn, noch hun hoop gevestigd te hebben op onzekere rijkdom, maar op God die ons alles rijkelijk verleent om te genieten, rijk te zijn in voortreffelijke werken, vrijgevig in mededeelzaamheid...

Rijk zijn in de huidige aeon brengt bijzondere gevaren met zich mee en Paulus waarschuwt er nadrukkelijk voor. Daar tegenover staat dat rijkdom *ook* onmiskenbare *voordelen* heeft en ook die benoemt hij. In de eerste plaats onderstreept rijkdom dat we een rijke God hebben die ons royaal alles verleent om *van te genieten*. Paulus doet niet krenterig en praat geen ‘calvinistisch’ schuldgevoel aan bij degene die geniet of vermogend is. God verleent niet slechts *sommige* goede dingen om van te genieten, maar *alles*. En bovendien *rijkelijk*! Stemt dat niet dankbaar?!

Het tweede voordeel van rijk-zijn is dat men zich in de gelukkige omstandigheid bevindt om veel te kunnen weggeven. Wie rijk is kan anderen ook laten delen in die rijkdom en vrijgevig en mededeelzaam zijn. Dit laatste voordeel is mogelijk nog groter dan het eerste. Immers, “het is gelukkiger te geven, dan om te ontvangen” (Hand.20:35).

Wie zó dankbaar geniet en tegelijkertijd royaal anderen laat delen in de rijkdom die God geeft, leeft een werkelijk rijk bestaan.

1Timotheüs 6:18,19 – mededeelzaamheid als investering

Ik beveel de rijken in de huidige aeon (...) rijk te zijn in voortreffelijke werken, vrijgevig in mededeelzaamheid, voor zichzelf een schat opbergend, een voortreffelijk fundament voor hetgeen aanstaande is, opdat zij het echte leven mogen grijpen.

Paulus heeft niets tegen rijk-zijn maar tegen rijk *willen* zijn. Het grootste voordeel van rijk-zijn is dat het in staat stelt om uit te delen aan anderen. In vers 19 laat Paulus zien dat wie uitdeelt van zijn rijkdom niet slechts anderen verrijkt, maar ook zichzelf. Want wie “vrijgevig in mededeelzaamheid” is, investeert ook in zijn eigen toekomst. Hij legt voor zichzelf een schat opzij. Het Griekse woord voor ‘schat’ (Gr. thesauros) herkennen we nog in ons woord voor woordenschat: *thesaurus*. En trouwens ook in het Engelse woord ‘treasure’.

Wie uitdeelt van zijn rijkdom verzamelt zich schatten in de hemel (Mat.6:19,20). Schatten op aarde verzamelen is riskant en bovendien strekt de waarde ervan per definitie niet verder dan dit aardse bestaan. Meenemen kun je toch niets. Maar wie anderen laat delen in zijn rijkdom vanuit verwachting en in vertrouwen op een rijk en vrijgevig GOD, heeft een voortreffelijk fundament. Want die basis is blijvend en trotseert de tand des tijds. Wie hierop is gefocust, grijpt het *echte* leven!

1Timotheüs 6:20 – bewaar het pand

O Timotheüs, bewaak het [jou] toevertrouwde [en] heb een afkeer van de onheilige, ijdele klanken en tegenstellingen van de ten onrechte zogenoemde kennis...

Het slot van deze persoonlijke brief begint als een hartenkreet. “O Timotheüs...!”. Heel persoonlijk maar ook emotioneel en urgent. In 2Tim.1:2 noemt Paulus Timotheüs “mijn geliefd kind” wat de innige verhouding tussen beiden typeert. Paulus had hem door het Evangelie ‘verwekt’ en vervolgens ook meegenomen op zijn reizen en intensief onderwezen in alles wat hijzelf van Christus persoonlijk had geleerd. Dat is het aan Timotheüs toevertrouwde (vergl. 2Tim.1:12,14). Zo zorgvuldig als Paulus dat aan hem had doorgegeven, zo zorgvuldig zou Timotheüs dat onderwijs ook *bewaken*.

Deze brief (1:3) begon met de oproep dat Timotheüs geen andere leer zou verdragen dan hetgeen Paulus had onderwezen. Als een rode draad loopt dit thema door heel de brief en Paulus sluit er ook hartstochtelijk mee af. Timotheüs zou het aan hem toevertrouwde onderwijs *bewaken*, wat al suggereert dat er ondermijnende gevaren dreigden. Daarbij moest hij zich afkerig tonen van andersluidende gedachtengangen die hier “onheilige, ijdele klanken” worden genoemd. De woorden kwamen ongetwijfeld imposant over, maar inhoudelijk stellen ze niets voor. Ze staan haaks op het onderwijs dat Timotheüs was toevertrouwd. *Dat* onderwijs is de toetssteen – toen, en vandaag niet minder!

1Timotheüs 6:20 – ten onrechte zogenoemde kennis

O Timotheüs, bewaak het [jou] toevertrouwde [en] heb een afkeer van de onheilige, ijdele klanken en tegenstellingen van de ten onrechte zogenoemde kennis.

Timotheüs zou de kennis die hem via Paulus was toevertrouwd *bewaken*. Dat is de positieve insteek. Negatief geformuleerd zou hij zich *afkeren* van alles wat ten onrechte voor 'kennis' (Gr. gnosis) wordt versleten. Ook deze instructie is buitengewoon belangrijk. Want wie van ons is niet gevoelig voor wat 'de wetenschap' claimt en beweert?

Ook (en juist) vandaag wordt er veel onder de vlag van 'kennis' aan de man gebracht, maar dat berust in werkelijkheid slechts op redeneringen en aannames. Dat kan heel indrukwekkend gepresenteerd worden, zeker als klinkende namen en academische titels daarbij worden opgevoerd. Maar onthou dit: elke bewering die niet rekent met GOD en hetgeen *Hij* heeft gesproken, valt per definitie onder de noemer "ijdele klanken".

Ook als 99% van de wetenschappers bijvoorbeeld beweert dat het heelal is ontstaan uit een oerknal of dat de mens van de aap af zou stammen, dan is dat "ten onrechte zo genoemde kennis". De waarheid trekt zich niets aan van aantallen en van titels. Waarheid is ook niet democratisch. "De vreze van JAHWEH is het begin van kennis" (Spr.1:7). Inderdaad, voor wijzen en verstandigen verborgen, maar aan kindertjes geopenbaard (Mat.11:25)!

1Timotheüs 6:20,21

... heb een afkeer van de onheilige, ijdele klanken en tegenstellingen van de ten onrechte zogenoemde kennis, die sommigen claimen. Wat het geloof aangaat zijn zij het spoor bijster. De genade is met jullie.

De zogenaamde kennis en wetenschap waar sommigen zich zo graag op lieten voorstaan, was misplaatst. Het diende zich indrukwekkend aan met wellicht beroep op klinkende namen. Maar haar uitgangspunten waren ondeugdelijk en daarom kloppen haar conclusies niet. Haar beweringen staan haaks ("ijdele klanken en tegenstellingen") op wat aan Timotheüs was toevertrouwd.

Het feit dat Timotheüs wordt gewaarschuwd voor de pretenties die sommigen claimden aangaande "zogenoemde kennis", veronderstelt dat zulke lieden ook een podium probeerden te vinden in de ekklesia te Efeze. Wat betreft geloof waren zij het spoor bijster. Deze brief *begon* met een waarschuwing voor afwijkende leer en ze *eindigt* er ook mee. "De ekklesia van de levende God" is de "pilaar en zetel van de *waarheid*" (3:15) en in het onderwijs is er geen plaats voor "ijdele klanken" en "ten onrechte zogenoemde kennis". Timotheüs zou *daar* dan ook vooral toezicht op houden.

Alleen door handhaving van "de gezonde leer" zal de genade, die zo karakteristiek is voor Paulus' onderwijs, ook daadwerkelijk *verstaan* en *beleefd* worden. Zoals in al zijn brieven eindigt hij daarom met deze toezegging.

Paulus had Timotheüs in Efeze achtergelaten met de opdracht om erop toe te zien dat slechts "de gezonde leer" zou worden onderwezen. Dat is de leer "naar het Evangelie van de gelukkige God, dat mij is toevertrouwd", zo licht Paulus toe. God had **hem** immers gesteld tot "heraut en leermeester van de natiën".

Het accent op de leer is niet alleen ingegeven door afwijkende leringen in Timotheüs' dagen. Want Paulus waarschuwt dat "in latere tijden" de situatie nog veel ernstiger zou worden. "Leringen van demonen" zouden opkomen en zich manifesteren "in hypocrisie van valse woorden". Ook voorzegt hij dat binnen de christenheid verplichte ascese en celibaat zouden worden ingevoerd. En inderdaad, binnen enkele eeuwen deed dit ook zijn intrede. Er ontstond een machtig kerkelijk instituut dat van het oorspronkelijke onderwijs van Paulus geen benul meer had. En evenmin van zijn missie om het betrouwbare woord wereldkundig te maken. Dat is de boodschap aangaande "de levende God die de Redder is van alle mensen, het meest van gelovigen". Woorden waaraan Paulus veelzeggend toevoegt: "Beveel en **leer dit**".

Het is tegen deze achtergrond van toenemende afwijking van de leer, dat de eerste Timotheüs-brief werd geschreven. Mannen en vrouwen, opzieners en dienaren, rijk en arm, jong en oud worden geïnstrueerd en toegerust. Opdat men zou weten hoe te verkeren "in Gods huis, dat is de ekklesia van de levende God, een pilaar en zetel van de waarheid".

goedbericht.nl

ISBN 978-94-6266-755-6